

Opening door de voorzitter Bas Eenhoorn.

Dames en heren, leden, heel plezierig om naast u ook welkom te heten een aantal gasten dat hoort en dat vinden we heel plezierig dat zij willen komen en dat zij iets willen zeggen zo in de wandelgangen en met ons willen spreken, ik denk dat het van belang is om met andere van andere partijen zo nu en dan eens te discussiëren over zaken die het partijbelang in de zin van de partijorganisatie aangaan.

Het is ook heel plezierig dat Gerard Schouw van D'66 hier aanwezig is, het was leuk geweest om ook Mirjam de Rijk hier te ontvangen, ze had zich opgegeven als ik zo mag zeggen, ik heb ze nog niet gezien want na haar artikel vanochtend in de Volkskrant zou het best aardig zijn om gewoon eens aan den lijve hier te ondervinden hoe wij dat nou allemaal doen en hoe we dat regelen en dat er laten we zeggen nog iets anders is dan deze zwart/.wit vertelling die zij vanochtend in de Volkskrant gaf over sponsering. Maar goed, dat daar gelaten, ook andere zijn hartelijk welkom.

Namens het CDA, die ook al heel actief is op Internet zoals u weet, is de heer Claasen aanwezig de secretaris van het CDA en ook aanwezig als ik het goed heb omdat ze er eerst pas morgen zou zijn namens het VNO en het NCV, de heer en mevrouw Spaan.

Altijd heel plezierig dat gasten hier aanwezig zijn, hartelijk welkom. En uiteraard een heel hartelijk welkom ook aan de sponsors, u hebt gemerkt dat de vechtpartijen om de eerste rijen die werd wat ingewikkeld want wij vonden dat de sponsors ook een beetje vooraan moesten zitten want die moesten toch wat contact hebben met mensen die ook weer belangrijk zijn in de partij, dat begrijpt u allemaal wel, maar ja het is hier een vrij smalle zaal en wij kennen dat nog uit het verleden zoals u weet vrij chaotische toestanden rondom de eerste rij en op een gegeven moment hadden wij daar een discussie over in het Hoofdbestuur en we zeiden weet je wat dat doen we maar niet meer en toen kregen we een waarschuwend woord van een paar, als ik het zo mag zeggen van een paar oude getrouwen uit de partij die zeiden van dat kan helemaal niet, je begrijpt natuurlijk wel dat kamerleden, bewindsliden, eigenlijk wil iedereen een beetje vooraan zitten want alle camera's zijn daar, nou daarom hebben we het ook anders gedaan.

De camera's staan nu meer daar en voor zover de camera naar voren komt, maar de kans dat er vandaag veel camera's zijn is er in verband met Enschede niet, dan zijn er heel veel jonge gezichten hiervoor.

Heel veel jonge mensen en dat is u ook opgevallen, de VVD heeft ontzettend veel respect voor de ouderen in de partij maar doet er ook veel aan om veel jongeren te krijgen en dat gaat lukken, dat slaagt en daar zijn we heel blij mee, en dat zien we ook aan wat hiervoor zich manifesteert, dat is heel erg plezierig en het aardige is ze zitten tussen de ereleden en de ereleden wil ik ook in het bijzonder welkom heten, ze zitten keurig op de eerste rij naast mijn voorganger Willen Hoekzema die, zoals iedereen weet, de zaak keurig op de rails heeft gezet. Willem je hebt voor mij zoals je weet een trein op stoom nagelaten en het was voor mij eenvoudig om het hendeltje over te trekken om de vaart weer terug te brengen dus wat dat betreft dank en fijn dat je er bent. En de ereleden, ik kijk even zo op het rijtje als het mag, Hans Wiegel, een beetje een thuiswedstrijd je hoefde niet zover, niet zoals iedereen hier zo'n beetje op die file bij Zwolle, ik begrijp dat er misschien ook poortjes komen bij Zwolle? Ok, wordt niet gedaan hoor ik. Henk Vonhof, hartelijk welkom ook fijn dat je er bent, Els Veder en Leendert Ginjaar de ereleden op de eerste rij, fijn dat jullie er allemaal zijn.

Straks Hans ben jij aan de beurt maar je begrijpt we hebben het feestje ook een beetje om jouw heen gebouwd dus we geven jouw straks wat meer aandacht, nog meer dan de ereleden. Want uiteindelijk is het toch een beetje ons en jouw feestje.

Dames en heren, de 53^e Jaarlijkse Algemene Vergadering wil stilstaan bij die leden die in het afgelopen jaar zijn overleden.

We hebben heel veel actieve leden, heel veel mensen die zich wat minder hebben laten zien, altijd trouw de VVD hebben gesteund en zo zijn er in verschillende afdelingen pilaren weggevallen, mensen die voor de VVD veel betekenden.

Daarnaast zijn er ook een aantal VVD'ers die altijd zich in de frontlinie hebben opgesteld veel hebben gedaan voor de partij in vertegenwoordigende lichamen en ik zou bij vier van hen even stil willen staan.

Allereerst bij Hendrik Jan Louwes, hij is een heel actief VVD'er en buitengewoon aimabel mens die op een, ik geloof in een periode van 14 jaar, lid is geweest van de VVD eerste kamerfractie, hij is lid geweest van het Europees Parlement, hij was bij de eerste groep van Europarlementariërs die gekozen zijn, direct gekozen in het Europees Parlement en daar is hij ook 10 jaar actief geweest. Maar ik denk behalve dat hij deze belangrijke functies heeft vervuld herinneren de meeste van ons hem als een, zoals ik al zei, een heel aimabel mens die veel gezag had binnen onze partij en ik Groningen op handen werd gedragen. Zoon van een VVD senator en uit een echt liberaal geslacht.

Naast Hendrik Jan Louwes is ook overleden vorig jaar Herman Lauksterman. Herman Lauksterman een man die zich niet zo duidelijk manifesteerde ieder keer maar een heel goed bestuurder en een heel goed politicus was, vanuit Den Bosch waar hij heel actief is geweest en later ook weer nadat hij een groot aantal jaren in de Tweede Kamer actief is geweest.

12 jaar was hij volksvertegenwoordiger en heeft dat op een hele goede en plezierige wijze gedaan.

Hij was een, zou ik willen zeggen, een warm mens, misschien ook een beetje zuidelijk mens. Ik heb hem zelf nog mee mogen maken in de Commissie Ruimtelijke Ordening waar hij heel actief heeft meegedaan en een grote inbreng heeft gehad. Een man met echt belangstelling voor anderen en ik zou ook zeggen een loyaal liberaal.

En dan Lambertien Larides die op 58 jarige leeftijd overleed nog niet zo lang geleden, een man die je zou kunnen kenschetsen als een betrouwbare stevige liberaal die zich dan uitliet op een manier zoals je dat vanuit Friesland zou mogen verwachten, duidelijk, straight, eerst eens eventjes goed luisteren dan een mening en die mening ook duidelijk vasthoudend. Ook een man waaraan je zomaar aan voorbijging. Toen ik op Schiermonnikoog een poosje burgemeester was heb ik hem meegemaakt als gedeputeerde, hij was toen verantwoordelijk voor de veer verbindingen en de wijze waarop hij daar in opereerde was typisch voor zijn hele carrière denk ik, zeer oplossingsgericht, kijken naar wat de belangen van de mensen zijn die hij had te verdedigen en waar hij voor opkwam, een man met grote maatschappelijke interesse.

Tot slot wil ik nog iets zeggen over Phillip Brood, ook heel kort geleden overleden. Phillip Brood algemeen gekenschetst als een man met een glanzende carrière voor de boeg. Een onbegrijpelijk wegvallen op 35 jarige leeftijd. Phillip voelde zich al heel vroeg naar de politiek aangetrokken, in Voorburg waar ik hem tegenkwam toen burgemeester daar, waar die als jong broekje zich bemoeide met het gemeenteraadsprogramma en heel actief was in kraampjes, zoals u dat wel weet en wat u ook regelmatig doet om overal te laten horen waarvoor je staat. Bij hem was er geen twijfel over en geen discussie over mogelijk, een echte liberaal en dat liet hij ook in elk debat zoals u weet ook op een hele goede soms wat eigenzinnige manier weten, ontzettend, wat moet ik zeggen, verlies maar ik zou willen zeggen meer dan dat dat ook Phillip Brood ons moest verlaten.

Ik zou u willen vragen om een ogenblik stil te staan bij hen die ons ontvielen. Dank u wel.

Als nieuwe voorzitter van u moet ik altijd even kijken wat dan de volgorde der dingen is nadat wij op deze wijze stil hebben gestaan bij onze VVD'ers waar we zoveel aan hebben gehad die ons zijn ontvallen staan we ook even stil, denk ik, niet alleen bij het telegram wat we naar Hare Majesteit willen sturen maar ook bij laten we zeggen het zware moment wat in onze koninklijke familie op dit moment aan de hand is en daarom zou ik u willen voorstellen om het traditionele telegram iets aan te passen. U begrijpt de discussie die over het koningshuis is geweest heeft in het Hoofdbestuur niet tot een discussie geleid om nu het telegram maar eens te veranderen of daar, zoals ik ook even dacht, per emailtje het maar eens af te handelen.

We gaan wat u betreft ook vast en zeker ook het traditionele telegram verzenden maar we willen daar een zin aan toevoegen. Ik stel u voor om aan Hare Majesteit de Koningin het volgende telegram te verzenden: 'De Volkspartij Voor Vrijheid en Democratie op vrijdag 19 en zaterdag 20 mei 2000 te Assen in de Jaarlijkse Algemene Vergadering bijeen betuigt trouw en afhankelijkheid aan uwe Majesteit en haar huis en wenst u alle sterkte in deze zware tijd voor de familie', ik hoop dat u ermee kunt instemmen dat we deze kunnen verzenden.

Is er nog een toekomst voor politieke partijen? Het is eigenlijk een waanzinnige vraag. Als je ziet hoeveel belangstelling er is voor politiek, sla de krant op, lees HP de Tijd deze week of kijk naar de televisie het is altijd politiek, het gaat over politiek en toch iedere keer weer die vraag 'is er een toekomst voor politieke partijen', hoe kan dat nu eigenlijk? Doen we iets fout met z'n allen die actief zijn in politieke partijen, ik denk het niet. Ik denk dat we hooguit zouden kunnen zeggen dat we een aantal zaken wat zouden moeten veranderen, dat we iets meer moeten inspelen op datgene wat er op dit moment van ons gevraagd wordt. Als we eens even kijken naar wat van politieke partijen verwacht mag worden dan denk ik allereerst dat we ons moeten onderscheiden, politieke partijen bestaan niet bij de gratie van het feit dat we allemaal hetzelfde zijn, in tegendeel, Coolen heeft in zijn onderzoek ook proberen aan te geven dat het bestaansrecht van politieke partijen juist ligt in het zich onderscheiden van anderen. Dat betekent niet dat je op extreme standpunten moet gaan staan maar dat betekent wel dat je heel duidelijk voor je opinie moet uitkomen, heel duidelijk moet laten weten waar je staat. Ik denk dat de VVD dat punt op een hele goede wijze invult.

Het tweede punt wat van belang is bij het bestaansrecht van politieke partijen dat is dat politieke partijen ervoor zorgen dat er uitstekende kandidaten zijn voor de posten in verschillende vertegenwoordigende lichamen.

Het politieke democratisch proces zoals we dat in Nederland kennen bestaat dus wat dat betreft ook bij de gratie van actieve politieke partijen die scouten, rondkijken, die kandidaten vinden en kandidaten mensen bereid vinden om zware posten te betrekken in Raden, Provinciale Staten en in het parlement. Ik denk dat wij als VVD dat tot nu toe helemaal nog niet zo slecht hebben gedaan, integendeel, we werken daar hard aan en steeds weer zijn er nieuwe kandidaten, jonge kandidaten, die bereid zijn om voor ons allemaal in de frontlinie te strijden om liberale gedachtegoed verder te brengen in die verschillende politieke vertegenwoordigende lichamen dus met andere woorden dat element daar zou het ook niet aan mogen mankeren.

Tot slot, politieke partijen moeten in zich een democratisch gehalte hebben met andere woorden de wijze waarop besluiten tot stand komen, waarop het debat wordt gevoerd, moet democratisch zijn en ik denk dat we daar ook heel goed mee bezig zijn binnen de VVD, dat we een hele actieve discussie hebben over verschillende politieke thema's en ik heb het gevoel dat we wat dat betreft bezig zijn op een hele goede wijze een aantal punten bij de kop te nemen zoals we ook op dit moment met ICT bezig zijn maar ik denk ook aan het congres over Volksgezondheid, over onderwijs wat in de Tweede Kamer heeft plaats gehad en over verschillende andere onderwerpen die we op de rol hebben staan en wat vandaag is gebeurd hier in Assen waar we een aantal debatten hebben gehad, ronde tafel gesprekken en we willen met dat soort politiek inhoudelijke debatten in de partij actief doorgaan op een wijze waarop we nog eens kunnen bewijzen dat wij het recht van bestaan hebben.

Ik denk dat als je die drie elementen neemt waarom een politieke partij bestaat we kunnen zeggen ja, er is een positie voor politieke partijen in ons democratisch bestel en ja, de VVD werkt er hard aan om te zorgen dat dat idee van ach die politieke partijen maken er niks meer van dat dat helemaal uitgebannen wordt, dat idee dat zal doodbloeden omdat wij zullen laten zien dames en heren dat de VVD een partij is die luistert naar de tijdgeest en die in staat is om dat op te pakken en zo als u hier allemaal met z'n allen bewijst die zorgt dat wij een grote sterke, bloeiende democratische club zijn.

Maar er is nog één element dames en heren wat van groot belang is en dat is dat wij als VVD het leiderschap willen laten zien, dat wij voorop willen lopen en dat wij op allerlei punten die aan de orde zijn willen laten zien dat onze organisatie is een politieke partij die begrijpt wat er op dit moment nodig is.

Wij zijn aan het discussiëren over, als ik het zo mag zeggen, over alternatieve financiering. De eerste voorschotjes daarop hebben we vandaag dank zij een

aantal sponsors die straks door Kees Mein zullen worden gepresenteerd en waar we een discussie mee zullen hebben over trends die op dit moment in de ICT en in de maatschappij aan de hand zijn.

Die financiering van politieke partijen mag in mijn gedachte niet uitsluitend afhankelijk worden van wat de overheid doet, wij moeten dat zelf doen, zelf creatief daarin zijn en ook inspirerend.

Het tweede punt is dat wij die discussie, waar ik het zo straks al over had, op nog een fellere wijze oppakken, nog op een actievere wijze laten zien waar we staan. Ik ga ervan uit dat we dat ook voort zullen zetten en dat we dat ook in onze wijze van communicatie zullen laten zien en dan begrijp ik dat bij u niet slecht gevallen is, als ik het voorzichtig mag zeggen ik hoop tenminste dat ik het te voorzichtig zeg, dat ons nieuwe blad Politiek, onze nieuwe, ja misschien moet ik zeggen als oude V&D, dat dat nu bij u in de bus is gevallen.

Het was even spannend of we dat zouden halen vlak voor deze Algemene Vergadering, we hadden gezegd dinsdag moet die in de bus bij de leden en woensdag had u hem nog niet maar het is gelukt.

Wij zijn er trots op en ik ben blij dat u het met applaus begroet, zo willen wij doorgaan, ons laten zien op een moderne manier, niet alleen uiterlijk maar ook qua inhoud. Die communicatie die zal ook via Internet steeds intensiever worden u weet dat we daarin al heel veel investeren maar we zullen daar ook aanzienlijk meer geld ook voor nodig hebben om dat zodanig te doen dat we niet alleen zo'n Algemene Vergadering als vandaag bij iedereen thuis kunnen brengen die dat zou willen zien via Internet maar dat we ook op een andere manier kunnen communiceren meningen uit de bevolking kunnen halen en daar als partij iets mee kunnen doen, we laten ons natuurlijk dat niet voorschrijven maar het is wel een extra element om te kunnen luisteren naar wat er onder de mensen leeft en om daarmee actief te zijn in het parlement en vanuit onze politieke partij, vanuit de VVD, moet dat lukken om dat op een hele goede wijze te doen.

U begrijpt het al, beste vrienden in de VVD, we hebben er ontzettend veel vertrouwen in. Het gaat wat dat betreft, om met Jan Kamminga te spreken toen hij nog niet echt officieel aantrad maar op dat moment waarnam als voorzitter, het gaat heel goed met de VVD.

We zijn stabiel en steeds iets groeiend in de peilingen dus het moment komt dichterbij, u begrijpt welk moment ik bedoel.

En onze politici onder aanvoering van Hans Dijkstal zijn duidelijk in hun opinie, zijn slim in het politieke spel en de leuze 'de VVD zegt waar het op staat' maken zij telkens waar.

We hebben, zoals ik daarnet al heb aangegeven, met nieuwe wijze van financiering een aanvang gemaakt, we hebben onze communicatiemiddelen vernieuwd en dat zullen we blijven doen en u bent er allemaal, het kan dus niet beter, wij zijn gewoon een partij die een leidende rol zal vervullen en dat zullen we op een goede manier waarmaken. Het leiderschap van de VVD, dames en heren, dat is wat mij betreft geen discussiepunt en dat geldt denk ik ook niet voor, als ik het zo mag zeggen, het VVD leiderschap, dank u wel.

Intro voor Hans Dijkstal.

Een van de sympathiekere VVD'ers, dat is een hele lieve man, nogal behoudend en stevig, een aardige man en spontaan en niet echt zoals menig andere die je helaas wel eens ziet met de neus omhoog, het lijkt mij een capabel mens en een doortastende persoonlijkheid heb ik het idee, aardige man, ik vind dat hij altijd heel correct optreedt, ja prima vent, dat is een hele leuke man, vrolijk en heeft overal een antwoord op, hij denkt gewoon echt na voordat hij iets zegt, ik heb ook het idee dat hij meestal wel, aardig weet waar hij over praat, speelt goed saxofoon geloof ik hé, volgens mij is de heer Dijkstal heel erg actief met muziek en leuke dingen want ik zie hem wel vaker op tv, absoluut harstikke goed, dat meen ik zeker en hij is heel goed, harstikke leuk en hij is echt mijn type hoor.....

De heer Hans Dijkstal; excuses daarvoor, ik wist het echt niet. Dames en heren, vorig jaar, ik geloof dat het ongeveer deze tijd was, was ik op de oudere beurs in Utrecht en daar kwam een vriendelijke dame naar mij toe, er was een VVD standje waar ik zo bij stond, en die vroeg: 'Meneer Dijkstal wat doet de VVD voor de ouderen'? en toen heb ik haar geantwoord, mevrouw bij voorkeur niets en ik zag een lichte verbijstering op haar gezicht en ik heb haar dat toen maar gelijk uitgelegd. De uitleg was dat wij denken dat het het allerbeste is dat de ouderen vooral zelf bepalen hoe ze leven en de verantwoordelijkheid dragen voor de manier waarop ze dat doen.

Dat betekent natuurlijk niet dat de overheid daar niet iets aan moet doen, wij moeten proberen om voorwaarden te creëren waarin ook de ouderen dat op de beste manier kunnen doen. Ik had overigens nog wel een ander gevoel toen ze dat zo vroeg, dat begrip 'de ouderen' dat zijn slordige generalisaties, 'de ouderen' of 'de jongeren' of 'de allochtonen', dat zijn natuurlijk zeer gedifferentieerd samengestelde groepen dus ik geloof toch dat mijn antwoord

op zichzelf we goed was, bij voorkeur niet, bij voorkeur moet u dat zelf proberen te doen.

Dat brengt mij op een, voor ons in de Tweede Kamerfractie, toch cruciaal thema waar we de laatste tijd nadrukkelijk mee bezig zijn en dat is een thema wat natuurlijk rechtstreeks voortvloeit uit onze beginselen, het begrip eigen verantwoordelijkheid.

Het begrip eigen verantwoordelijkheid als pendant van de vrijheid voor de burger. Nou zitten in deze zaal, onder andere hiervoor maar ook verder, een hele hoop mensen die al heel lang meelopen in die VVD en zij die al in de jaren zestig en zeventig actief waren die zullen zich zeer goed herinneren hoe eigenlijk, vooral in die jaren en de jaren daarna, we hebben geprobeerd meer ruimte te creëren voor de burger. Dat was een gevecht tegenover anderen die er wat andere ideeën over hadden en in ieder geval tegenover een overheid die zich met duizend en één dingen bemoeide en dan nog bij voorkeur centraal vanuit Den Haag.

En die strijd om meer ruimte te creëren voor de burgers, die strijd is, vind ik, zeer redelijk verlopen, hoewel we er nog niet helemaal zijn, maar was misschien nog het makkelijkste deel van wat we moesten doen.

Omdat mensen vrijheid geven en ze ook proberen bijvoorbeeld via het onderwijs in staat te stellen die vrijheid te benutten, dat is één, maar dan ook nog het besef bij te brengen dat bij elk stukje vrijheid wat je hebt er ook een stukje eigen verantwoordelijkheid bij hoort dat is een stukje lastiger.

Nou draagt men gaarne ook die eigen verantwoordelijkheid als het goed gaat, maar het onder ogen zien dat er ook wel een tendens zo af en toe is te bespeuren dat als het niet goed gaat met je en als het lot je wat tegenzit, is dat dan de snelheid waarmee mensen anderen opzoeken, die daar het nadeel van zullen dragen, het collectief, het afwentelen, dat ik daar ook wel eens wat ongerust over ben. Ik denk dat het met name een plicht van ons is om behalve die strijd voor meer ruimte voor de burgers ook voortdurend te blijven hameren op dan behoort u ook de verantwoordelijkheid daarvoor zelf te dragen. Dat is op dit moment niet gemakkelijk in een samenleving die in de eerste plaats in allerlei opzichten juridificeerd, dat is een punt waar we in de Tweede Kamerfractie veel aandacht aan willen geven en ik wil in dit kader ook nadrukkelijk nog Philip Brood noemen want dat was de man in de fractie die daar bij uitstek zeer uitgebreid mee bezig was, en achter die ver-juridificeerde van onze samenleving zit ook een gevaar wat uit Amerika komt overwaaien naar ons en wat je zou kunnen noemen de claimcultuur, het is niet goed gegaan, het bevalt je niet, bij wie kan ik die claim neerleggen en ik vind dat een gevaarlijke ontwikkeling en dat is de reden dat ik graag, nu vanavond ook

hier ook weer, wil hameren op dat onlosmakelijk aan elkaar verbonden zijn van dat begrip vrijheid en de verantwoordelijkheid die daarbij hoort. Dat is ook in de politieke verhoudingen niet zonder betekenis. Omdat mijn redebatie is dat je uitgaande van het vrijheidsbegrip en uitgaande van de verantwoordelijkheid kom je op het begrip ruimte. Dan kom je op de ruimte die de samenleving, of de individuele leden van die samenleving hebben, om invulling te geven aan die samenleving. Kies je die uitgangspunten niet, kies je bijvoorbeeld als uitgangspunt het begrip solidariteit, of kies je bijvoorbeeld als uitgangspunt dat de overheid in een aantal opzichten beter die verantwoordelijkheid kan dragen dan individuele burgers dan kom je natuurlijk niet uit op dat ruimtebegrip maar dan kom je uit op iets wat we uit de jaren zeventig al kennen, op noties over de maakbaarheid van de samenleving, dat is de gedachte dat de overheid en de politiek in staat is vorm te geven aan die samenleving beter dan dat de mensen dat kunnen en misschien is dat op dit moment ook politiek gesproken nog steeds het meest interessante verschil in de Nederlandse politiek.

Ik heb met heel veel genoeg indertijd kennis genomen van een redevoering die de heer Tjeenk Willink, vice-voorzitter van de Raad van State en prominent lid van de Partij van de Arbeid heeft gehouden, en waarin hij sprak over een contradictie en hij bedoelde dit, hij zegt: 'de publieke diensten van de overheid moeten klantvriendelijk worden ten opzichte van de geëmancipeerde burger' hij bedoelde daarmee die burger die in die afgelopen twintig- dertig jaar via onderwijs en op allerlei andere manieren veel zelfredzamer en veel mondiger is geworden, de overheid dient klantvriendelijk te zijn tegenover die burger.

De paradox, zegt hij, is gelijktijdig dat die calculerende burger zo langzamerhand ook het voornaamste probleem van de overheid aan het vormen is. ze richten zich op allerlei momenten in allerlei vormen tot die overheid en hopen dan dat de overheid, en vooral als het dan om nadeel gaat, een nadeel voor ze wegneemt.

Misschien moet ik iets preciezer zijn over dat begrip calculerende burger want tot op zekere hoogte kun je daar niet tegen zijn, we willen dat in een zekere zin, wij vragen de mensen volstrekt zelfstandig door dat leven te gaan en dat zij dan hun eigen calculaties maken wie zal ze dat verwijten? Nee de grens ligt voor mij daar waarin dat calculeren zo ver gaat dat het afwentelen wordt van de eigen verantwoordelijkheid. Dat is de grens die wij met elkaar in de gaten moeten houden.

De vraag is natuurlijk wat valt daar tegen te doen, tegen dit soort verschijnselen? Nu ja, in de eerste plaats datgene wat je in de politiek altijd moet doen door er telkens op te wijzen zoals ik dat hier vanavond probeer, zoals ik dat ook heb gedaan in de Algemene Beschouwingen vorig jaar. Om zelf daarop te wijzen en anderen daarop te wijzen hoe belangrijk het is om mensen ook op hun eigen verantwoordelijkheid tekens aan te spreken. Verder zullen we ervoor moeten zorgen dat daar waar de wet- en regelgeving onduidelijk is, en dat is die op vele terreinen, die verantwoordelijkheidsverdeling tussen collectief en individueel dan maar helderder in die wetten vast te leggen zodat daar geen misverstand over kan bestaan en zeker niet een vaag grijs terrein waarin de heel slim calculerende burger snel zijn voordeel kan halen.

En in een zekere zin was dat ook een beetje het thema wat ik vorig jaar op de Algemene Ledenvergadering aan de orde heb willen stellen toen ik sprak over het recht als basis van het liberaal handelen. Het recht wat ook uitdrukking geeft aan loyaliteiten en zeker uitdrukking geeft aan respect voor burgers onderling en van de overheid voor de burger.

Dit is theorie, de vraag is wat is hier de praktische betekenis van, wat kan hier de praktische betekenis van zijn? Ik wou u een paar voorbeelden geven zoals wij vanuit de Tweede Kamerfractie hiermee om proberen te gaan. Het begint in ieder geval dat wij voor onszelf het telkens helder willen analyseren, dat we consequent willen zijn op dit punt en dat we willen proberen ook gevoel te hebben voor de realiteit van alledag.

Voorbeeld één: ik heb zelf, ik heb dat al eens eerder op een paar spreekbeurten voor de VVD gezegd, ik ben zelf zeer gelukkig met het nieuwe belastingplan, ik vind het een prestatie van de eerste orde van dit kabinet om zo alomvattend een nieuw belastingplan neer te zetten en het is net onlangs in de Eerste Kamer ook geaccordeerd.

Nu valt er over dat belastingplan veel goede dingen te zeggen in termen van verbreding van de grondslag en onze internationale concurrentiepositie wordt aanzienlijk beter en dat soort dingen meer, het gaat mij nu vanavond in dit thema om twee punten.

In de eerste plaats de betekenis van lagere belastingen, of iets breder gezegd een lagere collectieve lastendruk, premies en belastingen.

Dat heeft natuurlijk rechtstreeks, basaal, primair iets te maken met vrijheid van burgers. Je werkt, je verdient geld en hoe meer geld je moet afdragen aan de overheid hoe kleiner de ruimte is waarin je zelf kunt bepalen wat je met dat geld doet, dus naar dat vrijheidsbegrip geredeneerd zijn lagere

belasting direct van belang voor de vrijheid van individuele burgers maar er is nog iets anders.

U herinnert zich dat bij dat nieuwe belastingplan de lastenverlaging voor een belangrijk gedeelte is neergeslagen aan de onderkant in het loonegebouw, waarom is dat?

Dat is omdat ook wij de overtuiging hebben dat mensen die werken en zelf geld verdienen en vrijer zijn dan zij die vaak tegen hun wil hun hand moeten ophouden doordat dat werk er niet is of ze niet voor een baan worden aangenomen en het hebben van betaald werk geeft mensen een stuk vrijheid, we hebben wel eens gezegd dat is sociaal beleid, mensen aan het werk helpen. Dat vind ik zelf een zeer zeer belangrijk element in dat nieuwe belastingstelsel.

Het is interessant om diezelfde principiële uitgangspunten eens te leggen naast ons zorgstelsel. U weet dat wij dat kort geleden hebben gedaan, er is een rapport gemaakt door een groep mensen uit de Eerste- en Tweede Kamerfractie en de partijcommissie onder leiding van Ank van Blerckum en Edith Schippers, die zullen hier wel ergens zijn vanavond, en we hebben daar een congres over gehouden, ik dacht dat dat een maand of twee geleden was, en dat nieuwe stelsel wat de VVD op tafel legt is daarom zo interessant vind ik, is omdat ook daar we proberen consequent door te denken over eigen verantwoordelijkheid, eigen keuzes van de burger en als wij spreken over verzekeraars die meer met elkaar moeten concurreren en als wij spreken over aanbieders van zorg die meer met elkaar moeten concurreren dan gaat dat allemaal over datzelfde thema van ruimte waarin zelfstandige kracht in eigen verantwoordelijkheid een betere vorm geven aan ons zorgstelsel dan we dat op dit moment doen.

Ook daar trouwens doe ik een pleidooi voor een heldere scheiding voor wat de publieke kant is en van wat de private kant is. En als ik al eens gearzeld heb over of dit de goede aanpak is dan is dat na vanmiddag niet meer want het toeval wil dat ik vanmiddag een bezoek heb gebracht aan het Academisch Ziekenhuis in Groningen, daar zit een hele interessante directeur van de Partij van de Arbeid, dhr. van der Hamel, die uitermate interessante uitspraken gedaan heeft en het was voor mij ook eigenlijk geruststellend om te horen dat op dit soort hoofdpunten hij precies zo dacht als wij in onze nota ook hebben geschreven.

Waarom is dat plezierig? Ik ben er vast van overtuigd dat wij op weg naar een volgend regeerakkoord echt langzamerhand betere afspraken moeten maken tussen de grote politieke partijen over de zorg dan we dat tot nu toe hebben

kunnen doen. Ik denk dat het materiaal daarvoor nu zo langzamerhand ook op tafel ligt.

Het derde punt, waar ik denk dat een grote praktische betekenis is van dat denken over vrijheid en verantwoordelijkheid, dat is op dat hele grote terrein van liberalisering, van marktwerking van privatisering, dat onderwerp is zeer actueel op velerlei terreinen. Dat loopt vanaf de Gaswet tot en met de reïntegratie van de WAO en er zitten vele andere onderwerpen daartussen.

De achtergrond voor ons daarvan is dat meer marktwerking meer ruimte betekent is dat je betere impulsen hebt voor de ontwikkeling.

Met betere impulsen voor de ontwikkeling dat je dan ook een grotere kans hebt dat je een beter product tegen een lagere prijs krijgt en dat is in de discussies op al die onderwerpen telkens onze invalshoek geweest, hoe kunnen we de ruimte van de overheid weer iets teruggeven naar die burgers toe, niet zomaar, niet zonder randvoorwaarden.

Er zijn een aantal. Ook voor de VVD, vanzelfsprekende randvoorwaarden, de toegankelijkheid, voorzieningen moeten voor iedereen toegankelijk zijn, de waarborg dat dat niet alleen toegankelijk is voor vandaag maar ook op de langere termijn daar waarborgen voor zijn.

En natuurlijk dat we op moeten letten is dat van dat overheidsmonopolie we het niet verplaatsen naar een marktmonopolie, dus monopolistische tendensen daarin zoveel mogelijk trachten terug te dringen en in alle gevallen een behoorlijk daarop geregeld toezicht.

Ook dit zal in de eerste plaats helder moeten liggen in wet- en regelgeving.

Het is niet meer de discussie van vandaag of het gaat om de markt of de overheid, de discussie is wat mij betreft wat minder overheid, wat meer markt maar wel vaak samen.

Ik wil toch nog heel kort naast elkaar leggen die markt en die overheid. Ik heb net de markt aangeduid als een ideale omgeving voor ontwikkelingen, ja waarom? Omdat die markt kenmerken heeft als slagvaardigheid, als gericht op dienstverlening, als gevoelig voor sterke economische prikkels, als gericht op individuele inzet van mensen.

Als je de overheid kiest als omgeving dan zijn daar een paar andere sleutelwoorden die voor sommige taken overigens zeer relevant kunnen zijn, als het bij de overheid zit dan gaat het om voorspelbaarheid, om betrouwbaarheid, om rechtvaardigheid, om gelijke behandeling en er zijn natuurlijk terreinen waar we dat zo belangrijk vinden dat we alleen om die reden al het bij de overheid laten en ook moeten laten.

In beide gevallen is er geen sprake over de discussie over de moraliteit waarmee dat gebeurt. Ik maak ernstig bezwaar tegen geluiden die ik zo af en toe hoor, is dat wat de overheid doet aan de hoogste morele maatstaven voldoet maar de markt niet. De ondernemer in de markt dat is toch een boef die je voortdurend in de gaten moet houden, dat is absoluut niet de werkelijkheid van vandaag. Ik zeg, eigenlijk denk ik een beetje over uw hoofden heen, breng niet dat begrip moraliteit in deze discussie, die heeft daar niets mee te maken of om het maar eens anders te zeggen er zitten in de markt net zoveel boeven als bij de overheid.

De consequentie van dit denken, als je dit verder wil ontwikkelen is wel dat we moeten blijven werken aan een nog beter onderwijssysteem, want dat stelt mensen beter in staat daarin te functioneren, dat we mede via dat onderwijssysteem moeten blijven werken aan een grotere mondigheid van burgers, zich daar zelf mee te bemoeien, en dat ik denk dat ook een hogere welvaart helpt om die vrijheid op de goede manier te benutten. Ik wou het voor dit deel hierbij laten en een overstapje maken naar de huidige politieke situatie waar ik een paar dingen over zou willen zeggen.

Het land staat er goed voor, wij behoren bij de vijf best concurrerende economieën ter wereld op dit moment. Wij zijn de meest interessante vestigingsplaats voor bedrijven op dit moment. We staan op nummer zeven op de ranglijst van grootste informatie-economieën. We nemen de zesde plaats in, zo heeft dat ons twee weken geleden geleerd, op de lijst van 147 landen als het gaat om de gelukkigste moeders. En na Zweden is Nederland het land met de minste armoede.

Daarom durf ik te zeggen, het gaat goed met Nederland.

Ik vind dat het kabinet het goed doet, na misschien een aarzelend begin, je ziet dat ook in de waardering u weet dat dat elke keer wordt gemeten zien we dat de waardering voor het kabinet zeer behoorlijk is.

In ieder geval heeft de VVD fractie veel waardering voor de minister-president en de ministers en de staatssecretarissen van dat kabinet en in het bijzonder, maar dat zal niemand mijn euvel duiden, noem ik hier vanavond veel bewondering voor de manier waarop onze vice-premier Annemarie Jorritsma het doet.

De coalitie is hecht, een vriendelijk woord voor Art Melkert en een opbeurend woord voor Tom de Graaf is misschien af en toe nodig maar het gaat goed en de oppositie doet zeer haar best.

Ik vind het zeer welgemeend van belang is dat wij oog hebben voor wat er goed gaat. Omdat bij de besluiten, bij grote besluiten, die we moeten nemen of als het gaat om toedelen van middelen, of als het gaat om de vraag moet er wet- en regelgeving komen het van belang is dat je weet in wat voor context je dat doet, maar dames en heren, dat uitgesproken hebbende realiseer ik me natuurlijk heel goed, en dat doet u ook als u in uw omgeving rondkijkt, is dat er natuurlijk nog veel problemen in dit land zijn, en dat er nog veel individuele burgers zijn die met individuele problemen zitten en die aandacht behoeven en waar we op de één of andere manier moeten kijken hoe we hen kunnen helpen in het oplossen van die problemen in het door hen zelf bij voorkeur oplossen van die problemen.

Het is zeker zo dat na die mooie verhalen die ik net heb gehouden zo'n gebeurtenis als in Enschede voor iedereen die daar kennis van neemt een onbegrijpelijke gebeurtenis is, het valt niet te verklaren voorlopig, de schaal waarop dat daar plaatsgevonden heeft, midden in zo'n stad van het ene moment op de nadere op een zonnige zaterdagmiddag en dat leert ons weer dat iedereen in het openbaar bestuur en in de politiek ook voortdurend behalve die noties van het gaat goed ook voortdurend de noties moet hebben van wat gaat er niet goed en wat moeten we daaraan doen.

Dan wil ik toch een aantal terreinen noemen waarvan ik denk dat met name de VVD, maar ik denk dat de anderen dat ook zullen doen, waarin wij actiever moeten zijn. Het vraagstuk van de vergrijzing, de gevolgen van de vergrijzing, zullen groot zijn in velerlei opzichten, variërend van groot in de volksgezondheid tot en met groot in de arbeidsmarkt daar zullen we dieper in moeten duiken.

De inpassing van de nieuwe technologie die ongelooflijk snelgaande, ingrijpende nieuwe technologie, we zullen er straks nog wel wat meer over horen. We staan voor de vraag hoe we dat maatschappelijk inbedden, we staan voor de vraag wat het publieke domein daarmee eigenlijk aan moet en we staan zeker voor de vraag wat de rol van het onderwijs is om burgers van morgen klaar te maken voor die samenleving van overmorgen.

Ik spreek over het vraagstuk van een nog steeds groeiende bevolking met die bijzondere component van de multiculturele samenleving in onze samenleving, ook dat vraagt nog meer investeringen ook weer in het onderwijs, op de arbeidsmarkt en ook in een aantal maatschappelijke instituties.

En wat zeker een vraagstuk is waar we mee bezig zullen moeten zijn, en dat zal ook in het najaar al gebeuren bij de vijfde nota Ruimtelijke Ordening, dat is de vraag hoe gaan we om met de beschikbare ruimte wetende dat er een telkens groter beslag door allerlei groepen op die ruimte wordt gelegd en hoe past dat in een goed liberaal milieubeleid.

Dan heb ik het dus helemaal nog niet over internationale vraagstukken waar ik me nog steeds grote zorgen over maak. Wie de wereldbol langs kijkt en ziet wat daar op het terrein van oorlog nog plaatsvindt die ziet wat voor armoedevraagstukken er nog zijn, die ziet hoe grote bedreigingen er zijn voor het milieu en die ook ziet hoe het migratievraagstuk een alsmaar grotere vorm aanneemt dat stelt ons voor zeer zeer lastige opgaven waarin het niet zo makkelijk is daar nou direct het goede antwoord op te vinden.

En dan heb ik het dus nog helemaal niet gehad over al die onderwerpen waar we elke dag mee bezig zijn, Geert Wilders zit daar, de WAO problematiek, we hebben het over de criminaliteit die nog steeds natuurlijk een ergerlijke omvang heeft in ons land, we hebben het over vreemdelingenbeleid en de moeizame weg om tot een goede vreemdelingenwet te komen, dat zal allemaal in de komende weken in de kamer nadrukkelijk aan de orde komen. We hebben het ook over het lastige vraagstuk van de mobiliteit in datzelfde te kleine land, om het zo maar eens even uit te drukken.

Het kabinet heeft vandaag een integraal plan gepresenteerd over de bereikbaarheid van de Randstad, onze indruk, en ik ben er natuurlijk Pieter Hofstra die zit daar we zijn daar zeer mee bezig geweest, onze indruk is dat veel van wat er in dat plan staat een uitvoering is van wat wij in ons eigen verkiezingsprogramma hebben opgeschreven.

Als het gaat om meer investeringen in die infrastructuur, openbaar vervoer, wegen en ook in een notie dat profijtbeginsel, ook in het verkeer voor liberalen een onderwerp moet zijn waar we serieus mee bezig zijn, zij het dat we niet precies weten hoe het werkt.

Daarom is het zo van belang dat het kabinet gekozen heeft voor proeven op dat terrein en niet een directe invoering, misschien dat we er morgen wat meer in detail nog wat op kunnen toelichten.

Dat zijn natuurlijk de onderwerpen waar we gewoon elke dag mee bezig zijn.

Maar, dames en heren, de boodschap van de VVD blijft onder al deze beleidsterreinen een hechte financiële basis en dat is de reden dat ik bij herhaling hamer op het handhaven van de spelregels die we hebben bedacht

in Den Haag, zeg maar even de Gerrit Zalm spelregels, scheiding van inkomsten en uitgaven, vaste uitgavenkaders en één keer per jaar begroten en niet elke paar maanden dat doen.

Het is van een, dat zeg ik ook misschien met name tegen diegene die al wat langer meelopen, het is een fantastisch moment dat de VVD nu nota kan nemen van begroting evenwichten, wat hebben we toch in al die jaren daar niet voor geknukt.

Toen ik in de Tweede Kamer kwam, dat was in het begin van de jaren tachtig, dreigde het tekort op te lopen tot 10%, weet u dat nog allemaal, dus wat hebben we een weg moeten afleggen om dit bijzondere moment te bereiken. Dan zal het ons toch niet gebeuren dat ons dat nu weer uit de vingers glipt. Dus mij dunkt dat er vanaf heden begrotingsevenwicht op zijn minst het adagium zou moeten zijn.

Maar we zijn er nog niet, honderd miljoen per dag betalen wij aan rente op de aflossing van onze staatsschuld. Het zijn bedragen die niet te bevatten zijn voor eenvoudige burgers, honderd miljoen per dag. En die staatsschuld die dus optelt tot 520 miljard daar zal iets aan moeten gebeuren en dat is natuurlijk het onderwerp van vandaag.

We hebben in de afgelopen maanden interessante publieke discussies gehad over wat we gaan doen met opbrengsten van veiling van GSM frequenties, we hebben gezien wat we zouden kunnen doen met de verkoop van KPN aandelen en dat soort dingen meer, allemaal razend interessant.

Ik zou graag willen dat we twee spelregels ook hier hanteren, spelregel één: opbrengsten niet consumeren maar investeren en als ik praat over investeren dan niet ad hok maar structureel.

Want kijk dat geld kun je nog best één keer investeren door het in één keer uit te geven, je koopt bijvoorbeeld allemaal computers voor het onderwijs wat op zichzelf een nuttige zaak kan zijn, maar dan is het weg.

Over een paar jaar heb je weer geld nodig om voor die nieuwe computers... Dus u moet er over nadenken of het niet veel verstandiger is via de band van de aflossing van de staatsschuld en het structureel ruimtevrij maken op de begroting, structureel geld te hebben om te kunnen blijven investeren in datgene wat we belangrijk vinden.

Het voordeel van die lijn is dat het zich afspeelt binnen de afspraken van het regeerakkoord en bovendien zeg ik u ook dat we zo langzamerhand in Den Haag in de wonderlijke positie komen dat als wij nog meer extra geld krijgen om uit te geven we het geld niet eens kunnen wegzetten.

Je hebt ook tijd nodig, althans als je wilt dat het effect heeft wat je ermee beoogd, op een goede manier weg te zetten. ik zeg dat omdat, dat heb ik al eens eerder gezegd dat herhaal ik dan maar vanavond ook, op het terrein van de volksgezondheid daar zorgen over maak. Daar zijn in de afgelopen jaren miljarden ingegaan om onder andere wachtlijsten terug te dringen, het is voor ons in de kamer zeer moeilijk om te zien of het geld dat we met dat doel hebben gegeven ook werkelijk het effect gehad heeft.

We zullen daar op zijn minst meer zekerheid over moeten hebben.

Dus het motto is versnelde aflossing staatsschuld en dus niet pleiten voor verhogen van overheidsuitgaven.

Kennis hebben genomen van het feit dat drie prominente PvdA economen, de heer de Kamp, de heer Wolson en de heer Jacobse, dit hebben uitgesproken. Daar heeft zich ook bijgevoegd de heer Don van het CPB die mij gisteravond verzekert heeft dat hij in de krant ook als PvdA is aangemerkt maar dat hij dit niet is, ik kan u nog niet medelen dat hij inmiddels lid is van de VVD.

Tenslotte over die financiën nog één punt en ik wil daar ook volstrekt open in zijn, de Euro. We nemen natuurlijk allemaal kennis van berichten in de publiciteit over de Euro is zwak en een zorgelijke ontwikkeling, hij staat onder druk en al dat soort zinnen, is dat terecht of niet? Velen grote deskundigen in ons land, de heer Duisenberg, de heer Zalm, vele anderen, verzekeren ons dat we ons daar niet echt zorgen over hoeven te maken.

De Euro staat relatief zwak ten opzichte van een sterke dollar en die is sterk omdat de economie daar zeer sterk gegroeid is, tot het punt van oververhitting toe misschien, maar als je kijkt naar de ontwikkeling van de rente, kijkt naar de ontwikkeling van de inflatie is er geen reden om je zorgen te maken over die Euro, ok dat vind ik ook en toch maak ik mij zorgen op de wat langere termijn en ik wou daar een paar dingen over zeggen.

In de eerste plaats heb ik met grote instemming gelezen wat Frits Bolkestein door over geschreven heeft. Het was geloof ik vorige week, heb ik het althans in kranten gelezen en ik denk dat hij dat op een spreekbeurt gezegd heeft, en hij heeft ervoor gewaarschuwd op de langere termijn als wij geen oplossing vinden voor het energievraagstuk, het gaat hier om de eindigheid van de conventionele energiebronnen, dat dat de lidstaten van de Unie voor grote financiële vragen zal stellen.

Hij heeft ervoor gewaarschuwd, precies dat punt wat ik net ook al eerder noemde, dat als wij niet goed nadenken hoe de vergrijzing wordt vertaald in het beleid van elk van die lidstaten, denk bijvoorbeeld aan de pensioenen met name in andere lidstaten, dat dan die economieën onder grote financiële druk komen te staan, ik ben het op beide punten zeer eens met Frits.

Ik voeg daar nog twee waarschuwingen aan toe, mijn waarschuwing is dat de financiële discipline in de lidstaten dat die ook zichtbaar moet zijn, niet alleen nu het goed gaat maar ook als de economie straks eens terugvalt en dan zult u zien dat in een aantal van die lidstaten men snel tot oude fouten kan vervallen en als dat zou gebeuren dan wordt natuurlijk de economieën van die lidstaten naar rato zwakker en dat krijgt zijn vertaling ook naar de munt.

Het laatste punt is een politiek gevoelig punt en toch wil ik het genoemd hebben en dat is de uitbreiding van de Europese Unie.

U weet dat voorzien is dat de Unie binnen afzienbare tijd met vijf tot twaalf landen zal worden uitgebreid. Dat is een uitbreiding van landen die deelnemen aan de Europese Unie en misschien deelnemen aan de Europese Muntunie, de Monetaire Unie. Dat maakt in zekere zin niet zoveel uit omdat het gaat om de kracht van de onderliggende economieën en wij zullen zeer waakzaam moeten zijn dat de uitbreiding van de Unie niet betekent een verzwakking van de economieën van de vijftien lidstaten die we nu hebben en natuurlijk ook waarborgen heeft dat de economieën die toetreden ook een behoorlijke kracht hebben want dat is uiteindelijk het belangrijkste voor elk belegger, voor elke financier is het vertrouwen wat je in een munt hebt en wat je afleidt uit de kracht van de economie die daar onder ligt en ik wil die waarschuwingen nu ook uitgesproken hebben.

Tenslotte, ik zou graag wat tegen de partij willen zeggen namens de leden van mijn fractie, die zitten nu echt allemaal verspreid door de zaal. Wij zijn u zeer erkentelijk u allen zoals u hier zit en ook zij die hier niet zijn maar ik spreek maar even voor het gemak de voorzitter aan hen allen vertegenwoordigend voor de steun die wij hebben gekregen bij het uitvoeren van ons werk en dat gaat vanuit die jongste kracht die lid geworden is in een afdeling en daar in de propagandacommissie of in het bestuur of wat dan ook daar doet tot en met de oude rotten, zelfs die ene oude rot die gemeend heeft zich te moeten terugtrekken uit de Eerste Kamer maar die hier toch zit, Hans Wiegel.

Want die partijen met al die mensen dat is de partij die heeft dat nieuwe magazine gemaakt, ik vind het een fantastisch leuk blad, dat is de partij die ervoor gezorgd heeft dat we samen een geïntegreerde site hebben, dat is wat hoor in de partij geïntegreerd, Eerste Kamerfractie, Tweede Kamerfractie,

Europees Parlement dat doen we nu gezamenlijk, dat is fantastisch dat dat kan, dat kon vroeger niet maar nu wel.

In de derde plaats lof voor de manier waarop we naar nieuwe financiële bronnen zoeken, ga daar vooral mee door zou ik zeggen en natuurlijk ook het nieuwe jasje waarin de leden vergadering kennelijk nu gestoken is en de grote belangstelling voor die toekomst voor de ICT.

Wist u dat over de laatste vijftientig jaar de VVD de partij is die het meest in de regering gezeten heeft? Nou is het natuurlijk verleidelijk om nu weer even terug te vallen op mijn passage dat het goed gaat in Nederland, ik zal dat niet doen want dat snappen de mensen wel, maar zo tevreden als je daar wellicht over kan zijn gelijk ligt daar nu natuurlijk de nieuwe opdracht in verscholen en daar wou ik mee afsluiten.

Ik wou u meedelen dat voor ons nog steeds als basis voor het handelen in de fractie is dat we willen proberen zoveel mogelijk uit te komen voor onze eigen mening, gewoon zeggen wat we van onderwerpen vinden. Dat we in de tweede plaats er een goede gewoonte van gaan maken om niet af te geven op andere partijen of andere politici, dat hoeven wij niet. Dat we in de derde plaats zullen proberen bij alle voorstellen die we doen realistische voorstellen te doen en dat bij al ons handelen respect voor andere de basis is en weet u wat nou zo interessant is? wij proberen dat maar degene die veel rond reist in het land die ziet dat dat in vele raadsfracties van de VVD, en vele statenfracties van de VVD, ook de uitgangspunten zijn en dat is een geweldig goed dat je als partij in staat bent, vanuit die beginselen werkende, datzelfde beeld naar buiten op te roepen en ik vind dat daar dan ook dat voor ons allemaal de impuls inziet om op deze wijze u, wij, met elkaar dat we moeten toewerken naar een samenleving waarin de welvaart behouden blijft, waarin die welvaart toegankelijk is voor nog meer mensen dan nu en dat in een samenleving die we dan met recht een liberale samenleving mogen noemen, dank u wel.

Ik vergeet wat, ik wou nog even op die ouderenbeurs terugkomen want de vraag is natuurlijk hoe ziet die ouderenbeurs er eigenlijk over een aantal jaren uit? Is dat een virtueel spektakel, ja ik weet het ook niet precies, het zou zo kunnen dat dan surfende pensionados' elkaar op het WEB ontmoeten om wat te chatten of iets dergelijks. Weet u dat er nu al 6 miljoen Nederlanders zijn die toegang hebben tot Internet, is het thuis dan wel op het werk?

Wist u dat op duizend inwoners in Nederland we 340 computers hebben?
Wist u dat in de ICT sector zelf 200.00 mensen werken die goed zijn voor 5% van onze totale economie, om maar eens wat te noemen?

Dat betekent, dames en heren, dat wij voor een geweldige opgave staan. Hoe scheppen we ruimte, dat is vraag één? Vraag twee voor liberalen is, nieuwsgierig als we zijn, hoe doen wij daar zelf aan mee of sterker nog hoe lopen we daarin voorop? En sociaal als we zijn vragen we ons ook af, kijken we even achterom om te kijken of iedereen dat nog mee kan maken in onze samenleving en op weg naar die nieuwe samenleving. Dat is dus een liberale zult u begrijpen, eigen vrijheid, eigen verantwoordelijkheid, sociale rechtvaardigheid zou het wel eens zo kunnen zijn dat die nieuwe technologieën dat ideaal, meer vrijheid, meer verantwoordelijkheid en meer verdraagzaamheid bij individuele burgers dichterbij haalt.

De technologie zoals die zich aandient zou wel eens zeer dienstbaar kunne zijn aan de liberale beginselen en de gevechten die wij op dat terrein voeren, dat maakt het natuurlijk zo razend interessant.

Daarom wil ik u uitnodigen in de eerste plaats vandaag een nieuw digitaal tijdperk te betreden, een tijdperk van nullen en énen, u begrijpt dat ik dat niet politiek bedoel want we zouden niet afgeven op elkaar, en het verschil tussen nul en één is cruciaal.

Dit is de laatste Algemene Vergadering in de 20e eeuw, het was mij een zeer grote eer dat ik u mocht toespreken, ik hoopte overigens wel op de 1e Algemene Ledenvergadering in de 1e 21e eeuw er weer bij te zijn, een 21e eeuw die voor ons allen digitaal en daarom een grote uitdaging zal zijn, dank u wel.

Dit is de 21^e eeuw, dank zij de informatie en communicatie technologie kennen we nu de permanente democratie. U chat met een minister over er een beleidsplan, de Tweede Kamer houdt iedere week voor de stemmingen een landelijk referendum via Internet over heikele politieke zaken. Koning Willen Alexander heeft een eigen website met links naar pagina's over watermanagement en Argentinië. De kamerdebatten volgt u voortaan op uw nieuwe televisietoestel via Internet dus zonder Ferry Mengele.

Het lijkt verre toekomst maar het kan morgen al, welkom bij de digitalisering van de wereld, de eerste politieke bijeenkomst in de Nederlandse geschiedenis die live in beeld en geluid via Internet is te volgen.

Welkom bij de VVD van de 21^e eeuw.

De komende minuten gaan we u een blik gunnen in de nieuwe wereld in de nieuwe economie in uw nieuwe wereld. Dat gaan we doen aan de hand van vier bedrijven die u dat kijkje zullen gunnen en ik stel ze graag aan u voor.

De eerste is een kabelonderneming, een kabelconcern, onderdeel van de Dutchtone groep Casema hier is de directeur Henk ter Goede.

De tweede is een software leverancier, ik hoef allen maar de naam nog te noemen, Microsoft, hier is de General manager Benelux John Mangelaars.

De derde is, zoals dat in goed Nederlands heet, en van de grote gratis Internet serverproviders, kortom die zorgen gewoon dat u op Internet aan de gang kunt gaan, het bedrijf heet Freeler, hier is de algemeen directeur Mark Joosten.

Tot slot een bedrijf dat zich bezighoudt met het versnellen van Internet projecten bij ondernemingen het bedrijf heet Exter en hier is de directeur eigenaar, Jeroen Nas.

Welkom en daarmee vormen zij met z'n vieren nog een primeur van vanavond wat dit is de eerste gesponsorde politieke bijeenkomst in de geschiedenis van de Nederlandse politiek.

Daar wil ik toch gelijk even over beginnen want toen de VVD mij vroeg om dit te presenteren toen dacht ik ja, bekijk het even ik zie mijzelf al staan, zeg John laat mij eens zien wat heb je daar voor een leuk speeltje, nee laten we gewoon afspreken dat we onszelf blijven vanavond.

De heer Mijnten; heren, u sponsort de VVD voor deze avond, waarom meneer de Goede?

Nou eigenlijk sponsoren wij al 15 congressen, dit is al de 16^e en als ik kijk naar het gezelschap dan is dit best een goede investering.

De heer Mijnten; meneer Mangelaars zou u niet beter meneer Core of meneer Clinton kunnen gaan sponsoren want misschien kan die nog iets tegen de opsplitsing van uw bedrijf doen?

Nou die sponsoren we ook dus...

De heer Mijnten; oh, die wordt ook al door u betaald?

Nee, wat wel grappig is, ik werd vorige week zaterdagochtend weer eens een keer door Radio 1 gebeld, dat gebeurt wel vaker de laatste tijd met de vraag of ik in de uitzending wilde en toen heb ik uitgelegd waarom ik dit graag sponsor dus enerzijds vind ik het goed dat mensen ICT bespreekbaar maken gewoon op allerlei niveaus en het tweede is dat als ik uitga op zaterdagavond dan koop ik voor vrienden ook een biertje dus alleen heeft de VVD heel veel vrienden dus vandaar die koffierekening.

De heer Mijnten; ik begrijp dat u het bier betaald, dat is duidelijk. Meneer Joosten een bekend Nederlands spreekwoord is voor wat hoort wat, ik zag al verhalen in de krant, dat schijnt ook de voorzitter van Groen Links te denken, dat u dan door die sponsering hier allerlei belangrijke mensen te spreken krijgt? Is dat de bedoeling.

Dat hoop ik wel ja, nee hoor het is ons doel om Internet voor iedereen toegankelijk te maken en als de politiek en met name de VVD daar ook aan bij kan dragen heel graag. Het is natuurlijk merkwaardig voor vrienden voor een bedrijf dat altijd alles gratis weggeeft om nu te betalen voor een hele interessante speech natuurlijk maar ok, we zullen dat ook voor andere politieke partijen doen.

De heer Mijnten; is het eigenlijk niet treurig meneer Nas, een politieke partij die afhankelijk wordt van giften en van sponsoring?

Als die politieke partijen afhankelijk zouden worden van sponsoring zou dat treurig zijn, absoluut, maar ik denk dat een politieke partij die iets doet dat op Internet altijd veel succes heeft namelijk het 'first move advanced', als je snel begint dan maak je een positie die andere niet zo snel meer inhalen. Ik denk niet dat je je dan afhankelijk maakt maar dat je laat zien dat je lef hebt.

De heer Mijnten; maar meneer de Goede, heel simpel, u doet dat dan hier ook met de portefeuille, als er dan iets in Den Haag gebeurt op kabel gebied waarvan u zegt dat is niet zo leuk denkt u dan niet wat makkelijker die Dijkstal of die Jorritsma te kunnen bellen van regel het even want anders krijg je geen cent meer?

De belangen waar wij het over hebben verdwijnt deze sponsoring in het niet.

De heer Mijnten; het zijn in goed Nederlands dus peanuts voor u dus? Ze hebben eigenlijk te weinig uit uw zak geklopt

Voor mij niet maar ze moesten eens weten.
Het is voor hun ook de eerste keer dus..

De heer Mijnten; meneer Eenhoorn, het kan veel meer zijn hoor. Kunt u ze een beetje les geven in hoe ze u geld uit de zak kunnen kloppen?

De overheid doet dat dagelijks dus wat dat betreft...

De heer Mijnten; tot slot meneer Mangelaars voordat we de nieuwe economieën ingaan, u doet het nu voor de VVD? Ik weet niet of meneer Melkert al gebeld heeft maar is er al telefoon van meneer Melkert geweest? Als er andere partijen bellen die zeggen waarom de VVD en niet de Partij van de Arbeid wat zegt u dan?

Dan zeg ik twee dingen. Ook de Partij van de Arbeid, het gaat om informatietechnologie in de maatschappij en twee ik noem het geen sponsering want dan zou het bedrag inderdaad veel hoger zijn en zou ook er een wederprestatie tegenover staan en dit is gewoon wat ik zeg, het hoort bij het idee een leuke avond samen te hebben en daar betaal je een bedrag voor en dat zie ik absoluut niet als sponsering.

De heer Mijnten; andere partijen kunnen ook bellen?

Ja, prima. Wat mijn collega ook al zei wij doen iets van 25 van dit soort congressen per jaar, het is gewoon een onderdeel van de uitdraai van de IT in Nederland als chauvinist zeg maar.

De heer Mijnten; eigenlijk zijn ze een beetje laat wilt u alle vier zeggen.

Ja, ik heb liever dat ze een mailtje sturen als ze ons toch zoeken.

De heer Mijnten; hoe hebben ze dit gedaan, ouderwets met een brief en een telefoon?

Ouderwets netwerken want in die nieuwe wereld spelen oude netwerken ook een goede rol.

De heer Mijnten; ok, ik ga even naar meneer Eenhoorn. Meneer Eenhoorn, u kunt er veel meer uitslepen gaat u dat nu ook doen?

Nee, dat gaan we nu niet doen. We zorgen ervoor dat het altijd even evenwichtig blijft meneer Mijnten, dus met andere woorden het is een aanvulling op de financiering, het is helder, open en duidelijk maar het mag nooit zo zijn dat wij afhankelijk zijn van sponsors dus wat nu gebeurt namelijk een vrij eenvoudige wijze van sponsering waarbij bedrijven op een goede wijze ook een rol kunnen spelen maar waarbij wij de regie voeren en zo zullen we het blijven houden, open, helder en transparant en vooral onze eigen lijn volgen.

De heer Mijnten; maar heel simpel, men wil er altijd wat voor terug hebben en de voorzitter van Groen Links zegt dan vandaag in de Volkskrant laat de overheid die politieke partijen maar subsidiëren want dan is het gewoon eerlijk en netjes.

De heer Bas Eenhoorn; nee, ik heb al eerder gezegd wij moeten proberen om zelf inventief en creatief te zijn en niet ons direct afhankelijk te stellen van de overheid. Wie zonet goed naar Hans Dijkstal heeft geluisterd die weet dat dat onze lijn is en dat betekent dus dat wij ons breed oriënteren en politieke partijen en overheid en bedrijfsleven op deze manier samen die moeten elkaar niet verketteren dus wij moeten niet zeggen het bedrijfsleven zou niet bij kunnen dragen aan ons en daar wil ik nog een ding heel nadrukkelijk bijzeggen, het is mijn overtuiging dat politieke partijen een hele belangrijke positie hebben in het democratisch proces en dat dus ook het bedrijfsleven er alle belang bij heeft dat politieke partijen op een goede manier kunnen functioneren dus een aanvullende sponsering zoals dat nu gebeurt, nogmaals niet in afhankelijkheid is heel belangrijk en heel goed.

De heer Mijnten; kunt u nog twee bedrijven noemen die nog op uw lijstje staan?

De heer bas Eenhoorn, nee maar ze komen wel.

De heer Mijnten; dank u wel meneer Eenhoorn, dank u wel. We gaan naar de nieuwe economie, we gaan naar het eerste onderwerp.
Economy, nieuwe economie versus oude economie, de komende minuten zijn voor Jeroen Nas van Exter.
Dank u wel, we gaan beginnen om even een kort filmpje te laten zien.

Ik ben benieuwd of u na het zien van zo'n filmpje nog steeds denkt dat sponsering een goed idee is? Want zo'n taalgebruik in het Engels in Assen, zo'n boodschap, die toch heel duidelijk commercieel is tegen een partij waarvan ik net zei dat ze het first move advanced nemen maar daarom ook geconfronteerd worden met de effecten daarvan en die zijn best interessant. Laat ik eens even ingaan op de nieuwe economie, ik werk in een nieuwe economie, mijn bedrijf bestaat negentien dagen, het is vandaag 19 mei en op 1 mei ben ik begonnen en Exter heeft in deze negentien dagen, als u kunt switchen naar de Powerpoint presentatie, een aantal dingen gedaan waarover ik u wat over wil mededelen dat wil ik met u delen want het is namelijk heel leuk om in de nieuwe economie te werken.

Als wij naar de eerste sheet gaan, die hierna is, dan kan ik u mededelen dat ik de afgelopen negentien dagen ontzettend veel lol heb gehad. Ik heb met jonge mensen gewerkt die hun dromen verwezenlijkt willen zien, die gaan kijken van ik heb een ideaal, ik wil dat realiseren, en waar je misschien tien, vijftien of misschien twee jaar terug dat eigenlijk heel moeilijk kon realiseren als je jong was, je ging naar de bank en je zei ik heb een goed idee en ik wil dat gefinancierd zien en dan zei de bank nou wat zijn de zekerheden en die had je niet want je zat vol onzekerheden en een aantal van jullie heeft dat wellicht meegemaakt. Op dit moment gaat dat anders, op dit moment kun je met die ambitie die je hebt, met de dromen die je hebt kun je met behulp van Internet de hele wereld bereiken.

En ook de financieringsstructuur, en ook de VVD merkt dat, gaat anders in elkaar zitten, je kunt je eigen verantwoordelijkheid nemen en je kunt ook zeggen dat je de consequenties daarvan aanvaard en dus financiering los kan krijgen van partijen die daar geld in willen steken. Als je zonder economie mag werken dan kan ik u vertellen dat dat leuk is, volgende sheet graag. Als dat leuk is dan zie je dat er een hoop dingen gebeuren, mensen hebben lol in hun werk, die creativiteit die dan los komt bij mensen, de drive die die mensen hebben om in die nieuwe economie te werken die is ontzettend groot.

Ik heb mensen om me heen waarvan niemand zegt van nou, wat zullen we vandaag weer eens doen? De mensen zien allemaal hun droom, ik stop er geld in, coaching, ik help die mensen met nieuwe ideeën en er staan straks achter in de hal een paar van die jonge ondernemers waar ik geld in heb gestopt die staan daar hun verhaal te vertellen en als u ze zult zien ze hebben geen gelikte presentaties bij zich, geen gelikte dingen, er staan gewoon mannen die hun verhaal staan te vertellen, op dit moment zitten er nog geen

vrouwen tussen maar daar ben ik hard naar op zoek dus als er een paar ondernemende vrouwen in de zaal zitten, jeroen@nas.nl

Die mensen willen hun dromen verwezenlijken en dat is mooi om daaraan mee te werken.

De nieuwe economie. Ik vind het een begrip waarmee ik zelf wat moeite heb gehad moet ik eerlijk zeggen. Het is een begrip dat in de loop van de tijd ontstaan is, vooral uit Amerika overgewaaid, the New Economy, er is nu in Nederland zelfs een bedrijf wat zo heet van Maurice de Hond u kent dat wel, onlangs naar de beurs gegaan, maar dit is de definitie die ik daar wel bij vind passen. Het is een netwerk georiënteerde samenleving, en dan bedoel ik niet alleen computernetwerken, ik bedoel meer het netwerken van hoe je met elkaar in contact blijft maar uiteraard is het Internet daar heel handig bij.

Tussen bedrijven, misschien moet ik ook zeggen politieke partijen maar daar had ik nog niet zo aan gedacht eigenlijk die via op technologie gebaseerde processen hun producten of diensten aanbieden.

En als de nieuwe economie zoals die in politieke termen of in economische termen wordt gedefinieerd, dat zijn dit soort verschijnselen, als je die combineert met die definitie die ik net gaf dan zie je dat dat bruist van energie en ambitie. Als ik hier een verhaal sta te vertellen en ik sta u te overtuigen dat dat leuk is dan gelooft u eigenlijk misschien wel, goh, dat is leuk van die jongen, mooie dingen aan doen ga vooral zo door.

Maar ik sta hier niet alleen om mooie dingen te vertellen want er zijn ook een paar dingen waarvan ik denk dat ze eigenlijk nog beter kunnen, de heer Dijkstal zij het al, ook als je de notie hebt van de dingen die goed gaan moet je toch af en toe stilstaan bij de dingen die misschien beter kunnen.

Als we de volgende sheet krijgen dan kunnen we daar een aantal dingen van gaan bekijken.

Wat, in goed Nederlands, zijn de inablers voor de nieuwe economie?

De heer Mijnten; wat zijn de inablers?

Ik ga dat net uitleggen meneer Mijnten. De inablers zijn de factoren die het mogelijk maken om die nieuwe economie op gang te brengen. Nou, dat is natuurlijk de opkomst van het Internet daar behoef ik verder geen woorden over vuil te maken. Wat ik even heb genoemd de culturele globalisering, iedereen gaat op een andere manier denken, of die globalisering inderdaad daadwerkelijk plaatsvindt dat iedereen ergens anders heengaat dat weet ik

niet maar je kunt wel heel makkelijk contact maken met mensen aan de andere kant van de wereld en dat zet je toch op een ander denkspoor. Ik heb een paar keer per week emailcontact met Mexico en Singapore en in het contact met die mensen wordt ik toch ermee geconfronteerd dat die wereld verandert. Heel belangrijk is de wet van de toenemende meer-opbrengsten, als je snel begint en je groeit dan wordt die groei beloond, Microsoft weet dat dat kent grenzen maar kijk naar bedrijven als Emmazon, kijk naar bedrijven als Bol dot com, kijk naar bedrijven zoals Freeler die nu druk bezig zijn om één van de eerste partijen te zijn in die markt, die groeien als kool en op het moment dat je dat first move advanced uitnut kun je gebruik maken van die dynamiek die die economie je geeft.

Één van de andere inablers in die economie is venture capital, zoals ik daarstraks al zei op het moment dat je naar de bank gaat om je dromen te verwezenlijken en daar wordt gevraagd naar zekerheden die je op dat moment niet hebt dan kom je er niet, dus er is durfkapitaal nodig om bedrijven te financieren.

Venture Capital zorgt over het algemeen voor een marktwerving en die werkt, en dat kan ik u vertellen dat heb ik de afgelopen negentien dagen zeker meegemaakt, werkt een stuk sneller dan menig subsidieregeling, op het moment dat de overheid dingen gaat regelen dan kan dat vol goede bedoelingen zijn maar misschien werkt dat niet zo snel als die ondernemer denkt en wil handelen. Op het moment dat venture capital een versnelling wil geven, een acceleratie, aan ondernemende mensen dan zie je van cijfers die in het Verenigd Koninkrijk al zijn verzameld, en in Nederland is daar nog niet zoveel onderzoek naar gedaan, dat durf kapitaal die economie enorm aanzwengelt.

De heer Dijkstal noemde ook al hoe goed het met Nederland gaat maar ik denk dat die concurrentiepositie nog wel veel beter kan, we zijn nou nog maar nummer zes en waarom zouden we niet hoger willen.

Wat doe ik daar nou, wat heb ik daar nou die afgelopen negentien dagen gedaan, dat zult u zich misschien afvragen? Wat Exter doet is bedrijven helpen om hun Internetinitiatieven te versnellen en dat doe ik met jonge startende ondernemers, daar praat ik mee, daar kijk ik wat ze nodig hebben aan geld, faciliteiten, kennis in het netwerk en in dit geval bedoel ik echt het netwerken met mensen, ik ga hier vanavond hier belangrijke mensen ontmoeten is mij verteld, nou die mensen geef ik mijn kaartje en inderdaad als ik die op een gegeven moment nodig heb dat een jonge ondernemer denkt

van ik kom niet door iets heen dan kun je misschien die jonge ondernemer in contact brengen met iemand die hem daar wel bij kan helpen.
Dat is de functie die Exter vervult voor jonge ondernemers.

Maar er zijn natuurlijk ook grote bedrijven die allang bestaan en soms uit de oude economie komen en soms uit de nieuwe economie komen en die ook versnellingsinitiatieven nodig hebben want die grotere bedrijven maken grote fondsen los om de nieuwe economie te betreden, u heeft het allemaal kunnen lezen in de krant, 4 miljard, 4,4 miljard en ik noem even twee banken die daar dat soort bedragen hebben genoemd.

Dat soort bedrijven, corporates noem ik ze maar even voor het gemak want ik heb daar niet zo'n goed Nederlands woord voor, die corporates die willen hun Internetinitiatieven versnellen en die worden gehinderd door hun structuur, nou dan gaan ze naar Exter en wat wij doen is één van onze kleine bedrijfjes te gebruiken om als kristallisatiekern te dienen voor een project.

Neem bijvoorbeeld Freeler dat is eigenlijk wel aardig, Mark Joosten zit hier, ING kon Freeler alleen maar binnen drie maanden neerzetten omdat er een klein bedrijfje was binnen die ING groep, Multi Acces geheten, waaromheen al heel snel een nieuw concept werd gebouwd.

Dat kon heel snel in de markt gezet worden met een tempo, en dat kan ik u verzekeren dat de ING groep niet vaak dat heeft meegemaakt, maar ja, nu was er een bedrijfje Multi Acces straks wil de ING groep of Microsoft of Casema wil een nieuw initiatief hebben waar ze geen kristallisatiekern voor hebben, nou wellicht heb ik dat bedrijf in mijn netwerk en dan gebruiken we dat om die corporat te helpen om snel, en ik bedoel echt snel, binnen een paar maanden op de markt te zijn met een totaal nieuw initiatief.
En dat doen we goed.

Als je dan kijkt, en dat is even mijn klaagminuut, wat zo er beter kunnen. Wat zou er beter kunnen, welke noties moeten zij nemen van dingen om die nieuwe economie, die snelheid, die ambitieuze ondernemers te helpen dan ga je vooral kijken naar de manier van belonen.

In de economie waarin ik werk zijn mensen niet zo gericht op een salaris, ze moeten wel een bepaalde, zoals zij dat noemen, cash flow hebben in goed engels om te overleven maar waar het daadwerkelijk om gaat is hun aandeel in de waardegroei en dat doe je in de nieuwe economie met aandelen en opties.

Wat wil nou het geval, een meneer Kok die heeft zich boos gemaakt over exhibitionistische verrijking van topbestuurders, daar is een optieregeling

ontstaan waardoor mensen drie jaar lang moeten wachten voordat ze in opties kunnen verzekeren. Ik kan u vertellen dat in de tijdlijnen waar ik mee werk is drie jaar lang onmogelijk. Als ik mensen vertel van over drie jaar kan jij je opties incasseren dan kijken ze verbijsterend en denken vervolgens ik ga naar het buitenland want met dat soort regelingen kun je niet werken om enige snelheid in je bedrijf te krijgen.

De heer Mijnten; wilt u gaan afronden?

De heer Nas; de laatste sheet daar staan de stellingen op. Ondernemers die in de nieuwe economie durven te investeren die mogen daar ook van profiteren. Ik wil graag dat zij verantwoordelijkheid en vrijheid ook aan beloning koppelen. En wettelijke regelingen aangaan door de regulering van optieregelingen zijn slecht voor de ondernemer in Nederland en verslechteren volgens mij de concurrentiepositie op een manier die ons bijvoorbeeld ten opzichte van Silicon Valley doen verbleken, ik dank u voor uw tijd.

De heer Mijnten; we hebben vanochtend al gelezen dat het eerste Internet bedrijf is al failliet, Bull.com, hoeveel dagen denkt u nog vol te houden?

De heer Nas; ik hoop zo'n tweeënhalf jaar en dan is mijn functie over denk ik.

De heer Mijnten; dan heeft u voldoende gedaan denkt u? U noemt een aantal punten: ondernemers die in de nieuwe economie durven te investeren moeten daar ook van profiteren, is dat nu onvoldoende meneer de Goede vindt u dat, bent u dat eens met collega Nas?

De heer de Goede; nou, ik wel probleem met het feit dat wij geen optieregeling hebben, ikzelf dus ook niet.

De heer Mijnten; u gaat voor het grote geld begrijp ik?

De heer de Goede; nee, maar het is wel een feit. We hebben in ons bedrijf een kleine driehonderd vacatures waarvan er een kleine honderd in de ICT zitten en die gaan naar kleinere bedrijfjes waar die regeling nog wel is, althans waar ze denken dat die is, en ik heb zelfs de oude getrouwe die zeggen van het spijt me verschrikkelijk maar 40% 50% salarisverhoging is iets te veel uitdaging en vertrekken dus ik heb iets nodig om ze iets terug te bieden. We gaan een ander sociaal stelsel in.

De heer Mijnten; de overheid kan daar meer doen denkt u?

De heer de Goede; nou, meer vrijheid ook en meer ruimte van handelen.

De heer Mijnten; maar het bedrijfsleven heeft toch al heel veel vrijheid? Ik heb vaak de indruk dat u volstrekt uw eigen gang gaat.

De heer de Goede; ik moet het even over de eigen sector hebben de kabeltelevisie. Ik heb in het buitenland gepresenteerd wat wij voor regelgevende organen hebben met betrekking tot kabel, ze dachten dat ik het verkeerd vertelde, het zijn er zeven, toezichthouders in allerlei vormen. Wij zijn investeringstechnisch gezien bij een grote international gekarakteriseerd als een risicoland wat betreft kabel, want als je investeert weet je niet zeker of de overheid niet morgen iets verzint waardoor ze de eventuele toekomstige winsten maar vast gelijk pakken.

De heer Mijnten; onzekerheid dus? Mener Nas wat zou u concreet van de overheid willen, wat moeten ze doen?

De heer Nas; wat de overheid morgen zou moeten doen is kijken of die drempels die zijn ontstaan doordat grote bedrijven worden aangepakt of die niet voor kleinere bedrijven opgelost kunnen worden want dat is toch de motor van de economie waar de hoogste banengroei is op dit moment.

De heer Mijnten; met alle respect voor de heer de Goede maar meneer Joosten en meneer Nas, u bent zo'n voorbeeld van die snelle jongens in die snelle pakken en de snelle bretels, die trekken zich toch van die overheid, meneer Joosten geen moer meer aan?

De heer Joosten; nee, de overheid loopt gelukkig zo achter op allerlei regelgeving dat wij moeten af en toe gewoon zelf bepaalde dingen bedenken omdat de overheid nog geen regels heeft. Denk aan auteursrechten, denk aan privacy wetgeving etc. etc.

De nieuwe techniek gaat zo snel dat de overheid daar achteraan holt en misschien maar één of twee jaar later.

De heer Mijnten; u zegt ze kunnen wel denken dat ze de baas zijn maar dat is allang niet meer zo?

De heer Joosten; in de nieuwe economie is de overheid niet altijd d baas nee, dat denk ik ook niet.

De heer Mijnten; meneer Mangelaars, in Amerika heeft u daar nog een beetje last van en in Nederland dus helemaal niet meer?

De heer Mangelaars; last van de overheid? Nee, in Amerika heb ik op zich ook een prima relatie met de overheid, er is één speciale afdeling waar we wat minder mee kunnen opschieten maar ik denk in zijn algemeenheid als je als bedrijf groeit dan krijg je een bepaalde maatschappelijke rol en de overheid, wat de heer Dijkstal ook al zei, die heeft gewoon een taak om daar naar te kijken dus ik vind het niet meer dan normaal dat op een gegeven als je groeit dat je in de kijker komt van de overheid.

De heer Mijnten; ok, ik ga even naar meneer Dijkstal. U heeft eigenlijk geen moer meer te vertellen, u denkt toch wel mooie verhalen te kunnen houden maar dit soort types gaat volstrekt hun eigen gang.

De heer Dijkstal; ja, maar ik geloof dat de liberalen altijd wel hebben erkent en gewaardeerd is dat niet de overheid op de markt vooruitloopt maar de markt op de overheid dat het ook zo moet zijn. de dynamiek komt natuurlijk nooit uit de overheid, die komt uit de markt. De enige vraag is als het zo snel gaat is of de overheid nu niet, de politieke overheid niet nieuwe voorzieningen moet maken om datgene wat we met elkaar niet willen om te zorgen dat dat niet gebeurt en dat is de uitdaging die natuurlijk ook vanachter de tafel ook in onze richting komt.

De heer Mangelaars; ik wil er wel eventjes op ingaan. Mensen kijken vaak naar Amerika van er is weer een Engels woord een Grand Scheme en de Amerikaanse overheid heeft het.. maar ik denk dat Nederland en ook de Nederlandse overheid zich daar zeker niet voor hoeft te schamen van de positie die we hebben maar ook wat de overheid doet en ik moet eerlijk zeggen, en dat klinkt misschien een beetje van ik wil vrienden maken maar ook de Nederlandse overheid hoeft zich zeker niet te schamen voor een inzet die ze hebben dat er een aantal uitvoerende zaken wat minder gelukkig gekozen zijn daar hebben we denk ik allemaal last van maar dat is juist waarom het zo belangrijk is om die dialoog te hebben en daarom is er ook een sessie als deze heel goed.

De heer Mijnten; ok, ik ga even hierheen. Ik ga eens even naar een paar jongelui hier. Voelen jullie je aangesproken of zeggen jullie nou ik ga lekker de politiek in want ze denken wel dat ze dadelijk meer macht hebben maar ik hou dat gewoon?

Ik werk in de ICT dus ik vind het een heerlijke situatie.

De heer Mijnten; waarom voelt u zich erdoor aangesproken?

Alles gebeurt snel, jonge mensen, dynamiek, ik ga met lol naar mijn werk, ik communiceer over de hele wereld via Internet en als de email niet genoeg is dan pak ik de telefoon.

De heer Mijnten; en u bent binnen de VVD actief begrijp ik?

Ja, ik ben binnen de VVD actief.

De heer Mijnten; en is dat niet een ongelooflijk oud ingeslapen zootje dan?
Neem me niet kwalijk hoor!

Politiek is van belang om uiteindelijk toch alles te organiseren. ICT is leuk als werk maar de maatschappij is meer alleen werken.

De heer Mijnten; wat vindt u dat ze moeten doen om hun kansen waar te maken?

Vooraf doorgaan.

De heer Mijnten; ok, dank u wel. Zijn er nog andere vragen of opmerkingen van uw kant aan deze heren als we het over die nieuwe economie hebben? Meneer, mag ik met alle respect zeggen iets minder jong, zegt u van dat wordt de toekomst of zegt u die jongens hebben alleen maar een grote mond en die leren het nog wel?

Ik dacht dat ze nog wel moeten leren, die komen er nog wel achter.

De heer Mijnten; bent u bezig met die nieuwe economie, heeft u een computer thuis?

Die hebben we thuis ja maar we moeten het allemaal nog leren.

De heer Mijnten; u bent er dus wel mee bezig?

Ja, ik ben er wel mee bezig.

De heer Mijnten; heeft u al wat van Internet gekocht, vertrouwd u dat een beetje?

Nee, dat moeten we nog even afwachten.

De heer Mijnten; laatste vraag meneer Nas, heel concreet, u zegt ook van de overheid kan meer stimuleren ook wat betreft die werkgelegenheid?

De heer Nas; dat denk ik zeker ja.

De heer Mijnten; wat zou u concreet willen weten of willen dat ze doen?

De heer Nas; nou, dat heb ik net genoemd. Er zijn een aantal barrières die opgeruimd kunnen worden in de wettelijke en vooral belastingtechnische maatregelen waar meneer Zalm misschien wat mee kan. Ik denk verder dat het imago van de ondernemer dat dat op punten wel beter kan. Kijk mevrouw Brink heeft het niet zo geweldig goed gedaan de afgelopen tijd, daar is denk ik een schade toegebracht aan het feit dat mensen die risico durven nemen dat die daar ook goed van kunnen profiteren en dat kan natuurlijk nooit buitensporig op deze manier maar ik denk dat aan dat imago van de ondernemer een hoop verbeterd kan worden en dat de overheid daar een positieve rol in kan spelen.

De heer Mijnten; ok, dank u wel, we gaan naar het tweede onderwerp. E-future, elektronische toekomst, nieuwe speeltjes of nieuwe toekomst, Casema, Henk de Goede.

De heer de Goede; speeltjes, die leg ik hier neer die heb ik straks voor de afstandsbediening voor de computer nodig. Voorzitter, dames en heren, als je eens een keer genodigd bent om voor zo'n gezelschap als hier te spreken dank denk ja dat je moet beginnen met een spetterende openingszin. Nou daar heb ik een aantal dagen over nagedacht en het wilde niet echt lukken. Op de weg hier naartoe hoorde ik een interview op de radio van de leider van het Nederlands Ballet en die leider had een openingszin waarvan ik dacht beter een goed plagiaat als een slecht product dus die wilde ik maar even proberen en die ging als volgt: 'Yesterday is history, tomorrow is mystery, today is a gift, thats the reason why they called it present', ik dacht nou het cadeau voor vandaag voor mij is dat ik dit excellent gezelschap mag toespreken in de hoop dat u er aan het eind van de presentatie een beter beeld heb van de mystery van telecom en in de hoop,

die heb ik althans, dat bij een aantal van u een wat betere positie voor ons wordt gerealiseerd in de toekomst.

Het moet beginnen met een filmpje want als je sponsor bent dan laat je iets van jezelf zien dus iets over today, dat is 130 seconden, het is allemaal in seconden uitgemeten en ik heb al gerekend dat het bijna duizend gulden per seconde was als ik alles uitreken maar het is 130 seconden en dat geeft de situatie van vandaag met een kleine knipoog naar de toekomst, graag nu de film.

Goh, nou heb ik jullie onder de indruk. Dat laatste gedeelte dat was omdat ik zo weinig tijd had en kon ik daar niet te diep op ingaan maar daar zag u een meneer die had een schermpje voor zich en die had een beeld van zijn dochter, we hebben daar een tien minuten durend filmpje van en dat is van het Research and Development Center van Frans Telecom, mocht ik gebruiken en daar heb ik ongeveer veertien seconden van gebruikt en daarin wordt getoond wat er met UMTS mogelijk is.

Dat is dus die nieuwe dienst waarmee je met breedbandige mobiliteit met elkaar kunt communiceren, weg met die slide nog niet, eventjes laten staan meester, die slide moet straks komen, ik ben nog met het boek bezig.

Ik heb hier namelijk een ander future, dat heeft u natuurlijk ook allemaal nog niet dat is geloof ik één van de weinige in Nederland, dat is een elektronisch boek. Daar kun je dus op het Internet naar een site gaan en dan kun je een boek downloaden en als je dat zat bent dan laad je een ander boek en dat laad je hier ook in en dan kun je dat bekijken, dat is vooral 's nachts makkelijk. Dan heb je geen lampje nodig bij het bed want er zit een verlichting achter.

Ik heb er wat mee gespeeld, het is niet eenvoudig, en het is ook niet iets wat ik graag zou doen. Maar er zijn een heleboel mensen die vinden dat dit de toekomst is. Natuurlijk heeft iedereen al een palmtop, dan hoeft je niets meer op te schrijven en geen briefjes en pennen meer we tikken met een pennetje hierop en we hebben een mobiele telefoon, die doet het alleen hier niet want we hebben hier teveel staal in dit pand zitten.

Wat ik hiermee wil zeggen is dat we hebben een heleboel goede ideeën maar het allemaal niet zo eenvoudig en het is ook vrij moeilijk om het te realiseren. Er word wel van ons verlangd, met name het type bedrijf wat wij hebben dat we even wat geld in de grond stoppen en dan met bedragen die niet weinig zijn. volgende week zit ik weer in Parijs en dan moet ik 900 miljoen hebben.

En dan wat argumenten, met name de waardeontwikkeling van het aandeel van Casema, het is niet zo goed dat UPC omlaag gaan dat snapt u wel dat helpt niet echt, maar met dat soort argumenten krijg ik het dan voor elkaar dat we weer wat geld mogen investeren in netten.

De vraag is altijd, en dan kom ik bij mijn slide, wanneer moet je nou met een nieuwe dienst beginnen? En ik heb nagedacht hoe leg ik dat nou hier aan dit excellent gezelschap uit en dan gebruik ik er maar de slides voor die ik ook voor Telecom congressen gebruik.

Onderzoek heeft namelijk aangetoond dat pinguïns in de rij gaan staan voor ze in het water springen, wat heeft dat nou met marktintroductie te maken? Nou dat is ook niet zoveel, in het aanvullend onderzoek is aangetoond dat wat meer ervaren pinguïns achter in de rij staan want zij weten dat er af en toe een orka in het water zit. Nou dat water, die zee, dat is de markt en die orka is natuurlijk af en toe de tegenvaller dus wij als wat meer ervaren bedrijven kijken naar zulk soort jongens en denken handig, hij springt in het water, nieuw product, komt die boven denken we dat is geen gek idee, dat doen wij ook.

Wij hebben zelf ook een product en dat heet 'paper view' daar zijn we ondertussen vier jaar geleden mee begonnen, vijf pinguïns in het water en geen van allen boven, kun u zich voorstellen waarom onze collega's daar nog niet mee begonnen zijn. nu gaan we dat digitaliseren, meer pinguïns gedigitaliseerd in het water.

Wij gaan ook naar Economische Zaken toe en dan vragen we aan het ministerie van mevrouw Jorritsma, wilt u ons helpen en dan zegt ze nee, nee, laat de markt haar werking doen en dat betekent dat we alleen het water in moeten.

Soms krijgen wij een band om met staal en loden gewichten om de competitie wat eerlijker te maken, dan wordt je uitgenodigd om te bieden op een frequentie van een nieuwe dienst waarvan iedereen zegt ik weet zeker dat jullie daar veel geld mee verdienen, vooral de overheid zegt dat.

En u moet het betalen, het is niet veel, met z'n vier- of vijftientig miljard, dat is de man maar vier miljard, en dan vragen ze aan ons in Parijs: denkt u daar nou geld mee te verdienen? Nou de overheid denkt van wel, nee bedoelt u, want ik ben die sul die dat terug moet verdienen.

Moet u zich eens voorstellen we moeten dus vier miljard betalen voor een frequentie die we over drie jaar mogen gebruiken en ik kijk de regering erop aan dat ze zeggen: 'dat treft, we hebben nog een paar frequenties gevonden', en die worden dan wat goedkoper aan de collega's aangeboden om de concurrentie te bevorderen. Nou, het is dus moeilijk om een nieuwe dienst te beginnen maar er is hoop heb ik gehoord want ik heb precies speciaal voor Bas een derde slide gemaakt.

Hier zie je een pinguïn springen want sommige onderzoekers rapporteren namelijk over vliegende pinguïns.

Nou doe ik altijd voordat ik zo'n presentatie ga geven laat ik het even zien aan de kinders thuis en ik heb een dochter die is nogal slim en die zegt: 'Pa, pinguïns kunnen niet vliegen', ik zeg dat klopt kind maar dat is nou New Economy.

Met deze beelden moet ik dus de oorlog winnen, dus ik moet hiermee aandeelhouders overtuigen, ik moet mijn eigen medewerkers overtuigen dat we met een goede zaak bezig zijn, dat we met al het geld wat we uitgeven aan nieuwe zaken dat we dat ook terugverdienen, hij praat over een levensduur van tweeëneenhalf jaar, wij bestaan dertig jaar, ik werk nog met de kabels van het eerste uur, die gebruik ik nog een keer en dat is erg efficiënt maar ik stop ook nieuwe kabels in de grond.

Wij investeren per jaar in de orde van grote van 550, 600 miljoen gulden alleen voor de bestaande klanten, dat doen we al een paar jaar. Het moet een keer terugkomen met diensten, dat betekent dus dat wij hopen dat wij ruimte krijgen om dit terug te verdienen en dat moet het dus niet zo zijn dat de overheid straks zegt van goh, had u gedacht geld te verdienen en had u gedacht dat in uw eentje te doen? Nee, dat is niks, we gaan open netwerk provision introduceren want dat mag voor video want daar doen we dertig jaar over en dan weten we waar Abraham de mosterd haalt.

Maar voor Internet, waar we net begonnen zijn, 55.000 dat klinkt veel hé, het zijn kabelaansluitingen, de PTT heeft er 4.000.000 op de telefoon gewoon, dat is natuurlijk eigenlijk geen partij dus wij moeten nog een levende ruimte krijgen om ook te groeien dat wij ook volwassen zijn genoeg om zoveel body te hebben dat wij concurrenten kunnen toestaan en dat we dus duidelijk kunnen werken met concurrenten.

We kunnen echter ook niet te veel wachten want dan krijgen we het volgende probleem, als je te lang wacht krijg je 'kolde poten', koude poten in het

Hollands en dat willen we ook niet, niemand wil aangewezen worden als die heeft kolde poten dus wij gaan aan de slag en we blijven bewegen, we doen het wat voorzichtiger, we zijn wat in het midden, wij hebben ook altijd plannen waarin staat dat je het kunt terugverdienen, reële plannen, wij dansen niet alleen op het toneel van de beurs maar wij moeten ook nog in de praktijk onze centen terugverdienen.

Wat we daarvoor nodig hebben is steun van de overheid en dan kom ik zo langzamerhand aan mijn stellingen anders groei ik uit mijn tijd, Cees die kijkt al op, next slide please.

Ik heb er nog één, volgende alstublieft, wakker worden, hij doet het niet, dat is de moderne techniek dat is van Microsoft.

De stellingen, de eerste stelling is natuurlijk tussen aanhalingstekens en dat moet u dus heel breed begrijpen: 'pinguïns kunnen niet vliegen', nou ik denk dat ik daar veel steun krijg.

Dan de tweede stelling is, ik hoop dat ik daar ook steun krijg: 'investeringen in de digitale infrastructuur moeten sterk worden bevorderd'. O en P-achtige regelgeving werkt ontmoedigend. Als ik nu al weet dat er morgen de O en P ingevoerd wordt dan.... O en P is Open Network Provision, dat betekent dat je dus, wij noemen dat in het Nederlands geforceerde toegang en dat betekent dus als je een klein dienstje aan het opbouwen bent dat er dan gelijk een concurrent jouw kabel mag gebruiken om ook die zelfde dienst op te bouwen, dat betekent het.

Dat betekent dus dat ik geen kans krijg om een dienst op te bouwen, nou dat wil ik dus niet en vandaar dat we dus zeggen dat open network provision-achtige regelgeving werkt ontmoedigend en wij denken dat onze overheid zo wijs is, en we denken dat hier mensen in de zaal zitten die dat steunen, dat ze zeggen joh, begin alvast, bouw het op, doe dat in een jaar of drie en als je dan echt wat voorstelt dan moet je met echte concurrenten kunnen werken en dat vind ik ook, over drie jaar in Internet zijn we een eeuwigheid verder en dus dan kunnen we het wel bewezen hebben.

Ik dank u voor uw aandacht.

De heer Mijnten; dank u wel, ik kijk even naar meneer Nas, uit het hart gegrepen wat u net hoort, het wordt u onnodig moeilijk gemaakt?

De heer Nas; nou, onnodig moeilijk maken dat denk ik niet, daar ligt een bedoeling achter en ik denk niet dat die aanwezig is maar ik denk wel dat er

af en toe wat beter naar de consequenties gekeken kan worden, overigens vind ik drie jaar wel een hele lange termijn hoor.

De heer Mijnten; u denkt in dagen, dat hebben we inmiddels wel begrepen, dat is duidelijk.

Meneer de Goede is het niet een hele goedkope, u zegt van laat ons nou maar onze gang gaan, wij stoppen er wat geld in en als we geld gaan verdienen dan moet je niet zeuren, dat is wel een hele makkelijke?

De heer de Goede; nou ik mag eigenlijk niet over getallen praten maar als ik u nou vertel dat wij dit jaar 77 miljoen verloren hebben omdat wij zonodig met Internet moesten beginnen en dat ik dat toch wel probeer om terug te verdienen.

Er gaan enorme investeringen, zo geheten kosten, voor de baat uit en voor wij dat terugverdiend hebben zijn we een paar jaar verder en nou dat zijn af en toe best zorgen.

De heer Mijnten; meneer Mangelaars, wordt de sector een beetje gezien als melkkoe gezien door de overheid als je meneer de Goede hoort?

De heer Mangelaars; ja, ik denk dat er op zich wel een gevaar in schuilt dat het lijkt alsof er dus heel veel geld verdiend wordt en dat er dus heel veel geld te halen valt. Er is wel een nuance aan te brengen en dat is een essentieel verschil dat deze twee werelden naast elkaar kunnen blijven bestaan.

Wat je wel moet weten is dat bijvoorbeeld de vliegende pinguïn is eigenlijk maar 10% van de groei van de bedrijven op het Internet, 90% van de groei komt uit de traditionele bedrijven of de briljantjes die zeg maar opstarten uit die traditionele bedrijven dus je moet wel in de gaten houden dat je, ook als je daar naar kijkt ook al krijgt de 10% de meeste zichtbaarheid, dat de regelgeving wel werkbaar moet zijn voor die bestaande 90% die de slag gaat maken zeg maar.

De heer Mijnten; de heer de Goede heeft de VVD uitgedaagd, ik ga eens kijken of ik een reactie kan vinden. Staatssecretaris de Vries, is die ergens aanwezig, die is er niet, dan kunnen we gelijk even die veiling aflassen? Wie uit de Tweede Kamerfractie wil hierop reageren, mag ik wat vingers zien? Meneer Nicolaij, voelt u zich aangesproken?

De heer Nicolaij; nou eigenlijk niet, want volgens mij vraagt die overheid helemaal geen 20 miljard? Daar maakt meneer zich heel druk over maar die

bedrijven die maken onderling uit wat ze gaan besteden en wat ze denken wat nog verantwoord is en wat niet verantwoord is.

De heer Mijnten; u speelt ze toch een beetje tegen elkaar uit?

De heer Nicolaij; nee hoor, het is gewoon een veiling, dat ze zeggen we gaan in de miljoenen en niet in de miljarden dan heeft de overheid pech maar dat geeft niet.

De heer de Goede; nou, je speelt ze natuurlijk wel tegen elkaar uit, je stopt ze met z'n tienden in een vloer, dan mogen ze 150 keer tegen elkaar bieden. Het is voor een bedrijf heel moeilijk om niet mee te doen want als je niet meedoet zegt de beurs van goh, zou er wat aan de hand zijn, ze doen niet mee. Als ze te hoog bieden zeggen ze wat een sufferds, ze hebben te hoog geboden en dan gaat de koers ook omlaag dus het is wat dat betreft best een moeilijk verhaal. Ik denk dat daar, noem het maar in de beperking toont zich de meester o.i.d., ik denk dat daar ook iets in moet zitten.

Probeer een systeem te verzinnen waarvan je zegt dat een kwart of een zesde daarvan, dat zijn bedragen waarvan ik zeg dat is al een heleboel en daar kunnen we wat mee doen maar als wij moeten beginnen met zo'n nieuwe dienst met zo'n metalen band om de buik dan blijven we onder water en dan komen we nooit meer boven.

De heer Mijnten; kunt u hem iets toezeggen?

De heer Nicolaij; nou ja, het beeld is aardig maar u bepaalt echt zelf die band of die van lucht is of van ijzer en als u zegt laten we het voor een kwart doen dan zou ik zeggen en in de beperking toont zich de meester zou ik zeggen zegt u dat vooral tegen uw concurrenten en zorg dat dat niet zo hoog wordt want het is misschien wel goed om te zeggen dat die hele veiling is nooit bedoeld om er heel veel geld mee binnen te halen.

Het is wel heel mooi meegenomen zeg ik er heel eerlijk bij en dat begrijp ook iedereen maar het is er niet voor bedoeld, het is gewoon de enige manier en dat geloof ik nog steeds, de enige manier om het eerlijk te verdelen, je gaat ook het niet geven aan de mooiste of de leukste of de aardigste of de best netwerkende.

De heer de Goede; ik dacht dat we hier in de omgeving waren waar we wat meer nadenken over wat goed is voor een BV Nederland en wat goed is voor

de burgers daarin. Het is niet goed voor de burgers dat bedrijven die dadelijk essentiële en moderne communicatiediensten op moeten zetten bij voorbaat belast worden want uiteindelijk moet het ergens vandaan komen. Dan komt het uiteindelijk via een bocht bij die zelfde burgers vandaan.

Als de overheid zou zeggen bijvoorbeeld die 20 miljard die went ik aan om bijvoorbeeld te zorgen dat elke Nederlander op een glasvezel komt waardoor zijn toegang tot het Internet veel beter werd, dan heb je weer wat, dan ben je mijn man maar het wordt waarschijnlijk ergens anders voor gebruikt.

De heer Mijnten; ik ga even naar u toe, volgens mij één van de jongere VVD'ers als ik het zo zie. Wat zegt u tegen de VVD moeten ze iets soepeler zijn voor dit soort bedrijven of zegt u van ja, die knapen verdienen genoeg?

Nou ja, op zich lijkt het mij wel zo dat als iedereen kan bieden wat ze zelf willen dat het op zich niet zo'n probleem hoeft te zijn en dat het gewoon met vraag en aanbod zij kunnen inschatten wat zij er voor kunnen gaan betalen en wat het zal opbrengen dus het wat dat betreft niet zo'n extreem probleem hoeft te zijn. ze zijn er zelf bij en het is hun inschatting van wat ze ermee terug kunnen verdienen dus wat dat betreft lijkt het me niet zo'n probleem.

De heer Mijnten; we hebben het nu over de nieuwe economie, een hele nieuwe wereld, heeft u de indruk dat dat al leeft binnen de VVD?

Nou gezien een nieuwe homepage en allerlei andere diensten die via Internet worden aangeboden denk ik wel dat het op zich leeft in de VVD.

De heer Mijnten; denkt u dat de oudere politici binnen een jaar uitgerangeerd zijn als ze niet heel snel bijleren op dit terrein?
Naast u begint mevrouw van der Broek driftig met haar hoofd te schudden, eerst mevrouw en daarna u.

Nee, ik denk niet dat ze zo snel uitgerangeerd zijn maar ze moeten wel meedoen aan die hel ontwikkeling en ernaar kijken.

De heer Mijnten; waarom schudt u zo driftig met uw hoofd?

Mevrouw van der Broek; nee, maar het is natuurlijk ontzettend leuk om mee te doen, het is wilt spannend en ik leer elke dag en email heel Nederland over via de VVD en ik vind het echt fantastisch. Wij kunnen best meedoen, daar zijn we toch niet te oud voor, wat een onzin.

De heer Mijnten; ok, duidelijk, dank u wel. Voordat we naar het volgende thema gaan, meneer Nicolaij nog één vraag wie zijn bij u echt de pinguïns in de Tweede Kamerfractie?

De heer Nicolaij; dat lijkt me niet dat u dat aan mij moet vragen overigens heeft Hans Dijkstal net antwoord gegeven op een andere vraag met waar gaat al dat geld nou heen.

Die 20 miljard, of misschien veel minder want dat maakt dus u uit en uw concurrenten en niet de overheid, maar dat geld gaat wel gewoon naar de staatsschuld maar je houdt als het meezit daar misschien nog wel één miljard van over wat je via mooie constructies van fis-fondsen enz. toch weer in die ICT zou kunnen stoppen overigens.

De heer Mijnten; gaan we terug hierheen, meneer de Goede, er is nog hoop?

De heer de Goede; er is hoop.

De heer Mijnten; dank u wel, we gaan naar het volgende thema. E-market, de markt, krijgt u als consument de komende jaren mede door hen de macht? John Mangelaars, Microsoft.

De heer Mangelaars; ik heb vandaag iets met de techniek want nu valt mijn microfoon weer af. Ik ben namelijk onderweg bij Zwolle gestrand in de oude economie en toen heb ik ook de tijd gehad, toen zat ik naar de radio te luisteren en toen hoorde ik dingen, ik had namelijk een aantal hele mooie site voorbereid om te laten zien want zien is geloven, maar toen zat ik eigenlijk naar de radio te luisteren en toen begon het verhaal over de mars in Enschede en toen dacht ik bij mezelf ik laat helemaal geen leuke sites zien vandaag, ik ben ook eigenlijk helemaal niet in de stemming om leuke sites te laten zien.

Al denkend ging ik een beetje nadenken over mijn presentatie, de E-consument, de kracht van de consument, de positie van de consument en toen ging ik eigenlijk denken van waarom doen we dit eigenlijk? De enige reden waarom we dit doen als bedrijven is omdat de consument, of de gebruiker, of het individu er beter van wordt of er iets aan heeft.

We moeten in die hele discussie ook heel goed in de gaten houden dat we dus niet alleen die toepassing ook brengen naar de mensen, wat ze willen, maar eigenlijk ook veel meer, wat ik ook vaak van de heer Dijkstal terughoor, van we moeten zorgen dat de hele maatschappij meekomt.

Als je kijkt dan zijn er toch twee dingen die ik aan wil geven, twee statements die ik wil aangeven en dan daarna wil ik graag heel kort ingaan op het proces van de consument, wat hij eigenlijk krijgt door het Internet.

Ik zal het vrij kort doen want gezien de tijd van de avond kan ik me voorstellen dat u zoiets heeft van het moet allemaal niet te lang blijven duren want de nieuwe economie is snel dus dan moet het niet één uur doorgaan.

Er zijn twee dingen die ik graag daarbij wil vermelden, ten eerste moet je het zo zien dat het Internet is eigenlijk hetzelfde als de auto in de jaren zeventig, als je vergat om antivries in je auto te doen dan bevroor die als de winter begon. Als je niet wist hoe de schocke werkte dan verzoop hij en kreeg je hem niet gestart en de slimmerik wist dat er dan een schroevendraaier in de carburateur of plank gas geven en dan startte die wel.

Maar heel veel van die dingen wisten de mensen zelf en dat waren ook eigen die fanatiekelingen die daarvoor al de auto met de slinger gedaan hadden, vervolgens kreeg je de mensen die zeg maar het benul hadden van de koppelingsplaten en de antivries en dat soort dingen en als je nu ziet zijn we eigenlijk pas op een niveau dat de auto gewoon start, dat er infrastructuur is.

De vergelijking met Internet gaat nog steeds op, we hebben op allebei situaties hebben we files omdat we gewoon niet zo snel de wegen kunnen verbreden als dat er aanwas is.

En andere vergelijking die ik wil trekken is dat als je kijkt naar leeftijd en dat soort dingen en toegang en dan krijg je ook de discussie van half en half not, dat is voor mij niet zo'n relevante discussie, dat heeft naar mijn gevoel niks te maken met wat mensen vaak zeggen een financiële situatie.

Ik moet daar heel voorzichtig mee zijn omdat ik denk dat er inderdaad een aantal mensen zijn die het niet kunnen betalen, die moet je ook helpen want dat is een algemeen economisch iets.

Het heeft veel meer te maken met de interesse van mensen, willen ze bijvoorbeeld dat hun kinderen zeg maar studeren of gaan ze sneller werken, gaan ze liever naar Spanje op vakantie of nemen ze een computer, dat soort zaken dat zijn beslissingen die mensen zelf nemen en wij als IT branche moeten zorgen dat er zoveel voordelen zijn voor die mensen om inderdaad die computer aan te schaffen dat ze dat ook gaan doen. Ik denk dat daar veel meer de bottleneck zit dan de financiële toegankelijkheid of de leeftijd.

Een mooi voorbeeld is altijd dat mensen zeggen: waarom gaat iemand op Internet? Nou heel vaak is dat voor email en waarom is dat voor email? Als er bijvoorbeeld een familielid naar het buitenland verhuist en je daardoor tegen

lokaal tarief gewoon via email met elkaar kunt communiceren in plaats van hele hoge telefoonrekeningen. Nu gaat het al zo ver dat, we hebben een kennisje van ons die is naar Singapore verhuist, die heeft een webcam cameraatje gekocht van tweehonderd gulden, mijn vrouw heeft een cameraatje gekocht van tweehonderd gulden en die kijken dus gewoon via de camera's naar elkaars kinderen en naar elkaar en die praten gewoon met elkaar via het Internet tegen lokaal tarief, dat is natuurlijk een enorme sprong voorwaarts.

Dan kom ik eigenlijk op mijn stelling dat ik denk dat door dat het Internet de consument zoveel meer mogelijkheden zal krijgen dat ze met name op informatiegebied zoveel meer kennis zullen krijgen en dat ze ook qua dienstverlening steeds mondiger zullen worden, ze zullen steeds meer verwachten van bedrijven op basis van de informatie en de middelen die het Internet gaat bieden. Ik zal een paar voorbeelden noemen.

Als je bijvoorbeeld kijkt naar hoe bijvoorbeeld een CD geïntroduceerd zal worden of een boek dan wordt dat toch heel veel gedaan met koop nu dit boek of koop die CD terwijl je tegenwoordig op een boekensite zie je al meteen de referenties van de eerste lezers, ook al vertel je het is een heel mooi boek of het is een hele mooie CD, de CD kan je ten eerste nummers al een paar nummers van luisteren, maar ten tweede van boeken wordt gewoon al verteld dit vinden wij ervan dus de lezers maken gewoon uit of het boek wel dan niet geaccepteerd wordt door de markt.

Een tweede iets is als je kijkt bijvoorbeeld naar vergelijking, de consumentenbond heeft altijd heel goed werk gedaan door bijvoorbeeld de consumentengids uit te geven en daar vergelijkingen in te plaatsen. Als je nu op het Internet kijkt is er gewoon een explosie aan vergelijking aan de gang maar niet alleen de explosie aan vergelijkingen maar ook de toegang tot de vergelijking is heel gemakkelijk en is constant up to date.

Een heel mooi voorbeeld is bijvoorbeeld het hele GSM verhaal, dus het aanbieden van mobiele telefonie, kaarten die vooraf betaald zijn, mensen die een maandabonnement hebben, mensen die zoveel in dal uren rekenen en al dat soort dingen, er zijn gewoon sites die dat gewoon op basis van jouw belgedrag gewoon uitrekenen van ik zou die en die abonnementen gewoon is vergelijken en dat kost het jou zoveel of zoveel, compleet transparant.

Een ander fenomeen wat daarachter ligt is dat er een aantal plaatsen op het Internet zijn waar je gewoon heen kan gaan en kunt zeggen van kijk er is een

nieuw product uit en ik wil dat nieuwe product kopen en afhankelijk van het aantal mensen wat dat product wil kopen gaan zij naar de leverancier toe en gaat de prijs omlaag en je ziet die prijs dan gewoon omlaag gaan in een neerwaartse spiraal, voor de consumenten waarschijnlijk een opwaartse of hoe je dat ook mag vergelijken maar, om aan te geven dat als je naar een economisch model kijkt waarvan je denkt ik ga veel geld in advertenties stoppen en ik ga dan een tijdje een hoge introductieprijs rekenen omdat ik dat dan snel terugverdien, de ontwikkeling van dat product.

In het Internet model komt dat product gewoon op het Internet te staan, alle kopers verenigen zich en bedingen meteen de laagste prijs dus de introductieprijs is gewoon per definitie gewoon de aankoopprijs en is gewoon de koop plus prijs dat is gewoon heel snel economische heel snel op die manier afgeroomd.

Het laatste wat ik graag wil noemen is het volgende. Ik vertelde over die webcamera en dan kom je toch in de privacy omgeving. Met zo'n webcamera kan je gewoon alles zien, wij hebben bijvoorbeeld bepaalde toepassingen dat kinderen in het ziekenhuis die kunnen 's avonds nog even met thuis praten en welterusten zeggen tegen ouders, dat is vooral voor langduig zieke kinderen is dat heel goed.

Je kan je ook voorstellen dat straks komen we met de nieuwe GSM verbindingen dat ik dan gewoon een cameraatje op mijn auto heb staan en dat in feite mijn vrouw me de hele dag zou kunnen volgen, of de politie zou me de hele dag kunnen volgen.

Nou heb ik daar niet zo'n problemen mee maar in principe is iedereen fysiek en zichtbaar gewoon te volgen dat geeft een enorme kracht aan de consument omdat ze bijvoorbeeld hoe vaak is het u niet overkomen dat u uw nieuwe auto wilde ophalen volgende maand en dat ze zeiden van nou hij is een paar weken later want er was een deukje in de fabriek of er was schade in Antwerpen, dat is niet waar want hij is gewoon aan iemand anders verkocht. Nou als u zo'n camera heeft dan kunt u uw auto gewoon in de fabriek volgen.

General Motors bijvoorbeeld heeft er al testen meegedaan, Ferrari heeft dat in standaardtoepassing, afhankelijk van de prijs van de auto, dus consumenten kunnen gewoon alles maar dan ook alles volgen, technologisch kan dat, willen we dat? Ik denk het niet, mar het is wel een trend die zeker mogelijk is. Consumenten kunnen alles weten en zullen dus ook veel mondiger worden op basis van wat ze weten en wat wij hun aan gaan bieden, ik dank u wel.

De heer Mijnten; het zijn weer hele mooie voorspellingen van hoe het in de toekomst gaat maar we gebruiken ook vaak het woord hype, is het toch ook niet veel een hype? Als ik een voorbeeld uit mijn eigen verleden gebruik van toen de televisie begon toen zeiden ze dat is het einde van de gedrukte media, de bibliotheken gaan weg, kranten kunnen het vergeten, het is alleen maar sterker geworden, is het niet teveel een hype waar jullie allemaal mee bezig zijn en ons van alles voorschotelen?

De heer Mangelaars; ik denk dat het uitbreidend is, ik zal een heel simpel voorbeeld noemen; mensen zeggen wel eens van het Internet zou wel eens een sociale verschraving kunnen zijn want mensen gaan dan niet meer de deur uit. Ik denk dat het niet zo is, als mensen de deur uit kunnen, laat ik een voorbeeld van de senioren noemen, die zullen nog steeds gaan bridgen als ze de deur uit kunnen maar als oma zich iets minder prettig voelt dan kan ze nog steeds bridgen op het Internet en anders zou ze alleen thuis zitten.

Hetzelfde bijvoorbeeld, het klinkt misschien heel cru maar kleinkinderen, ik heb bijvoorbeeld vrienden van mij die, als je die allemaal zou willen spreken en allemaal zou willen bellen, dan zou je gewoon uren per week kwijt zijn om die vrienden te bellen, nu stuur je ze even een emailtje in tien seconden en hou je toch contact en als je ze dan na een maand ziet dan is het net of je elkaar vorige week gezien hebt dus het voegt toe op het sociale contact.

De heer Mijnten; maar het sociale leven verandert wel ingrijpend, dat zegt u, dat gaat gebeuren, maar u noemt het een verrijking?

De heer Mangelaars; een toevoeging, ik denk dat de mensen zelf moeten bepalen of het een verrijking is.

De heer Mijnten; een webcam in de fractiekamer van de VVD om eens te zien hoe daar het democratische proces verloopt, een leuk idee?

Oh, mevrouw Ginjaar is helemaal enthousiast want u weet wat ellende zich daar af en toe afspeelt?

Mevrouw Ginjaar; nou ik denk dat de achterban niet zou weten wat ze zien en horen. Nee dat soort dingen vertel je niet maar het lijkt me wel boeiend. Ik weet niet of Hans Dijkstal het zo'n leuk idee zal vinden?

De heer Mijnten; dat gaan we gelijk even vragen, wanneer komt de webcam in de fractiekamer?

De heer Hans Dijkstal; wat mij betreft morgen, dan kunt u zien hoe zo'n fractie zijn leider stuurt.

De heer Mijnten; ok, vanaf morgen op www.vvdtweedekamer.nl
Mevrouw de Vries staatssecretaris, u bent er ook, u heeft net gehoord toen u binnenkwam...

Mevrouw de Vries; nee, ik heb alleen gehoord dat u me zocht.

De heer Mijnten; de heren vinden dat u ze ongelooflijk uitkleedt, kunt u dat bevestigen? Waarom, het gaat onder andere over die veiling, u klopt ze geld uit hun zak en dan moeten ze ook nog geld gaan verdienen.

Mevrouw de Vries; ik bepaal de prijs niet, de markt, en zijzelf bepalen de prijs en dat is het kennelijk waard.

De heer Mijnten; maar u speelt ze wel een beetje tegen elkaar uit?

Mevrouw de Vries; ik zou niet weten waarom. Een veiling is een doodnormaal instrument om bij schaarste en veel vraag het eerlijk, transparant en open aan de markt te geven.

De heer Mijnten; dus kortom, die sponsering kunnen ze weggooien.

Mevrouw de Vries; ik weet niet of dat er mee te maken heeft?

De heer Mijnten; u bent nog niet overtuigd door ze?

Mevrouw de Vries; wat betreft de veilingen absoluut niet.

De heer Mijnten; meneer de Goede, u krijgt één zin om mevrouw alsnog te overtuigen.

De heer de Goede; ik vind het jammer dat u er daarnet niet bij was.

De heer Mijnten; u kwam hier ook om te netwerken, ze zit daar en ze blijft voorlopig nog even. We gaan naar ons laatste thema van de nieuwe toekomst.

Democratie oftewel komt er een evolutie in het bestuur in de politiek binnen de VVD, wat betekent dat nou voor het functioneren binnen de politiek, wat gaat er in u werken en uw functioneren en uw politieke hobby veranderen.

medium gezet. Chattende ministers, webpagina's van de overheid, declaratiebonnen van bewindslieden, maar nergens zien we banners van politieke partijen van discussies op het web, virtual communitys of Extra Net. Wat doen de Nederlandse apolitieke partijen wel?

Het gebruik van websites is links en rechts over dit politieke spectrum verspreid. Groen Links nam in 1994 de eerste politieke site in gebruik. PvdA had een elektronische primeur, al een aantal jaren geleden, ze introduceerde een bulletin board systeem, en voorloper van het Internet, en intussen zijn de interactieve toepassingen van de PvdA middelmatig geworden en onduidelijk is wat voor soort plannen ze nog hebben.

Het CDA was vrij laat op het web maar lijkt qua denken inmiddels het verst. Sinds een maand zijn alle 535 afdelingen digitaal en experimenteert men met een CDA chatclub op het net. Na de zomer heeft het CDA een virtual community die meeschrijft aan het nieuwe verkiezingsprogramma.

En de VVD? De VVD zit net als alle andere partijen in de eerste fase om op het web te komen, de VVD was net niet de laatste, die eer gaat naar de SGP en die gaat eind mei on line.

Internet stelt andere eisen aan politiek en politici. Er moet in mijn ogen dan ook anders nagedacht worden over het voeren van een debat via dit medium, het gaat om bereik, autoriteit en originaliteit. Als de burger niet naar de VVD site komt, die kans zit erin, waarom gaat de VVD dan niet naar de burger waar veel traffic en jullie thema's aan de orde worden gesteld.

Als politicus, als partij in het Internet tijdperk, zie je soms deelnemers, soms moderateurs en soms regisseurs. Autoriteit moet opnieuw verdient worden. Rechtstreekse politieke communicatie zonder traditionele journalistieke tussenfase en wat een weelde zou dat zijn en wat een vrijheid eigenlijk als je die journalisten niet allemaal meer hebt.

De eerste Europese politicus die on line campagne voerde voor de burgemeesterverkiezing van Londen was Frank Dobson. Na zijn eigen site adverteerde hij op verschillende andere sites, hij introduceerde rappit email responds en creditcard donations en hij had ook een on line video waar je gewoon ook steeds zijn campagne kon volgen.

Frank Dobson verloor maar ik denk dat hij dat ook met traditionele campagnes had gedaan.

In de VS is on line fund raising een hel populaire toepassing, misschien kunt u het niet lezen maar daar staat even, het is altijd openbaar in Amerika zoals u weet, even een staaje u ziet daar dat John Mackain in de primerys zo'n 25% van zijn funding uit Internet haalde en het algemeen gemiddelde ligt toch ongeveer op 5.7% en op dit moment is de stand 7,5 miljoen donaties gewoon clicken via het Internet.

We hebben ook file, er komen iedere dag 500.000 mensen op bezoek, bijna 1 miljoen hits en we vragen daar iedere dag ook een aantal vragen en één van die vragen was afgelopen week wat vindt u van Tweede Kamerverkiezingen via Internet? Ja, dat lijkt me makkelijk ongeveer 38%, nee, ik hou me liever bij een stembokje dat was de meerderheid ongeveer 57% en ik stem nooit zeiden ook nog een paar mensen.
U ziet Nederland is nog niet helemaal toe aan on line stemmen maar misschien wel aan on line stemmingen en opinies.

Mijn andere stelling is dan ook dat als de VVD bij de tijd blijft de opvolger van Bas Eenhoorn on line gekozen gaat worden.
Politiek via Internet zou uiteindelijk de kloof tussen politiek bestuur en burger kunnen verkleinen, daar ben ik van overtuigd.
Inmiddels zijn er al zoveel mensen uit allerlei lagen van de bevolking actief op het web dat Internet uit democratisch oogpunt terrein wint en de Nederlandse burger is klaar voor democratie. 3,5 miljoen mensen 1x per week on line, en dat gaat met name ten koste van televisie kijken, door die groei op het Internet neemt ongelijkheid op het web af.

Er is een groei namelijk van ongeveer 15% en in 2002 zal ongeveer de helft van Nederland on line zijn en dan hebben vrouwen en ook andere minderheden misschien opnieuw op het net hun achterstand geheel ingelopen. Het gebruik van Internet verandert.

De tijden van alleen sex en spelletjes liggen denk ik achter ons, het aandeel entertainment neemt af ten gunste van serieuzere zaken, het zoeken naar een baan, het afsluiten van een hypotheek, het kopen van producten etc. Het bereik groeit en de toepassing wordt serieuzer.

Welke kansen zullen er blijven voor een partij als de uwe?

Ten slotte wat is democratie?

25 mensen in een rokerig zaaltje, niet natuurlijk uw partij maar een willekeurige partij? Of een discussie georganiseerd door de overheidswereld door de meevaller van minister Zalm?

Nog een site, u ziet daar de banner, van www.meevaller.nl kwamen in 1,5 maand 45.000 bezoekers. Maar ook op deze site waren er geen links of banners van de VVD.

Dus mijn laatste stelling is dat politiek via Internet democratischer zou kunnen zijn dan een politieke bijeenkomst.

Dan mijn laatste stellingen. Dus de vraag en de keuze is aan u. Wordt de VVD de gangmaker van democratie of haalt Internet de VVD in?

De heer Mijnten; ik ga gelijk even naar Hans Dijkstal, politiek via Internet is democratischer dan de normale middelen?

De heer Hans Dijkstal; ja, op voorwaarde dat de samenleving en al zijn geledingen daaraan kan meedoen en daar zit voor mij nog wel een zorg in dat er bevolkingsgroepen zijn waarvan ik denk dat het iets lastiger is om ze de stap naar Internet te laten maken en dat zal dan de opgave zijn voor de toekomst.

De heer Mijnten; maar als we naar de opkomst van de laatste verkiezingen kijken doen er la steeds minder mensen mee op de traditionele manier.

De heer Hans Dijkstal; maar dan is de vraag of dat met Internet veel beter zal zijn. Er is weinig onderzoek gedaan waarom mensen in de afgelopen jaren niet zijn gaan stemmen. Ik denk dat dat vele factoren kunnen zijn onder andere omdat het goed met ze gaat dus je moet erg oppassen met te snelle conclusies over opkomstpercentages.

De heer Mijnten; meneer Joosten, heeft u ook onderzocht waarom mensen nog een beetje huiverig zijn voor bijvoorbeeld verkiezingen via Internet of de telefoon.

De heer Joosten; nee, maar ik kan me er wel iets bij voorstellen. Er zijn toch heel veel vraagtekens van mensen bij de anonimiteit van dingen die er gebeuren op Internet. Als je een beetje technisch onderlegt bent dan weet je ook dat je nooit je naam en je adres en andere gegevens via Internet moet verspreiden want het is namelijk altijd te traceren.

De heer Mijnten; als je via Internet verkiezingen organiseert zou je dan met een i love virus de uitslag voor de VVD totaal kunnen veranderen?

De heer Joosten; ongetwijfeld. De techniek van Internet is nog zodanig, we zitten in die wereld van '70 er jaren qua auto dat we daar 100% garantie op

geven maar eigenlijk was mijn stelling niet van we moeten nu on line verkiezingen gaan houden maar eigenlijk was de stelling heb je nog wel politieke bijeenkomsten nodig. Ik denk dat dat heel democratisch is en ik denk ook dat het heel goed is dat alle leden van de VVD nu gewoon bij deze bijeenkomst aanwezig kunnen zijn via de on line uitzending die we nu op dit moment hebben en ik denk dat dat een enorme vooruitgang is.

De heer Mijnten; laat ik eens een Nipo enquête houden, gewoon ouderwets met vinger opsteken. Wie van u zou een politieke bijeenkomst als deze via Internet thuis wel eens willen volgen? Kijk eens, en dat zijn niet alleen de jongelui die de vingers opsteken.

En wie zegt wat een onzin het moet gewoon blijven zoals het is? niemand hé, want u zou onmiddellijk geroyeerd worden. Oh wacht, er is er één, u bent moedig. U zegt het moet zo blijven want het is allemaal nieuwlichterij, allemaal onzin?

Nee, het moet voorlopig zo blijven, voorlopig.

De heer Mijnten; want via de computer en Internet is nog niet aan u besteed.

Oudere mensen hebben er veel te veel moeite mee, die bereikt u niet.

De heer Mijnten; mogen we afspreken dat u van een van de vier heren een gratis cursus krijgt aangeboden op de computer?

Heb ik al gehad, dank u.

De heer Mijnten; ok, dank u wel. Wie van de Tweede Kamerleden hier in de zaal heeft een eigen website? Meneer Cherribi, vlogens mij bent u nog steeds de enige, of niet.

De heer Cherribi; nee, Hella Voute en andere collega's ook. Nog een correctie, de eerste politieke forum op Internet heet het politieke Den Haag on line en dat is van de VVD en het was in '85 geopend door Frits Bolkestein en niet anders, de meneer is niet zo goed op de hoogte.

De heer Mijnten; maar hij is nog jong en moet nog veel leren.

De heer Joosten; ik kon die gegevens on line niet terugvinden dus..

De heer Mijnten; u bent er heel actief in hé. Heeft u het gevoel dat die andere kamerleden het eigenlijk niet een beetje lastig vinden want die burgers kunnen je steeds lastig vallen met vragen en opmerkingen en kritiek?

De heer Cherribi; het is wel het geval ja, maar ik moet wel zeggen dat mijn collega's bij de VVD zijn heel moedig en zijn absoluut te vinden op Internet.

De heer Mijnten; bent u een beetje de pinguïn van de Tweede Kamerfactie als het om Internet gaat, u bent het eerste in het water gesprongen hé?

De heer Cherribi; ja, maar ik wel een eighty hour gekregen.

De heer Mijnten; gefeliciteerd alsnog daarmee. Tot slot heren, ik wil het onderste uit de kan hebben. Hier zitten politici, bestuurders, staatssecretarissen, ze zijn er allemaal en ik wil van u alle vier een gratis advies aan de politiek van de VVD. Wat moeten ze doen om een beetje te kunnen slagen in die nieuwe wereld waar u zo mooi en boeiend hier een beeld van geschetst hebt, meneer Mangelaars.

De heer Mangelaars; ik denk dat het meest simpele is dat zorg dat je op Internet komt en zien wat er kan, dat is niet alleen voor een politicus maar dat is ook voor ondernemend Nederland of management Nederland, er zijn heel veel managers waar wij mee praten en die hebben een hele discussie over zo gaan we het met het Internet doen, zoveel miljarden hier en zoveel miljarden daar, en vervolgens hebben ze geen email.

De heer Mijnten; degene die klappen hebben email.

De heer Joosten; ik sluit me hier geheel bij aan. Er is heel veel gepraat, dat is altijd in de politiek, maar dat dat nu echt omgezet moet worden in woorden en in daden en dat de politici nu ook gewoon echt on line gaat met hun verhaal en met hun overtuiging.

De heer Nas; ik denk dat politici van deze Volkspartij voor Vrijheid en Democratie het erg interessant zullen vinden om daadwerkelijk contact met mensen te hebben op een manier die meneer Cherribi al ervaart en dat is namelijk heel direct en dat is dat mensen u direct kunnen bereiken en ook niet met rust laten als ze het niet met u eens zijn. dat lijkt me eerder een voordeel dan een nadeel.

De heer Mijnten; tenslotte de chef pinguïns, meneer de Goede.

De heer de Goede; ik zou zeggen blijf vooral achter uw eigen idealen staan en gebruik de nieuwe media als hulpmiddel om die te verwezenlijken.

De heer Mijnten; applaus voor uw eigen panel, heren heel hartelijk dank voor de inzet die u vandaag gezien heeft.

Ik zou zeggen blijft u even rustig zitten want er gaat iets gebeuren op het podium want u krijgt zo dadelijk een finale die u bij een politieke partij nog nooit heeft gezien maar ik ga nog even de zaal in en ga weer naar een paar jongelui toe.

U heeft heel veel gehoord hé, veel appél gedaan ook aan de politiek, wat heeft u van deze avond geleerd?

Denkt u echt dat u van dit soort middelen gebruik gaat maken als u echt actie die politiek ingaat?

Nou, ik denk dat het belangrijk is dat politici gebruik gaan maken van alle middelen die er zijn en ik denk zeker dat Internet daar een goed middel toe kan zijn. ik denk echter dat we niet uit het oog moeten verliezen dat de politici ook contact met de mensen persoonlijk blijven zoeken en niet zich verschuilen achter een Internet pagina of een email, ik denk zeker dat het belangrijk kan zijn dat je er meer mensen bij kan betrekken maar je moet ook niet vergeten nog het persoonlijke contact met de mensen te onderhouden, ik denk dat dat ook nog erg belangrijk blijft voor de betrokkenheid van de mensen bij de politiek en dat het niet op een grote afstand blijft.

De heer Mijnten; op welke post wilt u ooit minister worden?

Daar ga ik niet op in.

De heer Mijnten; dat begint al heel vroeg tegenwoordig, zeg nooit nooit. Naar welke richting gaat uw voorkeur uit, waar bent u nu het meest mee bezig in uw vak of in uw studie?

Ik ben op dit moment landelijk penningmeester bij de JOVD dus als je het zo zou bekijken dan zou het minister van Financiën worden.

De heer Mijnten; u wordt de opvolger van Zalm?

Als u het zo zou willen zeggen inderdaad ja.

De heer Mijnten; u weet dat hij inmiddels een computerarm heeft hé, die weet wat die moet doen hoor met die nieuwe spullen.

Ja, die is met Vermeent inderdaad druk bezig met dat Internet gebeuren.

De heer Mijnten; ok, even naar uw buurman, hartelijk dank. We komen over tien jaar bij de VVD terug, zal de partij ook door dit soort ontwikkelingen heel anders zijn?

Nou, ik denk het wel. Als ik vanavond heb gehoord wat de mogelijkheden zijn om meer leden te gaan bereiken, iets wat ook zeker nodig is naar wat ik hoorde vanavond dat het aantal leden toch sterk is teruggelopen dan denk ik dat wel, dat zijn middelen die wellicht veel gebruikt gaan worden als aanvulling op bestaande manieren om mensen te benaderen, ik denk dat dat de kracht zal zijn en dat is ook het enige wat ik daarop zou kunnen bedenken.

De heer Mijnten; een kleine test, wat heeft u het laatste op Internet gekocht?

Ik koop nooit iets op Internet, nog nooit gedaan nee.

De heer Mijnten; u vertrouwd het niet helemaal?

Nee, maar ik heb geen credit card dan houdt het op.

De heer Mijnten; hier zit een penningmeester, gaat u eens met hem praten.

De toekomst van de VVD, dank jullie wel, hartelijk dank.

Een hele aparte avond met heel veel informatie en een slot wat daarbij hoort, dames en heren, een digitale finale.

Opening dag twee van de 53^e jaarlijkse Algemene Vergadering door de voorzitter Bas Eenhoorn.

De heer Bas Eenhoorn; wij zijn er met z'n allen maar de algemeen secretaris is er nog niet en zoals u weet zijn wij niks zonder een algemeen secretaris dus we beginnen maar en beetje in het luchtledig dus als het fout gaat dan ligt het niet aan u en niet aan ons maar dan ligt het aan Jan Korf, dan nemen we toch afscheid van hem vandaag maar als hij er niet is dan kunnen we ook geen afscheid nemen.

Het was gisterenavond heel laat, althans voor sommige, ik zag Jan ook nog bij de polonaise, nou we gaan er maar van uit dat het allemaal goed gaat en

dat we zo weer aan het handje worden gehouden en als het mis gaat dan is onze directeur Daan Zwart ook nog om ervoor te zorgen dat we ons netjes aan alle regels houden.

Het was gisteren zoals ik al zei, voor degenen die erbij waren, nog heel gezellig aan de bar om bij te praten. Ik heb gisteren gezegd we zijn één familie, we praten met elkaar over ook heel veel politieke zaken, het is me gisteren opgevallen dat er weer heel veel gesproken is over hele actuele onderwerpen die spelen en dat in de wandelgangen daar eens over praten en elkaar even iets toefluisteren, aandacht vragen voor onderwerpen, dat het toch een heel belangrijk element is zoals Algemene Vergadering en dan moet er ook ruimte voor zijn.

Vandaag hebben we wat meer punten die aandacht vragen voor alles wat te maken heeft met het reilen en zeilen van de VVD als partijorganisatie.

Er zijn bestuurswisselingen, er zijn een aantal punten die reglementair moeten worden afgehandeld, dat gebeurt vanochtend, terwijl wij hier bezig zijn zijn er ook een aantal parallelsessies die gaan over een aantal onderwerpen die onder andere spelen hier in Drenthe maar een voorbeeld zijn voor hoe het in Nederland zou kunnen en ik hoop dat die parallelsessies aandacht zullen hebben.

Er zijn tussen de vijftien en vijfentwintig man per parallelsessie die zich opgegeven hebben en ik hoop dat dat ook weer resultaat zal hebben en dat we daar ook weer mee verder kunnen.

Om half twaalf zullen we afscheid nemen van de hoofdbestuursleden die al dan niet reglementair moeten vertrekken, waaronder hoop ik nog steeds Jan Korf, op het moment dat hij komt houden we op met die grappen natuurlijk.

Om twaalf uur precies is er een gesprek met Annemarie Jorritsma en Frits Bolkestein om eens te horen van hoe gaat het nou in Brussel, hoe kijkt hij nu naar Nederland en Kees Mijnten heeft beloofd dat hij indringend vragen zal stellen en Annemarie om er eens op te reageren en te zeggen hoe wij in Nederland bezig zijn en wat wij verwachten van de Europees commissaris van onze liberale huize dus met andere woorden dat wordt een interessant gesprek en zoals u weet gaan we vanmiddag uitvoerig, en dan reken ik erop dat het weer is omgeslagen en dat het weer eens een beetje is gaan regenen dan blijven we vanmiddag te praten over de politieke punten om eens even te kijken van wat is er nou in de fracties gebeurt en dat doen we heel intensief in een aantal sessies, clusters zoals we dat hebben genoemd, als Kees Mijnten hier zou zijn dan zou hij zeggen clusters dat zijn toch groepjes en dat bereiden we dus intensief voor en dan plenair proberen we te kijken om te zien of er ook conclusies te trekken zijn in de richting van de drie fracties om

met hen weer door te praten hoe het in het komende jaar weer verder gaat en mogelijk een paar aanwijzingen te geven over hoe het in het afgelopen jaar is gegaan.

Een aantal huishoudelijke mededelingen.

Ik neem aan dat u allemaal de beschrijvingsbrief heet, zo niet dan kunt u die boven nog krijgen, dat geldt ook voor lunchbonnen en zo zijn er nog vele dingen waarvan u weet dat als u uw mond open doet dan lukt het wel en dan krijgt u datgene wat u hebben wil.

Er zijn een groot aantal amendementen en moties ingediend, staat allemaal keurig in die beschrijvingsbrief, ze zijn ook gepubliceerd dus met andere woorden u hebt zich er allemaal op kunnen voorbereiden en Jan Korf, ja ik moet hem weer noemen, die gaat dat allemaal netjes begeleiden dus het wordt steeds spannender.

Voor de goede orde zeg ik nog eventjes dat wij stembrieven hebben uitgedeeld, wit betekent dat u één stem heeft, blauw zijn vijf stemmen en oranje zijn tien stemmen en de wijze van stemmen, en dat doen we altijd, is dat er alleen maar gevraagd wordt of u ergens voor bent en dan steekt u uw hand in de lucht en we maken het verder niet ingewikkeld en we denken dat we er op die manier goed uitkomen, is er wat twijfel dan hebben we een stembureau, een stemcommissie en die houden ons in de gaten als er gestemd wordt, mevrouw Mulder, de heer Andrega en de heer Talen respectievelijk uit Wezep, Epe en Zwolle, het is een soort van cluster eigenlijk bij elkaar is me opgevallen, die houden de zaak in de gaten en bovendien alles wat u zegt wordt goed vastgelegd maar ook daar wordt op toe gezien, er is een notulencommissie die bestaat uit de heer Rijnders, de heer Brand en mevrouw Vodegel en dat is een wat meer geografische spreiding, hoewel ook Wezep weer vertegenwoordigd is en verder Beuningen en Dwingeloo.

De vergaderorde is vrij eenvoudig. Als u het woord wenst dan stelt u zich op achter de microfoon, ik kijk eventjes of iedereen er staat en dat is dan het eerste rondje en daarop wordt op geantwoord en dan is er een tweede rondje dus het is niet mogelijk om later nog weer wat aan te sluiten of later te bedenken ik wil toch nog wat zeggen want dan wordt het een beetje chaotisch en u moet het me niet te moeilijk maken de eerste keer dat ik dit soort dingen moet doen. Dus ik zal u vriendelijk vragen zich daaraan te houden, jij ook Kees.

Ik denk dat ik u verder niet meer hoeft te wijzen op punten want alles spreekt voor zich, ik kijk ook nog even naar Daan of ik nog dingen ben vergeten, nee dan denk ik dat we rond zijn.

Ok, dan gaan we beginnen met het eerste punt wat we op de agenda hebben, agendapunt zes en dat is de rekening en verantwoording van het Hoofdbestuur over het afgelopen jaar, over het gevoerde beleid en over datgene wat wij voor u keurig in het jaarverslag hebben neergelegd.

Ik stel voor dat we eerst eens even kijken naar het jaarverslag, ik ga er maar vanuit dat het voor zich spreekt en dat u daar verder het gelezen hebbende vanzelf op kunt reageren, meneer Vijzenaar aan u het woord, ik kijk even of er nog anderen zijn die zich voor dat punt hadden willen melden, meneer Vijzenaar aan u het woord.

De heer Vijzenaar; meneer de voorzitter, mijn achterban uit de duin- en bollenstreek heeft waardering voor het gevoerde beleid en dat zo gezegd hebbende alleen op één punt na en daar wou ik wat meer woorden aan wijden. U heeft buitengewoon eenzijdig en buitengewoon top down de achterban in de elektronische kou gezet door eenzijdig de links van de lokale en regionale websites te verbeken, dat is door mijn achterban absoluut niet op prijs gesteld. Ik heb wat dat betreft ook eigenlijk twee boodschappen nu.

Boodschap één is, wilt u alstublieft in het vervolg nooit meer onze oude schoen weggooien voordat u ons nieuwe gegeven heeft.

Boodschap twee is, we hebben waardering voor het nieuwe elan wat de nieuwe voorzitter uitstraalt en ook datgene wat hij ons voor de toekomst heeft Beloofd, dus het is absoluut niet zo dat u dit mag uitleggen als een motie van afkeuring of wat dan ook, boodschap twee is in wezen Bas blijf rustig zitten maar zondig niet meer want anders zullen uw discipelen zich tegen u keren. Dank u zeer.

De heer Bas Eenhoorn; dank meneer Vijzenaar, het is heel goed om de spiegel voorgehouden te krijgen. Van uw laatste opmerking zal ik niet alleen nota van nemen maar ook naar handelen en in goed contact, zoals u weet met kamercentrales in onze bezoeken rond om goed te luisteren wat er aan de hand is en niet te ver voor de muziek uit te lopen. Het eerste punt zou ik Paul Therion willen vragen om daar even op in te gaan.

De heer Therion; ik hoop dat ik nog een beetje stem heb. Internet is een hele moeilijke slag geweest om dat allemaal voor elkaar te krijgen en ik begrijp

best wel dat de afdelingen in zekere zin verrast zijn, hoewel ze een brief hebben gekregen althans degene die aangesloten waren, wij konden niet anders dan de oude site uitschakelen voor de nieuwe er op kon. We zijn hard bezig op dit moment om te zorgen dat er een heel gestructureerde aanpak komt naar afdelingen om allemaal weer aan te sluiten en ook zelfs hier en daar wat uitbreiding aan te geven.

Daar hebben we al een tegenslag in gehad in het voorjaar want we hadden gehoopt dat in het voorjaar te kunnen realiseren en één van de bouwers had een plan bedacht en dat bleek later toch niet haalbaar te zijn om technische redenen dus daar is wat vertraging door gekomen maar we hopen echt rond de zomermaanden dat alsnog voor elkaar te krijgen dat direct na de zomer iedereen weer aangesloten kan worden.

De heer Bas Eenhoorn; wilt u hier nog op reageren meneer Vijzenaar? Nee, dank u wel. Verder nog op en aanmerkingen? Dat is niet het geval dus dank voor uw reactie en dan leggen we bij deze het jaarverslag vast en mag ik aannemen dat u met instemming daarvan hebt kennisgenomen en dan gaan we over naar punt twee, rekening en verantwoording. Ik vraag even aan de penningmeester, Mark Couperus, of hij daar nog iets van zou willen zeggen?

De heer Couperus; ik wil even een aantal dingen van te voren zeggen voordat u uw vragen op mij afvuurt. Ik wil even ingaan op de inkomstenkant, de uitgavenkant, het exploitatieresultaat en even naar de toekomst kijken. De inkomstenkant die wordt natuurlijk voor een heel groot deel bepaald door de contributie-inkomsten en het is toch een zorgwekkende ontwikkeling dat het ledenaantal het afgelopen jaar onder de 50.000 leden is gezakt, dat maakt ons extra kwetsbaar en als je kijkt naar de inkomstenkant dan zie je dat die ook dalende is omdat die gewoon ook voor een heel groot deel wordt bepaald door die contributie-inkomsten.

Gelukkig zijn de contributie-inkomsten twee jaar geleden door mijn voorganger, die heeft bereikt dat ze zijn geïndexeerd, zodat die nu in ieder geval de kostenontwikkeling kan bijbenen, u weet de inflatie is wel laag maar toch stijgen de kosten en dat betekent dat gelukkig die inkomsten die trend bijhouden.

Verder valt op als je kijkt in de jaarrekening dat de subsidies van het ministerie van Binnenlandse Zaken dat die fors zijn gestegen en dat heeft te maken met het feit dat er met terugwerkende kracht vorig jaar met ingang van

1 juli de nieuwe Wet Subsiëring Politieke Partijen is aangenomen en dat betekent voor ons, dat was eigenlijk de redding om de begroting van 2000 weer sluitend te kunnen krijgen want dat betekende 20% meer budget voor alle politieke partijen en een andere manier van verdeling van de gelden over de politieke partijen.

Het is namelijk zo dat er tegenwoordig een recht evenredigheid is tussen het aantal zetels en de gelden die je nu krijgt van het ministerie en dat verpakt voor een partij als de onze nu met 38 zetels natuurlijk gunstig uit. Vroeger was het zo dat de tweede en derde en de vierde tien zetels steeds minder subsidieontvangsten tot gevolg had en tegenwoordig is het zo dat je rond de 25.000 gulden subsidie krijgt per zetel en dat is prettig als je een grote partij bent maar dat maakt je ook weer kwetsbaar mocht het in de toekomst een keertje niet het geval zijn maar daar gaan we niet vanuit.

Aan de uitgavenkant valt op dat de basiskosten ongeveer gelijk zijn aan de netto contributie-inkomsten, netto contributie-inkomsten zijn de contributie-inkomsten na afdrachten aan kamercentrales, ondercentrales en afdelingen en dat geeft een tweede kwetsbaarheid aan want dat betekent dat je de basiskosten, en daarmee bedoelen we de personeelskosten van de mensen die op de Gracht werkzaam zijn en de huisvestingskosten om ons partijbureau in feite te laten functioneren dat die eigenlijk worden gedekt door contributie-inkomsten en dat alle andere speerpunten van beleid, en die staan ook verwoord in het jaarplan, de vorming, scholing, communicatie en met name ook communicatie met betrekking tot de nieuwe media, permanente profilering en meer aan politiek doen, zowel nationaal als internationaal, dat die in feite moeten komen uit die subsidiegelden en dat maakt je dus kwetsbaar.

Dat betekent dat als deze ledenontwikkeling zich zou voortzetten dat we ook prioriteiten moeten stellen als Hoofdbestuur en Leendert Ginjaar heeft ooit eens in de tachtiger jaren gezegd als het ledenaantal onder de 50.000 leden komen dan moeten er prioriteiten worden gesteld en kunnen er bepaalde dingen niet meer en dat moment die 50.000 zijn we dus dit jaar gepasseerd.

Het exploitatieresultaat is toch nog positief, 17.000 gulden en dat is toegevoegd aan het eigen vermogen, het is mijn eigen opinie dat ik het eigen vermogen relatief aan de lage kant vindt, we hebben een afspraak daarvan gemaakt een aantal jaren terug in een ALV om dat minimaal op 500.000 gulden te zetten en ook dat is door Jan Korf die er op dit moment nog niet is

bepaald, die 500.000 was toen een minimumeis en ik moet zeggen dat is minder dan 10% als het balanstotaal en vindt dat een krappe reserve. Er is goedkeuring en verklaring gelukkig van KPMG, dat mag duidelijk zijn anders zou ik niet op deze vergadering durven te verschijnen en voor mij blijft het zo dat ik de sluitende begroting, ik heb ergens gelezen dat sommige andere politieke partijen ook met gaten in de begroting beginnen aan een nieuw jaar, nou deze penningmeester zal dat niet meemaken daar voel ik helemaal niks voor dus een sluitende begroting zal een basis moeten zijn voor ook toekomstig financieel beleid.

Het is al een aantal keren genoemd, gisteren ook aan de orde gekomen, dat wij voornemens zijn te zoeken naar een aantal alternatieve financieringsbronnen, gisteren heeft u daar het een en ander van kunnen zien. Sponsering, misschien mag ik het ook geen sponsering noemen, misschien zijn het giften, donaties, marketinguitgaven, in ieder geval is het een middel, een start, om te kijken naar wat voor andere alternatieve financieringsbronnen zijn er behalve subsidies en giften en contributie-inkomsten. We hebben daar een klankbordgroep voor opgesteld met mensen uit alle politiek vertegenwoordigende lichamen en het is mijn intentie om volgend jaar hier op de ALV te komen met een aantal voorstellen en dan zou u kunnen denken aan misschien een ander opzet van het contributie stelsel, misschien een andere vorm ook van lidmaatschap, als vriend zijn van, als donateur van de VVD, kortom er zijn een aantal alternatieve mogelijkheden die we in studie hebben en sponsering is er daar natuurlijk ook eentje van maar wat er ook een van zou kunnen zijn is afdrachten van politiek vertegenwoordigers.

Ik wil dat gewoon bespreekbaar maken in deze partij en wellicht komen we daar volgend jaar in de ALV met een voorstel voor en je zou dan kunnen denken aan een bijdrage voor de verkiezingen. De verkiezingen worden steeds duurder, die worden steeds meer via de media gevoerd en dat betekent dat wij op dit moment een studie doen naar mogelijke alternatieve financieringsvormen waarbij ik ook die vorm niet uitsluit. Ik ben benieuwd of er vragen zijn en dan hoor ik die graag.

De heer Bas Eenhoorn; graag aan u de gelegenheid om te reageren op rekening, verantwoording en begroting, niemand van u? Mag ik dan veronderstellen dat u in kunt stemmen met onze voorstellen? Dat is het geval. Hartelijk dank en uiteraard bijzonder dank ook aan Mark Couperus en zijn mensen op de Gracht voor de wijze waarop zij zorgen dat de zaak goed voor elkaar is en ook met beleid wordt bestiert.

Dat is dan alles wat betrekking heeft op rekening, verantwoording en begroting. Zo meteen pakken we nog even specifiek bij de kop het beleidsplan en de begroting in combinatie en we pakken dan het verslag van de financiële commissie, zijn daar nog op- en of aanmerkingen over, dat is agendapunt 7 van de agenda.

De heer Couperus; ik denk dat mevrouw Hop een verklaring wil voorlezen.

Mevrouw Hop; voorzitter, alvorens ik de verklaring voorlees wil ik toch graag even de penningmeester bedanken voor zijn heldere uiteenzetting die hij leden van de financiële commissie heeft gegeven en ook voor de wijze van de beantwoording van de vragen, dat heeft ertoe geleid dat de afhandeling een snel en een heel plezierig gevolg heeft gehad.

De verklaring: hierbij maken ondergetekende, en dat is deze ondergetekende met mevrouw van Engelen en de heer Vredendrecht.

Leden van de commissie van drie leden ter voorlichting van de Algemene Vergadering bij behandeling van de rekening en verantwoording van het Hoofdbestuur bekend de jaarrekening 1999 te hebben getoetst en akkoord bevonden.

De commissie spreekt haar instemming uit over het gevoerde financiële beleid en vraagt de vergadering aan het Hoofdbestuur decharge te verlenen. Dank u.

De heer Bas Eenhoorn; de vergadering hartelijk bedankt voor de instemming daarbij en het werk van de financiële commissie, mevrouw Hop hartelijk dank voor u en uw leden voor de wijze waarop u de penningmeester hebt, als ik het zo mag zeggen, gecontroleerd en in goede verstandhouding de zaak hebt kunnen bespreken.

Dan hebben we de benoeming voor de financiële commissie voor het komend jaar en het voorstel is zoals u hebt gezien om als leden van de commissie van drie te benoemen, mevrouw Beukers van Doorn van Vlaardingen, mevrouw van Engelen Bergen op Zoom en de heer van Gilst te Zoetermeer en plaatsvervangende leden de heer Gasman, mevrouw Plagman en de heer Onno Tammens.

Zijn daar op- of aanmerkingen over, kunt u daarmee instemmen? Dank u wel en als het net zo als met de vorige financiële commissie gaat dan gaan we weer wat dat betreft een goede verhouding tegemoet, dank voor uw instemming en dank voor degene die zich bereid hebben verklaart en nogmaals dank aan de commissie van het afgelopen jaar dat ze hun werk zo hebben en willen kunnen doen.

Dan gaan we over naar agendapunt negen, het vaststellen van het beleidsplan in relatie ook tot de begroting 2000.

Ik denk dat niet echt een toelichting nodig is. we hebben met veel plezier gewerkt aan open vensters, daar spreekt ook een duidelijke beleidslijn uit en we brengen dat graag in bespreking. Zijn er onder u die daar graag op- en of aanmerkingen willen maken en dan zou ik u willen verzoeken om bij de microfoon plaats te nemen, het beperkt zich tot één inspreker. Dank u wel gaat u gang.

Mevrouw Cecile van Kleijen afdeling Brussel; dank u wel voorzitter, ik zou graag onder uw aandacht willen brengen punt twaalf van uw activiteitenplan, het organiseren van actuele en attractieve themadagen en met name het thema van de interteleconferentie toch nog even onder de aandacht te brengen.

Ik weet dat we van de kant van het Hoofdbestuur zeer snelle en zeer plezierige reactie hebben gekregen maar het is een thema wat denk ik Nederland bijzonder aanbelangt en ik zou het toch weer in overweging mee willen geven, niet een hele dag misschien maar een ochtend of een middag.

In dat verband, en dan wil ik ook nog even kijken naar het thema Internationale Zaken, waar u onder punt negentien spreekt over intensivering van de bilaterale contacten, ik zou u willen zeggen u kunt op de afdeling Brussel rekenen wanneer het gaat om de intensivering van de bilaterale contacten met onze Vlaamse collega's in België. Als u dat wilt of wenst dan kan er van de kant van de afdeling logistieke steun en andere steun worden gegeven. Ik moet u zeggen dat het ons zeer bevalt dat dit punt met name ook wordt genoemd in het activiteitenplan van dit jaar, dank u wel.

De heer Bas Eenhoorn; dank u mevrouw, het woord is aan mevrouw van Heemskerk.

Mevrouw van Heemskerk; u weet we zijn er allemaal mee bezig, we zijn allemaal een beetje laat bij elkaar gekomen, maar het heeft zeer onze aandacht omdat het ook politiek een onderwerp is waar we niet zomaar aan mogen voorbijlopen en de tijd is belangrijk omdat de conferentie in het begin van het najaar er is maar ik zeg u toe, we gaan er straks nog even over verder praten ik heb er met uw voorganger al uitgebreid over gesproken, we werken eraan en we proberen het, dat zeg ik u ook bij deze toe, om het alsnog te realiseren.

Het feit dat Brussel zo met ons meedenkt hebben we ook wel een beetje nodig want het is ook heel verstandig met sprekers en dat soort dingen dus ik neem uw aanbod dij deze heel graag aan en ik kom er op terug.

De heer Sabbo; dank u wel voorzitter, inhakend op het onderwerp bilaterale contacten, het heeft inderdaad een prioriteit gekregen binnen onze partij. Tot voor kort hebben we ons gericht op Centraal- en Oost Europa, sec om het maar even simpel te stellen, daar krijgen we ook subsidiegelden voor vanuit het ministerie, maar wat we hebben gemerkt is dat ook onze positie binnen West-Europa om het maar even zo te noemen binnen de ELDR ook versterkt dient te worden. Helaas is de liberale familie niet één van de sterkste families in Brussel en in Europa en we zijn ons welbewust dat ook bij de toetreding straks van een aantal andere landen dat hier een organisatie dient te staan in West-Europa die die landen ook kan opvangen en onze voorzitter Bas Eenhoorn en ik die zijn op het moment ook een rondje langs de velden aan het maken, we gaan binnenkort naar Denemarken naar onze Deense liberale vrienden en naar Duitsland, we zijn inmiddels in Engeland geweest en dat kunt u hier ook zien, het is niet mijn primaat maar ik wil het toch even zeggen.

Vorig jaar zijn we met Bas Eenhoorn naar de Libdams geweest en dat is voor mij de eerste keer geweest dat ik bij een congres allerlei sponsors zag staan, dat schijnt daar heel gewoon te zijn, en ik ben ook blij dat ik dat hier terug kan zien dat is zeg maar een spin off van onze internationale activiteiten maar nogmaals dat is niet mijn primaat.

Even terug op het bilaterale, nogmaals we gaan onze positie verstevigen als VVD binnen West-Europa, belangrijk is dat de organisatie straks klaar staat als andere landen toetreden en iedere steun vanuit Brussel is welkom, dank u wel.

De heer Bas Eenhoorn; bedankt, geen reacties uit de zaal, u kunt instemmen? Dan gaan wij door op de ingeslagen weg met open vensters en met een solide begroting hopen we ook dit komend jaar verder ons debat op te bouwen en onze leidende positie als VVD te handhaven, dank voor uw instemming dan gaan we op deze wijze voort.

Meneer Korf die zat aan zijn mobieltje en die was bezig hier langs de Smilder Venen om te joggen, u weet wel, en dan kun je licht verdwalen en hij had zijn kompas niet bij zich en ook nog een leuke band geloof ik.

Dames en heren, bedankt, we komen nu tot een heel concreet punt het vaststellen van de hoogte van de contributie over 2001, Mark Couperus, wil je daar nog wat over zeggen?

De heer Couperus; heel kort. Zoals vastgesteld twee ALV's terug wordt de contributie inderdaad geïndexeerd en wij gebruiken daarvoor het consumentenprijsindexcijfer en dat is ongeveer 2% en vandaar dit voorstel. Wie wil er iets van zeggen?

De heer Bas Eenhoorn; Niemand dan stellen we dat bij deze vast, dank voor uw instemming en dan wordt daar op deze wijze voortgegaan.

Punt 11 is de rondvraag voor het eerste deeltje, even kijken of we nog op schema zitten dat gaat precies goed?

Wie zou gebruik willen maken van de rondvraag?

De heer Koning, afdeling Losser; meneer de voorzitter, dank u wel. Ik eigenlijk maar een hele korte suggestie. U hebt gezien ik ben helemaal vooraan gaan zitten want het is voor mij uitermate moeilijk om in een dergelijke vergadering alle discussies te volgen aangezien ik een gehoorapparaat draag en daarom mijn vraag als u in het vervolg dergelijke bijeenkomsten organiseert zou dat mogelijk zijn dit te doen in een zaal waar een ringleiding aanwezig is, dat was alles.

De heer Bas Eenhoorn; bedankt meneer Koning voor deze suggestie. We zullen dat moeten organiseren want in heel veel zalen is dat niet aanwezig dus dat betekent dat we iets anders moeten bedenken maar wel voldoen aan uw vraag dus dat nemen we mee en we zullen daar de volgende keer aandacht aan besteden, bedankt meneer Koning.

Verder nog iemand voor de rondvraag? Niemand van u? dan gaan we over naar punt 12 van de agenda dat is een voorstel tot aanpassing van de reglementen, en we zouden hebben gezegd dat doet Jan maar ook Roos Baljee is voor dat punt in actie dus eerst graag even horen of er nog iets over te vertellen valt, mevrouw Roos Baljee over de JOVD en VVD wilt u daar nog iets van zeggen?

Mevrouw Roos Baljee; nou voorzitter, dat behoeft eigenlijk geen toelichting het zijn zowel punt 12 als punt 13. punt 12 als punt 13 zijn beide voortvloeiende uit het protocol dat in de vorige Jaarlijkse Algemene Vergadering door u is aangenomen en waar de commissie van Daalen haar

rapport op heeft gebaseerd. Dit zijn een aantal zaken die vastgelegd moeten worden en ik vraag u daar uw toestemming voor.

De heer Bas Eenhoorn; bedankt, iemand van u, eerst over agendapunt 12. Niemand? Iedereen stemt in, dan is dat bij deze gebeurt.

Dan gaan we naar punt 13, dat is de benoeming van de geschillencommissie voorgesteld wordt de heer Balemans als voorzitter en de leden van Daalen en mevrouw Schijdel en als plaatsvervangend lid de heer van der Biezen, kunt u daarmee instemmen? Dan is dat het geval en dan is dat bij deze en wij danken voor de bereidwilligheid van de vier mensen en we hopen dat ze op een goede wijze kunnen functioneren en vooral niet al te veel en dan is dat bij deze ook gebeurt en dan zijn we bij punt 14 en dan is het 'moment suprême' voor Jan Korf en ik verzoek u zich nu in rijen op te stellen bij de microfoons. Voorstel tot wijziging van de kandidaatsstellingreglementen.

Dames en heren, eerst even Jan Korf.

De heer Jan Korf; voorzitter dank u wel, deze voorstellen hoeven denk ik nauwelijks enige toelichting, we hebben er ook weinig amendement op gekregen. Overigens hartelijke dank voor uw vriendelijke woorden, ik heb de weg gevonden naar Assen.

We hebben onze reacties op de voorstellen erbij gegeven, ik zou zeggen laten we de vergadering zo veel mogelijk bekorten en zeggen van the floor is to you.

De heer Bas Eenhoorn; bedankt, wie van u over het agendapunt 4 allereerst het voorstel 1 betrekking hebbend op artikel 6.4 van het reglement? Niemand daarover dan is dat bij deze vastgesteld.

Tweede voorstel, u springt er maar in ik tik het af, dan is dat bij deze. De derde, het vierde, het vijfde, het zesde, het zevende voorstel, het achtste, we zijn ondertussen al een heel eind.

Daar waar wij voorstellen doen overnemen of dan is dat datgene waar u mee instemt. Dan zijn we bij het negende voorstel, tien en elf en dat was de laatste, allemaal ingestemd dan is bij deze het punt afgehandeld en dan kunnen we overgaan naar punt 15 van de agenda en daarvan moet ik u mededelen dat wij een schriftelijke verklaring hebben gekregen van de afdeling Gorkum waarin de afdeling verklaart dit initiatief voorstel terug te nemen en dat betekent dat agendapunt 15 voor wat dat betreft kan worden overgeslagen en dan kunnen we overgaan tot agendapunt 16 en dat is het

initiatiefvoorstel van de afdeling Oegstgeest, is er iemand van de afdeling Oegstgeest aanwezig?

Mevrouw Toeti Vorenkamp, zie ik dat goed? Wilt u er iets van zeggen? Nee, niet ok, dan is het aan de orde, niemand die er iets van wil zeggen?

Dan is het duidelijk dat wij als Hoofdbestuur ermee aan de slag gaan en daar zullen we over terugrapporteren, bedankt voor de duim in de lucht mevrouw Vorenkamp en u veel sterkte ook op de 31^e mei want dat wordt weer een nieuwe vrouwelijke kamervoorzitter zoals u weet en daar werken we ook hard aan.

Dan is dat punt achter de rug en dan zijn we bij agendapunt 17 het initiatiefvoorstel van de afdeling Rotterdam, niemand van de afdeling Rotterdam aanwezig? Oh ja toch, gaat uw gang.

De heer van Sluis, afdeling Rotterdam; voorzitter voorgesteld wordt door u om het te betrekken bij het beleid van de Tweede Kamerfractie en ik neem aan dat het daarmee ook inderdaad straks vanzelf behandeld zal worden?

De heer Bas Eenhoorn; u kunt het zelf dus vanmiddag in de cluster aan de orde stellen en als u zegt daar hebben we goede afspraken gemaakt dan hoeft het plenair niet terug te komen, dat is een beetje de bedoeling van de middag en overigens vind ik het ook een taak van het Hoofdbestuur als er zo'n initiatiefvoorstel is om ook in de komende tijd in het overleg wat we hebben met de fractie in de gaten te houden dat het zo gaat maar u hebt het probleem gesignaleerd en ik denk dat de bezorgdheid algemeen is over hetgeen u hebt gezegd dus ik denk dat u er voluit van kunt uitgaan dat het de aandacht zal hebben.

Dank u wel, dan is dat punt ook afgehandeld en komen we aan agendapunt 18 en 19 en daarvan hebben we gezegd dat we dat zullen behandelen als de mensen een beetje in de gelegenheid zijn om erbij te zijn, dus ik stel voor dat we over een half uur, dus om 11.10, allemaal weer in de zaal zijn dat moeten we kunnen halen en we houden even rekening met hoe het met de parallelsessies gaat, tien over elf zijn we terug met de sessies, dank u wel.

Dames en heren, we gaan starten met de punten 18 en 19 en allereerst is daar aan de orde de benoeming van een aantal leden van het Hoofdbestuur alvorens wij afscheid kunnen nemen van een aantal vertrekkende leden.

We stellen aan u voor om te benoemen Marco Zwart uit Enschede, mevrouw Sylvia Den Ouden-Huygen uit Den Haag en mevrouw Edith Schippers

eveneens uit Den Haag, dus twee uit Den Haag en één uit Enschede, twee dames en één heer.

Daarnaast hebt u een voorstel gekregen dat is u, ik zou bijna zeggen een beetje buiten de reglementen nog toegestuurd, om het mogelijk te maken dat Paul Therion een jaar in het Hoofdbestuur actief blijft en de functie van vice-voorzitter op zich neemt. Dat betekent dus eigenlijk dat aan u wordt gevraagd niet met drie benoemingen in te stemmen maar met vier.

Ik zou graag willen weten of u daar nog iets over zou willen zeggen?

De heer Schout, kamercentralevoorzitter uit Zeeland; mijn verzoek is of beide dames zich even willen voorstellen.

De heer Bas Eenhoorn; dat is een heel goed idee, dat vind ik perfect.

Marco Zwart is er niet omdat in Enschede hij natuurlijk uiteraard gisteravond moest zijn en hij heeft laten weten dat hij vanochtend niet weg kon als wethouder van Enschede dus hij laat zich verontschuldigen.

Aanwezig zijn wel, Paul Therion hoeft u natuurlijk niet mee kennis te maken, maar misschien mag ik vragen aan Sylvia Den Ouden en aan Edith Schippers om kort zich eventjes te presenteren en een paar woordjes te zeggen voor de microfoon, Sylvia Den Ouden graag.

Misschien kun je hier gaan staan, dat is makkelijker, anders sta je met de rug min of meer naar de mensen toe?

Mevrouw Sylvia den Ouden; ik ben Sylvia Den Ouden, 53 jaar oud en geboren in Rotterdam en wonende in Den Haag op dit moment.

Ik ben al meer dan 25 jaar werkzaam bij de ANWB, heb vele jaren mij bezig gehouden met de hulpverlening van de ANWB, de juridische hulpverlening en de hulpverlening voor mensen die in het buitenland bij grote rampen en ongevallen betrokken raken. Op dit moment ben ik directeur lidmaatschap en ontwikkeling en daarmee verantwoordelijk voor met name ledenwerving van de ANWB. Dat is ook de reden, denk ik, dat ik ben gevraagd door het Hoofdbestuur mijn deskundigheid op dat terrein ook in te brengen voor de VVD en ik zal daar heel graag mijn bijdrage aan leveren.

De heer Bas Eenhoorn; dank je wel Sylvia. En Edith mag ik vragen of jij ook kort iets wil zeggen, dank je wel.

Mevrouw Edith Schippers; mijn naam is Edith Schippers, ik ben bijna 36 jaar gelden geboren in Utrecht, ik ben woonachtig in Den Haag, ik ben secretaris Volksgezondheid en arbeidsmarktpolitiek bij de vereniging VNO en NCW.

Momenteel ben ik secretaris van de partijcommissie Volksgezondheid en ik hoop mij in het bestuur mede bezig te gaan houden met de inhoudelijke discussies en met de partijcommissies en met de mensen die daar zitting in nemen. Ik heb er erg veel zin in en dat was mijn introductie.

De heer Bas Eenhoorn; dank aan beide en dank ook aan de suggestie van Jan Schouten om even dit zo te doen, dit is inderdaad wat netter, dank je wel. Formeel vraag ik nog even aan u kunt u allemaal instemmen met deze voorstellen?

En uiteraard is het zo, dames en heren, dat als we dan afscheid nemen dan moet dat een beetje meer officieel achter het kathedr, dan ga je daarvoor staan alleen is het een beetje jammer dat van degene die afscheid nemen van het Hoofdbestuur er alleen Jan Korf aanwezig is. We zeggen natuurlijk dat we blij zijn dat Jan hier zit, daar gaat het niet om, maar het is jammer dat de anderen niet aanwezig zijn.

Ik zou willen beginnen eerst even over de anderen iets te zeggen en allereerst over onze adviseur in het Hoofdbestuur Ed Haaksman. Ed is jarenlang vanuit de bestuurdersvereniging actief geweest bij het Hoofdbestuur, heeft zijn inbreng gehad heel intensief over een niet gering afstand van Delfzijl naar den Haag heeft hij de Hoofdbestuurvergaderingen bezocht en moet ik zeggen een heel intensieve inbreng gehad vanuit de bestuurdersvereniging en er ook voor gezorgd dat bestuurdersvereniging en VVD als partijorganisatie elkaar blindelings kunne vinden en met elkaar afspraken kunnen maken en hij moest na zes jaar weg, Louis Engering zal hem opvolgen en is al bij de eerste bestuursvergaderingen geweest, wij zouden graag Ed Haaksman willen bedanken voor wat die heeft gedaan, hij krijgt een cadeau en ik zou ook namens u, als u daarmee akkoord wil gaan hem de , oh hij komt net binnenlopen.

Heel fijn Ed dat je er bent, en nu je gewoon plompverloren zo binnenkomt alle mooie woorden zal ik, ik weet niet wat je ervan meegekregen hebt, alles, dan is er geen enkele aarzeling onder ons om jouw de Thorbecke penning te overhandigen voor alles wat jij tot nog toe voor de VVD hebt gedaan vanuit de bestuurdersvereniging en anderszins.

Want inderdaad, dames en heren, dat is toch waar het om gaat, bereid zijn om ja zo in te zetten bezig zijn in allerlei posities en functies die je hebt en Ed Haaksman heeft dat op een meer dan voortreffelijke wijze gedaan en zoals ik al zei met een inbreng, ik wil u wel zeggen dat is misschien toch aardig, dat hij ook de basis heeft gelegd voor het idee om te vergaderen zoals we dat gisteren hebben gedaan in de parallel sessies wat een groot succes is

geweest, ook de bestuurdersvereniging heeft hier gisteren vergaderd en dat willen we meer en uitvoeriger gaan doen om duidelijk de politieke discussie binnen de partij verder op gang te brengen en de algemene vergadering zoals dat heet veel meer gewicht te geven zodat het van belang is dat we daar inderdaad allemaal zijn.

Bedankt Ed nogmaals voor wat je allemaal hebt gedaan. Ruud Zandberg, en dat is een heel naar geval dames en heren, die heeft besloten min of meer van de één op de andere dag om zijn portefeuille van vice-voorzitter van de VVD neer te leggen. Hij is in staat, heeft hij ons laten weten, om nog een aantal dingen voor de VVD te blijven doen, het Statenlidmaatschap in Brabant daar zal hij mee doorgaan, maar hij heeft op medisch advies besloten om alle andere functies terzijde te leggen en we hebben dat maar te respecteren, wij vinden dat heel jammer uiteraard want ik moet u zeggen dat in het Hoofdbestuur wij heel veel hebben aan zijn ervaring, aan zijn achtergrond, de wijze zoals hij het allemaal doet en heeft gedaan voor de VVD dat het heel jammer is dat hij zo snel al zijn vice-voorzitterschap terzijde heeft moeten leggen, hij heeft alles zo'n beetje gedaan wat je zou kunnen doen binnen de VVD dat heeft hij voorzover ik heb kunnen nagaan al zo'n 25 jaar gedaan en het is jammer dat dat zo ineens moet stoppen en we hopen dat nu hij het wat rustiger aan moet doen het Statenlidmaatschap op een goede manier kan voortzetten en we zullen hem een leuk cadeautje geven, dat moet ik nog zeggen, Ed die krijgt een hele mooie ets van de Eerste Kamer van Den Haag dus een stukje Den Haag om dat vast te houden Ed, en Ruud die krijgt iets anders wat voor hem interessant kan zijn namelijk een aantal golfspullen dan kan hij zich rustig ontspannen op het golfterrein, u weet sommige VVD'ers golfen en ik hoop dat hij daar plezier aan heeft en als u daarmee in wilt stemmen ook de Thorbeckepenning.

En het Hoofdbestuur is nog meer geplaagd door mensen die ziek zijn of ineens door een handicap geplaagd zijn en dat geldt ook voor Lodi Pieters die, nou ja moet je eigenlijk zeggen, er al eerder mee stopt dan we eigenlijk gedacht en gehoopt hadden en heeft gemerkt dat in sneltreinvaart haar gezicht aan het verliezen is, je kan het beter maar openlijk zeggen, ze ziet binnen een jaar tijd zo slecht dat ze nog maar een 15% zicht heeft en dat betekent dus dat ze helemaal niet meer kan functioneren op een manier zoals ze dat tot nu toe heeft gedaan, ze heeft wel besloten, ze heeft ons een brief gestuurd waarin ze heeft gezegd ik wil nieuwe dingen aanpakken ik wil met mijn handicap weer op een andere manier te kunnen functioneren en wij willen haar daarin heel veel sterkte wensen dat ze dat voor elkaar krijgt want het is toch een enorme handicap om ineens zoveel minder te zien.

Ze was een vakvrouw binnen het Hoofdbestuur, ze heeft heel actief meegedaan aan het opstellen van het communicatieplan, ledenwerving en de LPC, ze heeft allerlei nieuwe dingen op de rails gezet en had ze ook willen afmaken. We hebben uiteraard ook voor haar ook een cadeautje, ze is er nu niet, ze laat u hartelijk groeten maar ze wil zich gewoon nu concentreren en proberen een nieuwe start te maken met de handicap en we willen ook graag haar de Thorbeckepenning toesturen en overhandigen.

Tot slot, dames en heren, Jan is daar heel vroeg voor uit zijn bed gekomen, om ook van Jan Korf afscheid te nemen.

Jan die trad al in 1994 aan in het Hoofdbestuur en heeft daar eerst gefunctioneerd als penningmeester, later als algemeen secretaris, heeft dat op een meer dan voortreffelijke wijze gedaan maar, en dat wil ik toch benadrukken, is ook de man van de felle discussies in het Hoofdbestuur, nooit op de persoon maar wel heel fel inhoudelijk, met andere woorden, je moet van goeden huize komen, je moet je zaakjes goed hebben voorbereid want anders staat Jan ervoor dat die zaken laten we zeggen alsnog wordt verbeterd en alsnog de puntjes op de i worden gezet.

Als het debat dan nog op een goede manier afloopt dan is het, zoals dat bij ons heel bekend en heel herkenbaar is, de brede lach, de luide herkenbare lach die dan bezegeld dat we weer vriendjes zijn zal ik maar zeggen.

Jan je hebt de afgelopen jaren heel belangrijke dingen gedaan en ik wil er toch twee even specifiek uithalen. Je hebt je geweldig ingezet voor ons nieuwe blad politiek, gisteren met applaus begroet en ik denk dat dat applaus bepaald voor jouw en jouw inzet bedoeld is en als dank voor de wijze waarop jij heb gepresteerd dat we die enorme slag hebben kunnen maken en het tweede ding, de verhuizing naar de laan Kopers van Kattenburg in Den Haag, het oude Thorbeckehuis gaan we verlaten, we gaan naar een nieuw Thorbeckehuis, dat moest omdat we aan geen enkel voorschrift voor wat betreft ARBO meer konden voldoen of we zouden enorme investeringen hebben moeten doen dat was allemaal niet haalbaar en Jan is mee, samen moet ik zeggen met Daan Zwart, de drijvende kracht geweest om dat voor elkaar te maken omdat we in een betere behuizing op een nog betere manier afdelingen, ondercentrales, kamercentrales kunnen bedienen.

Jan hartelijk bedankt voor jouw geweldige inzet en ik zou aan jouw willen vragen om ook naar voren te willen komen.

Hier zit een wereldbol in, Jan we willen jou graag de Thorbeckepenning overhandigen voor alles wat jij voor de VVD hebt gedaan.

En Jan Korf wil graag nog iets zeggen en hij krijgt nu de gelegenheid daarvoor.

De heer Jan Korf; dank je wel Bas. Dames en heren het is zes en een half jaar in het Hoofdbestuur is een buitengewone lange tijd, dat moet ik erkennen. We hebben ontzettend veel bereikt met alle collega's die ik in de tussentijd heb meegemaakt in het Hoofdbestuur want dat zijn er natuurlijk nog al wat.

Er zijn ook nog wel dingen blijven liggen zoals u weet zo hier en daar, gisterenavond hebben we het daar ook nog over gehad, bijvoorbeeld het punt van de ondercentrales dat heeft Bas heel tactvol niet behandeld want ze bestaan nog, althans op verplichte basis, maar er is hoop want ik heb gisteravond al gehoord er zijn er al een heleboel die wat meer op vrijwillige kant, en ik zie de vertegenwoordigers van Zeeland al lachen, om de vrijwillige kant te kiezen.

Ik hou het heel kort, ik zou heel graag mijn collega's in het Hoofdbestuur willen bedanken voor enorme fijne samenwerking die we hebben gehad. Af en toe moet je er even voor gaan, dat zij Bas al, je moet af en toe even een discussie voeren maar dat gaat altijd in een zeer goede sfeer en de drie voorzitters die ik heb meegemaakt, Jan van Leeuwen, Willem Hoekzema heel lang en Bas Eenhoorn, steeds weer kon dat in een goede sfeer en kon je toch altijd bereiken wat je wilde bereiken. Ik wil ook de medewerkers van de Koninginnegracht, zoals het nu nog heet we moeten nog een nieuwe naam verzinnen ik weet niet wat we ervan gaan maken, het kan ook zijn dat we het gewoon de gracht blijven noemen op Laan Copes van Cattenburgh maar de medewerkers onder leiding van Daan Zwart ook allemaal bedanken voor die zes en een half jaar ondersteuning want u moet zich niet vergissen in het werk dat daarin omgaat, voor velen nog al onzichtbaar laat ik het zo maar zeggen, maar voor het Hoofdbestuur van buitengewoon grote importantie, het wordt altijd met kwaliteit uitgevoerd, het wordt altijd met plezier uitgevoerd, we hebben veel medewerker zijn gaan en zien komen, er is nu wat rust in de tent gelukkig wat betreft de flow van medewerkers, ik ben hen heel dankbaar voor alles wat ze voor ons voor het Hoofdbestuur hebben gedaan en ik denk dat wij elkaar in de toekomst nog wel zullen ontmoeten.

In ieder geval op de open dag waarvoor ik iedereen wil voor oproepen, dus de verzendlijst wordt wat langer Bas, de open dag voor Laan Copes van Cattenburgh, dank u wel.

De heer Bas Eenhoorn; dank je wel Jan voor jouw woorden.

De heer Jan Korf; nog even voorzitter als het mag, ik krijg nu een bos bloemen uitgereikt en dat is natuurlijk schitterend en ik wil dat graag overhandigen nu meteen aan mijn echtgenote die natuurlijk ook zes en een half jaar lang heeft ervaren dat de VVD een Hoofdbestuur heeft waardoor je wel eens weg bent.

De heer Bas Eenhoorn; ok, heel goed Jan. En inderdaad José, ook reuze bedankt voor jouw ondersteuning. We zullen dit tafereeltje even bijwonen. Dames en heren, voor de goede orde zou ik u willen zeggen dat wij Marco Zwart dus benoemen in functie, Edith Schippers en Sylvia Den Ouden zijn laten we zeggen niet in functie dus dat hoeven we niet speciaal te doen maar wel Paul Therion die vice-president wordt en ik wil nog eens een keer benadrukken dat ik het buitengewoon op prijs stellen dat hij zo bereidwillig is en ook daar heel actief in het komend jaar van plan is om daar voluit voor gaan dat die nog een jaar in het bestuur wil blijven als vice-president dus ook geweldig Paul dat je dat wil doen en we gaan er met z'n allen hard tegenaan.

Dames en heren, als ik het nu goed heb zijn we aan de speech van de voorzitter van de JOVD toe en ik kijk even om mij heen of dat het geval is? Ja, daar is Jeroen, Jeroen mag ik vragen, of te wel de heer A.A. de Veth, of hij zijn rede wil afsteken voor de Algemene Vergadering van de VVD, Jeroen aan jouw het woord.

De heer Jerone de Veth; dank u wel voorzitter, of president moet ik zeggen geloof ik? Dames en heren, ik zoek even eigenlijk een aantal mensen van de VVD fractie en de bewindslieden in het kabinet, ik kan er wel een aantal vinden.

Ik zou tegen u willen zeggen u wordt bedankt. Toen ik dit verhaal moest gaan voorbereiden stond eigenlijk één ding centraal, u maakt het ons als JOVD een beetje onmogelijk. Eigenlijk zijn wij heel erg tevreden, en dat mag ook wel eens gezegd worden, met wat de liberale volksvertegenwoordigers voor dit land doen.

Als het gaat om het versneld aflossen van de staatsschuld vindt u de JOVD achter u. als het gaat om het hard te blijven inzetten voor de privatiseringen dan vindt u de JOVD achter u. als het gaat om de vernieuwing in de gezondheidszorg dan vindt u de JOVD achter u. Als het gaat om behoud van het koningshuis in de huidige situatie dan vindt de JOVD tegenwoordig achter u. Wij moesten ons bijna schamen.

Dit is dan die luis in de pels van het liberalisme maar we hebben er wat op gevonden. De JOVD heeft dit jaar in het teken gesteld van 2020, ja als we

dan nu niks te wensen hebben dan kunnen we altijd nog over 20 jaar verder zien.

Dat 2020 stelt ons wel degelijk in staat om toch nog wat toe te voegen aan het liberale gedachtegoed zoals dat zich nu manifesteert in Nederland.

Die rode draad, als ik een voorschot mag geven op dat 2020 verhaal van de JOVD wat aan het eind van dit jaar ook uw toekomstmanifest mag zijn dan, is die rode draad wat mij betreft jong en oud, ik zal dat toelichten.

Ik denk dat het terecht is en echt prijzenswaardig is dat de VVD fractie een aantal weken geleden echt een punt heeft gemaakt van het jeugdbeleid in Nederland en de beginzin van de notitie die daaraan voorafging was 'het gaat goed met de jeugd maar is soms ook problematisch'. Ik zou heel erg willen benadrukken dat het met heel veel jongeren heel erg goed gaat maar ik denk dat onze samenleving, zoals wij die voor ogen zien de liberale maatschappij, ook zijn prijs kent en dat is een prijs waarvoor je ook dingen zult moeten terugbetalen. Wij willen een maatschappij waarin we veel vrijheden kennen, wij willen een maatschappij waarin we veel keuzemogelijkheden krijgen.

Op het moment dat er veel keuzes zijn en dat die keuzes zich ook manifesteren aan het begin van een leven, dus dat jongeren veel keuzes hebben, dan betekent dat dat het wel eens verwarrend is.

Het feit dat hun ouders soms ook iets meer te kiezen hebben als het gaat om een samenlevingsvorm, het werken van beide ouders, het bestaan van steeds meer gescheiden ouders wat op zich geen probleem is, dan betekent dat dat keuzemogelijkheden wel eens vertroebelend kunnen werken en dat betekent weer dat het met sommige jongeren ontzetten niet goed gaat.

Ik was een aantal dagen geleden bij een spreekbeurt van Henk Kamp in onze afdeling van Amsterdam en die haalde daar even aan de situatie van veel allochtone jongeren en nog los van het feit dat die jongeren allochtoon zijn, want dat is misschien nog niet eens het relevantste, zijn dat veelal jongeren die uit zogenaamde 'multi problem' gezinnen komen, gezinnen van gescheiden ouders, gezinnen waarin het economisch slecht gaat, gezinnen die in achterstandswijken van dit land wonen en ik zal u vertellen dat is geen pretje. Ik heb er zelf ook een tijd gewoond als student en dat is echt niet fijn en daar stapelen alle problemen zich op.

Jongeren die veel met criminaliteit in aanraking komen, om wat voor reden dan ook, en jongeren die soms ook nog een taal- of een leerachterstand kennen, nou tel dat allemaal bij elkaar op en het is een garantie voor mislukking zoals Henk Kamp dat volgens mij afgelopen zaterdag noemde.

En dat plaatst ons liberalen volgens mij voor een heel interessante vraag: wat doen wij met die jongeren en wat doen wij met die opvoeders? Want eigenlijk zeggen wij het liefst, ach opvoeding is een taak van de ouders en ik zou dat eigenlijk graag willen blijven zeggen alleen zou ik wel ook als liberaal willen zeggen, en het is aan de overheid om aan die ouders die daarin tekort schieten te ondersteunen in die opvoeding en dat betekent niet dat we die taak overnemen maar dat betekent wel dat je nadrukkelijk een bijdrage gaat leveren aan de opvoeding van jongeren, immers wanneer die jongeren fatsoenlijke, goede, vrije en verantwoordelijk individuen worden dan is dat een winst voor een liberale maatschappij.

Dus ik denk dat we toch een beetje afmoeten van de afstand die we verkiezen als het gaat om de opvoeding van jongeren in dit land.

En dat betekent ook, en dan spreek ik wederom de VVD fractie even aan, dat we opener moeten zijn naar mogelijkheden die de brede school ons biedt. Daar is ook kritiek over vanuit de fractie, ook wel terechte kritiek, als het gaat om de druk op de docenten alleen zou ik wel tegen de fractie willen zeggen zie ook het goede van die brede school namelijk dat daar de voelsprietten van de maatschappij zijn als het gaat om die 'multi problem' jongeren en dat er dus sport op die school moet zijn, sociaal werk op die school moet zijn, jeugdwerk op die school moet zijn en dat het dus fullspeeden van de maatschappij kan zijn.

Werk dat niet tegen maar denk daarover mee.

Ik zei al jong en oud want ook het ouderenbeleid is iets wat onze aandacht verdient. Ik denk dat Hans Dijkstal weliswaar gelijk had toen hij gisteravond zei op de vraag 'wat doet u voor de ouderen'? toen zei de heer Dijkstal 'het liefst helemaal niets'. Ik zou daarop willen zeggen wat doet de JOVD voor de ouderen? Het liefst nog minder en ik zal dat verduidelijken.

Ik denk dat er heel veel dingen zijn waar we in een maatschappij van 2020, want uit die gedachte praat ik, waar we rekening mee moeten houden en dat is dat ouderen prettig kunnen leven in dit land, dat ze mee kunnen komen met nieuwe ontwikkelingen zoals de ICT maatschappij en overigens gaat het goed met het beleid van Roger van Boxtel als het gaat om het bereiken van die ouderen, al dat soort dingen zijn van wezenlijk belang.

Alleen is er nog één heel heilig huisje waar we toch over eens moeten gaan nadenken en dan heb ik het over de AOW.

De AOW is een maatregel die met recht in het verleden is ingevoerd en et recht hebben onze ouders en onze overgrootouders daar gebruik van

gemaakt allen moeten liberalen zich wel continu vragen blijven stellen bij het sociaal vangnet wat we kennen waarbij ook de AOW van die sociale structuur een deel uitmaakt.

Op de keper beschouwd zou ik willen zeggen dat de AOW niets anders is dan een basisinkomen, zeker te zijner tijd, een basisinkomen voor mensen van 65 jaar en ouder. Het is een nobel streven dat de VVD zegt we sparen in het AOW fonds en we bouwen de staatsschuld af om juist die ouderen van een fatsoenlijke AOW te kunnen voorzien.

Maar tegelijkertijd weet u net zo goed als ik dat heel veel huidige werkenden, en zeker ook toekomstige werkenden, hele mooie pensioenvoorzieningen aan het treffen zijn via hun werkgever, dat het mensen zijn die straks die hele AOW niet meer nodig hebben, die het wel zonder de overheid kunnen.

Dat is iets waar wij liberalen toch gevolg aan zouden moeten geven en is over na zouden moeten denken dat al die mensen die straks zonder die overheid kunnen moeten het dan ook maar zonder doen.

Het huidige stelsel van de AOW, dames en heren, is gebaseerd op solidariteit en collectiviteit en de JOVD zou die twee beginselen willen vervangen door de liberale beginselen, eigen verantwoordelijkheid, individualiteit en eventueel ook nog flexibiliteit. Dat betekent dus dat een AOW discussie geen taboe moet zijn binnen liberale kringen.

Tot slot, ik denk dat er politiek gezien genoeg punten zijn meegegeven. Vorig jaar stond ik hier voor u om even in herinnering te brengen de samenwerking JOVD - VVD.

We zijn nu een jaar later en we zijn nog lang niet waar we wezen moeten, er zijn nog niet genoeg JOVD'ers, er zijn nog niet genoeg jonge VVD'ers maar ik durf wel te zeggen dat we hard op weg zijn en vandaag zijn in ieder geval de laatste echte piketpaaltje geslagen als het gaat om het structureren van het één en ander en nu is het zaak dat er zoveel mogelijk jongeren lid worden van beide organisaties en ik weet dat in ieder geval beide hoofdbesturen zich daar keihard voor maken en dat brengt mij er dan ook toe om op dit moment, nu die piketpaaltjes zijn geslagen, de meest continue factor in dat hele proces toch nog eens even met naam en toenaam te noemen.

Roos Baljee, van harte bedankt voor alles wat je in dit kader voor de JOVD en de VVD hebt betekend, dank.

Tot slot, vorig jaar zei ik 'we gaan voor goud', houdt u zich maar bezig, en wij ook, wij samen gaan voor goud. Houdt u zich dan bezig met 2002 dan doen wij 2020. maar denkt u toch nog eens na over die AOW, ik wens u veel sterkte.

De heer Bas Eenhoorn; hartelijk dank Jeroen de Veth voor jouw inspirerend verhaal en het is goed dat je niet in alles direct maar volgend bent, integendeel, de luis in de pels dat zullen jullie altijd wel blijven, bedankt en dat moet dus ook.

Iedereen heeft zo zijn eigen geschiedenis en ik ben ooit lid geweest van de padvinderij en wel van de zwervers hier is Assen, als geboren Drenth. Daar hadden we een hopman en die hopman en die gaf altijd heel veel ruimte aan zijn verkenners, nou was dat niet typisch Drents denk ik, hoewel ik altijd denk dat Drenthe en dat blijkt ook weer tijdens dit congres, zich niet alleen met verve inzetten voor de liberale zaken maar ook graag ruimte willen laten voor nieuwe experimenten maar zo'n hopman, wil die echt goed kunnen functioneren, dan moet die ruimte geven aan zijn verkenners en zo hebben wij onze hopman Hans Dijkstal bereid gevonden om wat ruimte te geven voor een paar van zijn verkenners Annemarie Jorritsma en Frits Bolkestein die gaan vertellen hoe zij het nou eigenlijk doen en hoe zij bezig zijn onder leiding van Kees Mijnten en ik vertel u alvast dat na dat gesprek, wat natuurlijk onder toeziend oog van de hopman wel gebeurt, dat we na dat gesprek een Quick lunch hebben en dan in de clusters de plenaire vergadering gaan voorbereiden om het beleid van de fracties nog eens even goed onder de loep te nemen en een politieke punt straks deze middag te zetten achter dit congres, eerst is de floor aan Annemarie Jorritsma en Frits Bolkestein onder leiding van Kees Mijnten.

Kees Mijnten; dames en heren aan het slot van deze ledenvergadering een goed gesprek met twee gasten, een introductie is overbodig maar ik doe het toch even.

Deze maand precies negen maanden geleden verruilde hij het politieke kippenhok voor de bedaagde poedelkennel in Brussel, hij zal het ongetwijfeld met die vergelijking niet eens zijn want hij blijft eigenzinnig en af en toe recalcitrant aan zichzelf, Frits Bolkestein.

Mijn tweede gast aan mijn praattafel is nu bijna twee jaar vice-premier en zij probeert nu Nederland in ieder geval digitaal filevrij te houden, Annemarie Jorritsma.

Hartelijk welkom, meneer Bolkestein ik begin bij u, van het kippen hok naar de poedelkennel? Bent u al een beetje uitgerust in Brussel, waarmee ik alle vooroordelen bevestigd heb.

De heer Frits Bolkestein; nou het is voor het eerst dat iemand mij een poedel heeft genoemd, maar hoe dan ook ben ik uitgerust in Brussel? Nee, het is hard werken.

Het is anders dan het fractievoorzitterschap en vooral de dagelijkse druk van de media is in Brussel minder dan in Den Haag. Aan de andere kant moet ik zaken doen die technisch behoorlijk ingewikkeld kunnen zijn, kortom het is goed aanpoten maar extra interessant.

De heer Kees Mijnten; mist u iets in Den Haag?

De heer Frits Bolkestein; wat ik mis is de kameraadschappelijkheid van de fractie.

De heer Kees Mijnten; is het zo'n kille bende in die Europese commissie dan?

De heer Frits Bolkestein; nee, dat is niet waar maar het zijn toch politici uit de vier hoeken van Europa die samenkomen om daar de zaken proberen een beetje te besturen en je hebt niet die vriendschappelijkheid en de warmte van de fractie, die is er niet, je staat er behoorlijk alleen, nou is dat op zichzelf niet zo erg.

Ik heb wel eens eerder alleen gestaan maar niettemin die fractie die mis ik en ik vind het reuze leuk om de vrienden en vriendinnen, niet te vergeten, hier weer in de zaal te zien en met ze te kletsen.

De heer Kees Mijnten; mevrouw Jorritsma, om ook positief met u te beginnen, waarom mist u de heer Bolkestein absoluut niet in Den Haag?

Mevrouw Annemarie Jorritsma; nou daar heeft hij natuurlijk zelf een beetje voor gezorgd doordat hij in de sfeer van teamwork zorgen dat de opvolging op een redelijk geruisloze manier geregeld werd. Het was eigenlijk heel raar. Frits was weg maar het ging gewoon door, dat zie je ook aan de enquêtes, dat zie je in de partij, er is geen gedoe geweest maar dat maakt dat ja hij was plots weg en alles blijft zoals het is en overigens sommige dingen van hem missen we toch niet want die doet hij nog steeds gewoon af en toe van die boude uitspraken blijft hij gewoon doen dus. Ik werd gisterenmorgen tenminste al weer besprongen door een collega uit het kabinet omdat de heer Bolkestein

kritiek op hem had uitgeoefend en daar moet je trots op zijn als je niet genoeg.

De heer Kees Mijnten; wie was dat, was dat de heer Pronk of nu eens een keer iemand anders?

Mevrouw Annemarie Jorritsma; nee, dat was de heer van Bortel en ik zei je moet heel trots zijn als die kritiek op je heeft dan doe je tenminste iets.

De heer Kees Mijnten; maar van Bortel was in tranen omdat de Bolkestein iets gezegd had?

Mevrouw Annemarie Jorritsma; nou, soms heb ik wel eens de indruk dat sommige van mijn D'66 collega's wel erg gevoelig voor kritiek zijn.

De heer Frits Bolkestein; ja, zo ken ik er ook nog één.

De heer Kees Mijnten; kortom, er wordt nog steeds met Bolkestein rekening gehouden ook in het kabinet worden ze er nog steeds nerveus van?

Mevrouw Annemarie Jorritsma; ja, blijkbaar wordt men er dus nerveus van Frits, dus je bent nog niet helemaal weg.

De heer Frits Bolkestein; nee maar neem me niet kwalijk, ik heb een mening en daar kom ik dus voor uit maar we moeten de zaak ook niet overdrijven. Ik denk dat die mensen in het kabinet denken van nou die man zit rustig in Brussel opgeborgen en wij gaan gewoon door met ons werk en dat doen ze heel goed, ik bedoel het kabinet is erg goed op dreef.

De heer Kees Mijnten; een paar actuele punten uit Europa, de Euro als eerste. Je kunt volgens mij al geen pakje boter meer verkopen, de koers is zo ongelooflijk laag, er wordt steeds gezegd die Duisenberg die zou de Euro een beetje omhoog moeten praten.

De heer Frits Bolkestein; maar dat kan hij niet, dat moet je ook niet vragen aan Duisenberg, dat is zijn taak niet. Zijn taak is om in eerste plaats te zorgen voor de waardevastheid van de gulden, van de Euro, dat er dus geen inflatie is en die is er niet, die is er wel een klein beetje, maar die is er niet. Dat is het belangrijke punt, wat gebeurt er met de inflatie? Zolang die inflatie onder sim blijft, zoals nu het is 2% of minder, is er met de externe stabiliteit van de Euro, dus de wisselkoersverhouding met de dollar en de yen, is dat

niet zo belangrijk en bovendien ik zou de Nederlanders, de Nederlandse ondernemers, de Europese ondernemers, wel eens willen horen als de wisselkoers \$1.40 is nou dan zou het misbaar niet van de lucht zijn.

De heer Kees Mijnten; we hoeven ons geen zorgen te maken dan, is dat niet wat naïef?

De heer Frits Bolkestein; op dit ogenblik niet, niet nu. Wel in het jaar 2010, als de babyboom generatie van '45 en daarna, als die 65 wordt en zegt tegen de staat, niet alleen hier maar ook in Italië, Frankrijk, Spanje en in Duitsland niet te vergeten, waar is mijn AOW of het equivalent daarvan ja, dan zullen we eens zien wat er gebeurt met de tekorten in de overheidskas.

De heer Kees Mijnten; kritiek op Duisenberg is onterecht?

De heer Frits Bolkestein; ik zou niet weten waarom we kritiek op Duisenberg zouden moeten hebben. En dan Chiscard Distan, de voormalig president van Frankrijk, zegt dat Duisenberg eigenlijk niet daar had moeten zitten maar een belangrijke internationale bekende persoonlijkheid, misschien dacht hij wel aan zichzelf?

De heer Kees Mijnten; zo zijn Fransen hé?

Mevrouw Annemarie Jorritsma; inmiddels geloof ik niet meer aan Triche, dus dat scheelt een stuk.

De heer Kees Mijnten; zegt u terecht, Euro hoeven we ons nog niet druk om te maken?

Mevrouw Annemarie Jorritsma; we hoeven ons er niet druk over te maken in de zin dat het gelukkig met de interne stabiliteit heel goed gaat. Waar ik me wel zorgen over maak is het dat toch het risico van externe inflatie, zeker met de hoge olieprijs die toch nog steeds heel hoog zijn en natuurlijk ook gewoon door de positie van de dollar, dat dat risico wel toeneemt en dus blijft het ontzettend belangrijk dat we ook de moed blijven houden om de loonsverhogingen niet al te groot te doen zijn en dat zie je natuurlijk wel dat die druk opbouwt, betekent ook dat wij echt moeten zorgen dat we die arbeidsmarkt ruimer krijgen. Dat is ingewikkeld en dat moeten we wel doen maar we moeten dus wel heel oplettend zijn en daar maak ik me zorgen over.

Ik ben het eens met Frits als hij zegt, en dat heeft Hans Dijkstal gisteren ook iets over gezegd, dat het natuurlijk toch met name er op aan komt met gebeurt er als de tijden slechter worden of op het moment dat die AOW moet worden uitbetaald in landen waarvoor men geen voorzieningen heeft getroffen is men dan in staat om het stabiliteitspak echt te handhaven, het is natuurlijk allemaal ontzettend makkelijk als het heel goed gaat maar.

Ik denk eerlijk gezegd dat toch ook de beleggers, of althans diegene die in dollars handelen en die ze willen kopen en verkopen dat die toch ook kijken naar dat soort dingen, ik weet zelf ook niet psychologisch of ook nog meespeelt of een land als Griekenland volgend jaar lid van de EMU wordt, ik vrees dat dat ook niet op zich positief gezien wordt hoewel de Grieken goed voldoen aan de normen.

De heer Kees Mijnten; met wat financiële truckjes?

Mevrouw Annemarie Jorritsma; ja, maar dat heeft iedereen gedaan en dat is het lastige.

De heer Frits Bolkestein; ja maar je kan natuurlijk met recht en reden afvragen waarom die koers daalt? Het betekent gewoon dat er meer geld van Europa naar Amerika gaat dan van Amerika naar Europa en waarom is dat dan? En dat is omdat in de eerste plaats de Amerikaanse economie ongelooflijk krachtig is en heel snel groeit, de langste periode sinds mensenheugenis voor de Amerikaanse economie met groei, dat is natuurlijk een heel belangrijke reden, maar het is toch ook omdat een aantal investeerders moet ik concluderen denken van nou in Europa is het toch niet zo goed als, en de vooruitzichten zijn toch niet zo goed als sommigen ministers of hoofden van regeringen of ministers presidenten zeggen met andere woorden de visie op Europa is toch niet zo optimistisch al wij die zouden willen zien en dat onderstreept de noodzaak dat wij in Europa toch meer doen aan een modernisering van de hele economie, Nederland loopt daar in zekere zin voorop, kijk bijvoorbeeld naar de posterijen wat er in Nederland met de posterijen is gebeurt en de concurrentiekracht van de KPN en zo en dat is onderdeel van mijn werk.

De heer Kees Mijnten; gaat dat lukken?

De heer Frits Bolkestein; nou als het van mij afhangt wel maar ik ben niet alleen.

De heer Kees Mijnten; dat heeft u inmiddels door, dat is heel goed.
Postmarkt, bijvoorbeeld Frankrijk verzet zich enorm hé, mevrouw Jorritsma?

Mevrouw Annemarie Jorritsma; ja, kijk in Frankrijk is het postkantoor een soort sociale dienstverlening, en dat geldt overigens ook voor de spoorwegen hoor dus het is niet allemaal heel bekend voor heel veel nutsectoren geldt dat, daar zit echt een groot probleem.

Ik vrees overigens ook dat heel veel beleggers überhaupt niet kijken naar de Europese markt, ik vrees dat ze veel te veel kijken naar de economieën van de individuele lidstaten en daar zit denk ik ook het psychologische probleem maar dat betekent dat juist die liberaliseringvoorstellen en zeg maar aan dat zaken dus die interne markt verder volmaken buitengewoon veel belang gehecht moet worden en het zou heel slecht zijn als je met een goed voorstel komt op het terrein van de post en het gaat om zeep.

De heer Kees Mijnten; het vrijmaken van die postmarkt komt de komende dagen aan de orde.

De heer Frits Bolkestein; ja, het wordt in de commissie zelf, dus met collega's spreek ik daarover woensdag 30 mei en dat is over een dag of tien, en dan moet het natuurlijk naar de lidstaten en naar het Europees Parlement want bijna al het werk wat ik doe is wetgevende arbeid en daar heeft het Europese Parlement medebeslissingsbevoegdheid, ik ben dan ook om de haverklap te vinden in dat parlement, hetzij in Brussel hetzij in Straatsburg.

De heer Kees Mijnten; als je dat parlement qua niveau vergelijkt met de jongens en meisjes die u hier altijd aantrof op het Binnenhof?

De heer Frits Bolkestein; beter dan het Nederlands parlement is niets.

De heer Kees Mijnten; zou ik nu een eerlijk antwoord mogen hebben?

De heer Frits Bolkestein; je kunt onmogelijk...

De heer Kees Mijnten; er wordt hier gezegd door meneer Wiebenga dat het is ingestoken, klopt dat meneer Wiebenga.

De heer Frits Bolkestein; daar heb ik Wiebenga niet voor nodig. Nee je kunt natuurlijk grote groepen mensen niet met elkaar vergelijken en het hangt er helemaal vanaf welke persoon je hebt. Ik vind zowel in Den Haag als in Straatsburg vind ik het gemiddelde niveau buitengewoon toereikend.

Er zijn natuurlijk vele toppen en zo en de uitschieters

De heer Kees Mijnten; maar mag ik daar even op aansluiten? Er is een enquête gepubliceerd door de afdeling België en Luxemburg van het CDA over de Nederlandse ambtenaren bij Europese instellingen. Ze zeggen daar twee dingen, ten eerste zeggen ze: 'nou, daar blijkt toch wel uit de topmensen gaan niet naar Brussel toe want het zijn een beetje de middenmoters die wel eens wat anders willen want de goede jongens gaan niet want als je uit Brussel na een paar jaar terugkomt dat is slecht voor je carrière'. Treft u zoveel zwakke broeders en zusters aan onder die ambtenaren?

De heer Frits Bolkestein; nee.

De heer Kees Mijnten; ook niet als het om Nederlanders gaat?

De heer Frits Bolkestein; ik moet zeggen in het algemeen gesproken, en Nederlanders die vormen daar een onderdeel van, vind ik de diensten, zoals die worden genoemd van de commissie, van hoge kwaliteit en zeker de diensten die voor mij werken, dat is dus douane unie, belastingen, financiële dienstverlening interne markt, dat zijn echt zeer bekwame, niet Wim Kan zeggen! 'Zeer bekwame', nee dat dus niet echt heel bekwame mensen en daar ben ik zeer lovend over.

Maar het is natuurlijk wel noodzakelijk dat Nederland blijft doorgaan met de beste ambtenaren naar Brussel te sturen en die beste ambtenaren die moeten daar, als ze ambtenaar van de commissie willen worden, die moeten dan een vergelijkend examen afleggen, dat vinden Nederlandse ambtenaren niet altijd even makkelijk.

Wat mij opvalt, ik wil er drie dingen over zeggen, de eerste plaats waar ze tekort inschieten zijn twee punten, in de eerste plaats feitenkennis en in de tweede plaats het vermogen om een bepaalde samenvatting met een kop en een middenstuk en een staart en een conclusie te maken, dat vinden ze moeilijk in het algemeen gesproken.

De heer Kees Mijnten; ze communiceren gewoon slecht?

De heer Frits Bolkestein; en waar ze goed in zijn is improviseren want er zijn ook improvisatievragen bij en dan steken Nederlanders boven de rest uit dus daar moeten we ook iets aan doen, ik weet niet of de heer Hermans hier in de

zaal is, maar in ieder geval is dit een opmerking over het Nederlands onderwijs

Mevrouw Annemarie Jorritsma; dat is één kant maar ik denk zelf dat improviseren en creativiteit voor ambtenaren in Brussel misschien nog wel een veel belangrijkere capaciteit is dan het maken van een mooi stuk, maar goed.

De heer Frits Bolkestein; maar ze moeten wel door dat examen heen!

Mevrouw Annemarie Jorritsma; dan zou je ook eens moeten nadenken of dat examen wel het goede examen maar dat is een andere zaak.

De heer Kees Mijnten; maar uit die enquête onder die ambtenaren in Brussel blijkt nog iets, daar blijkt ook uit dat zij zeggen dat die ambtenaren die nu in Brussel zitten, de Nederlandse regering doet veel te weinig aan de loopbaanbegeleiding van Nederlandse ambtenaren bij Europese instellingen, trekt u zich dat aan als het kabinet?

Mevrouw Annemarie Jorritsma; nou, ik denk dat het wel zo vaak zo is dat het in Nederland heel moeilijk, ik moet nu bijna zeggen was, voor mensen die een tijdje naar Brussel gingen om weer terug te komen behalve als je op een laag niveau dat doet dan is het mooi voor je curriculum en kun je daarmee carrière maken.

De heer Kees Mijnten; maar aan de top is het lastiger.

Mevrouw Annemarie Jorritsma; was het lastig maar we gaan natuurlijk naar een nieuw systeem met onze topambtenaren waarbij ze om de vijf jaar moeten wisselen van plek.

Ik denk dus dat in dat nieuwe systeem het ook veel makkelijker wordt voor ambtenaren om ook voor een periode van vijf jaar in Brussel te zitten en dan ook weer terug te komen omdat er nu elke keer veel meer vacatures zullen zijn die we dus ook weer wisselend kunnen invullen, dus ik hoop dat dat een steentje bij kan dragen en als het over dat vergelijkende examen gaat denk ik dat zolang het zo blijft je zou moeten denken aan een vorm van training, dan kan natuurlijk best maar ik denk dat wij daar weinig aan gedaan hebben.

De heer Kees Mijnten; maar als u kijkt naar Nederlandse ambtenaren, leggen ze het af tegen bijvoorbeeld Belgen, ik noem maar wat?

De heer Frits Bolkestein; nou, als je kijkt naar het vergelijkend examen, en ik ben het eens met Annemarie, dat dat nog niets betekent voor de verdere loopbaan, dat is absoluut waar, maar je moet wel door dat examen heenkomen en dan leggen Nederlanders qua taalvaardigheid toch veelal af tegen Belgen zowel in het Frans als in het Nederlands.

De heer Kees Mijnten; is dat waar?

De heer Frits Bolkestein; ja, ik heb het over de Vlamingen en niet over de Walen. De Vlaamse taalvaardigheid is buitengewoon groot.

De heer Kees Mijnten; als we het over ambtenaren hebben, we hadden een topambtenaar, meneer Trojan, een enorm gedoe weg, meneer Prodi uw baas uw voorzitter is inmiddels bij Nederlandse kabinetsleden geweest, bij meneer Kok, om erover te praten, komt er een hele goede topplaats terug? Krijgt Nederland weer een plaats voor een nieuwe topambtenaar?

De heer Frits Bolkestein; ja, ik heb een kort antwoord, zonder enige twijfel maar ik wil toch ook kwijt dat ik erg ongelukkig ben met die overplaatsing van onze landgenoot en partijgenoot Carlo Trojan.

De heer Kees Mijnten; u wist ook van niets hé?

De heer Frits Bolkestein; dat heb ik ook gezegd, ik wist inderdaad van niets, evenmin als hij dat wist. Die verwijten van mensen die zeggen dat had je maar moeten weten dat is onzin en bovendien hadden we daar toch niets aan kunnen doen.

Want de president van de commissie heeft drie naaste medewerkers, een woordvoerder, hoofdvestiging kabinet en de secretaris-generaal en dat is een beetje zijn persoonlijke keuze dus je kunt ook niet zeggen dat hij het recht niet had om dat te doen maar ik vind het wel erg jammer.

De Europese gemeenschap heeft in al die jaren drie secretarissen-generaal gehad, de heer Emil Noel heeft er dertig jaar gezeten, de heer Williamsen heeft er tien jaar gezeten en de heer Trojan heeft er tweeëneenhalf jaar gezeten. Dan is het onzin, barre onzin, om te zeggen water ook mis moge zijn van de commissie dat is de schuld van de man die er tweeëneenhalf jaar heeft gezeten, dat begrijpt iedereen en ik ben daar erg ongelukkig mee.

Mevrouw Annemarie Jorritsma; de timing was ook vreemd als dat de redegering zou zijn.

De heer Frits Bolkestein; dus ik ben er erg ongelukkig mee.

De heer Kees Mijnten; is Prodi behoorlijk de les gelezen binnen de Europese Commissie?

De heer Frits Bolkestein; in de eerste plaats, dat is het punt niet want is namelijk zijn voorrecht om zijn naaste medewerkers te kiezen net zoals ikzelf in een staat ben geweest, trouwens iedereen van de commissie om een eigen kabinet samen te stellen, dat is gewoon iets wat eigen is aan die functie maar ik heb wel gezegd dat ik er erg ongelukkig mee was, dat zal ook iedereen begrijpen want zoals ik hem heb zien functioneren is het een buitengewoon bekwame topambtenaar.

Als ik er nog één ding over mag zeggen, er zijn ook Nederlandse leden geweest van het Europe Parlement die dat hebben toegejuicht, die dat vertrek van Trojan hebben toegejuicht.

Ik betreur dat en ik vind ook dat dat een uiting is van een vaderlandse gewoonte, een Nederlandse gewoonte, om in het buitenland Nederlanders af te beken, dat is een uiting van ons nationale minderwaardigheidscomplex en ik verzet mij daartegen.

De heer Kees Mijnten; u zegt tegen meneer van Aartsen, Jozias wees gerust er komt een hele goede hele hoge gelijkwaardige functie terug?

De heer Frits Bolkestein; er komt zonder enige twijfel een afdoende compensatie.

Mevrouw Annemarie Jorritsma; daar ben ik het mee eens en ik vind overigens dat we ook moeten proberen, want ik begrijp dat altijd het contingent is minstens één uit elke lidstaat maar we zouden ambitie moeten hebben om het daar niet bij te laten.

De heer Frits Bolkestein; absoluut, als je kijkt naar een land als Denemarken, aan belangrijk land een sympathiek land ik zal er maandag naartoe gaan, maar heeft twee directeuren-generaal, en ik gun ze dat van harte en dat is het punt niet, maar Nederland is er ook nog.

De heer Kees Mijnten; laten we dan even naar Nederland gaan. Daar kunt u nu als buitenlander naar kijken vanuit Brussel, u ziet paars twee opereren, wat denkt u dan af en toe bij uzelf?

De heer Frits Bolkestein; wat ik bij mezelf denk is dat de Nederlandse politiek, sinds ik daar ben begonnen in 1978, is geterroriseerd door twee problemen. Het eerste probleem was het financieringstekort, het schatkisttekort, en het tweede probleem was de werkeloosheid. Beide problemen zijn verdwenen en dat komt door liberaal beleid, dat komt door VVD beleid en ik ben daar trots op.

De heer Kees Mijnten; maar dat was nog geen antwoord op mijn vraag, wat is uw oordeel over paars twee.

De heer Frits Bolkestein; kijk ik volg de Nederlandse politiek niet meer op de voet, dat zult u begrijpen, dus hoe dat zit met, ik weet het niet eens meer te noemen, maar hoe dan ook, hoe dat zit met rekening rijden en al die andere zaken ik kan het u niet vertellen maar de indruk die ik krijg uit de kranten die ik dan wel lees en de gesprekken die ik heb geloof ik dat het met paars twee uitstekend gaat.

In het begin waren er wat kritische opmerkingen zoals verlies van energie en dynamiek maar dat is omdat aan het einde van paars één een bepaald aantal problemen zijn blijven liggen, zoals dat altijd gebeurt vlak voor de verkiezingen die zijn over de verkiezingen heen getild, die zijn nu grotendeels opgelost en de indruk die ik heb is een uitstekende en dat wordt ook weerspiegeld door de peilingen en bovendien is er geen alternatief.

De heer Kees Mijnten; zullen we het daar zo even over hebben? Mevrouw Jorritsma, even naar u, heeft u ook het gevoel dat paars twee beter draait wat meneer Jorritsma...

De heer Frits Bolkestein; ik was eerst de speurder voor Hans Dijkstal en nu ben ik de echtgenoot van Annemarie Jorritsma.

De heer Kees Mijnten; weet u hoe ik daarop kom? Ik zie u af en toe als mevrouw Jorritsma iets wil zeggen grijpt u haar hand vast en houdt ze onmiddellijk haar mond en ik denk daar is iets.

Mevrouw Annemarie Jorritsma; nee, dat ligt aan mij, ik ben te netjes opgevoed.

De heer Kees Mijnten; leer dat dan eens een keer af? Paars twee, het beeld is een beetje bijgesteld.

Mevrouw Annemarie Jorritsma; nou niet een beetje het is natuurlijk heel erg bijgesteld zou ik zeggen want het vertrouwen, als je die enquêtes dan mag geloven, dat is ongeveer gelijk als in de vorige periode en eerlijk gezegd had ik dat aan het begin van de kabinetsperiode niet echt durven hopen. Ik denk gewoon dat door maar gewoon door te gaan en te laten zien dat we natuurlijk wel een hele hoop doen dat dat beeld ook weer redelijk goed herstelt is.

De heer Kees Mijnten; maar is jullie grootste bedreiging niet dat jullie veel te veel miljarden over houden want dat wordt een enorme ruzie zo langzamerhand?

Mevrouw Annemarie Jorritsma; ik dacht dat dat een bedreiging zou worden, en je weet nooit zeker hoe dat toeslaat in sommige partijen, maar je wordt af en toe door goede signalen weer een beetje gerustgesteld. Ik zag gisteren tot mijn genoegen het boekje van vier belangrijke PvdA economen te weten Henk Dom, Flip de Kan en nog twee andere waarin ze een sterk pleidooi pleiten voor vooral prioriteit stellen voor het aflossen van de staatsschuld vanwege de vergrijzing en ook de stabiliteit in de economie, nou, ik hoop dat maandag op dat congres wat ze hebben dat dat ook eigenlijk echt in het hoofd van de heer Melkert door wil dringen en dus ik zie eerlijk gezegd wel elke keer oprispingen van de neiging om vooral toch veel te willen uitgeven, ik heb niet het gevoel dat je daar heel populair van wordt maar goed, maar als het op daden aankomt moet ik ook bekennen dat tot nu toe men zich ook heel keurig aan de spelregels die we afgesproken hebben houden.

De heer Kees Mijnten; ook achter de schermen, jullie zitten elkaar niet ongelooflijk in de haren om al die miljarden maar jullie kant op te krijgen, om het zo maar te zeggen?

Mevrouw Annemarie Jorritsma; nee, maar wat is jullie kant op? Wij houden ons gewoon aan het regeerakkoord en dat is onze opdracht en dat vind iedereen binnen het kabinet, een heel enkeling wil nog wel eens een poging doen om daaruit te springen maar dat wordt snel gecorrigeerd, en vervolgens is ieder natuurlijk bezig om te proberen dat naar de prioriteiten toe te krijgen die die belangrijk vindt maar het malle is dat de meningen daar niet eens zo verschrikkelijk ver over uiteenlopen. We vinden allemaal dat er veel geld naar onderwijs moet, ik kijk dan nog met een speciale belangstelling naar vanwege het feit dat we het probleem op onze arbeidsmarkt hebben, ook een kwalitatief probleem, niet alleen een kwantitatief probleem, en andere een andere optiek maar iedereen vindt dat goed. We vinden dat de zorg goed

moet draaien, dan hebben we twee vragen, van hebben we nou een tekort aan geld maar hebben we ook genoeg efficiency, dat zijn de twee vragen die daar spelen.

Infrastructuur, ik ben buitengewoon tevreden over het pakket wat we gisteren in het kabinet hebben vastgesteld dat gaat over een heel mooi pakket waar de VVD heel trots op kan zijn want daar is binnengehaald.

De heer Kees Mijnten; D'666 wat minder? D'66 voelt zich niet helemaal gelukkig.

Mevrouw Annemarie Jorritsma; ja maar D'66 bewindslieden zeggen tegen mij dat ze altijd zo'n probleem hebben met de files en dat ze denken dat het openbaar vervoer het niet oplost en dan hoor ik mevrouw Giskus weer zeggen die denkt dat elke weg een bijdrage aan de file is, ik snap dat nooit helemaal goed, maar ik denk dat de minister van Verkeer en Waterstaat dat voortreffelijk heeft gedaan en die erkent inmiddels ook en dat is toch een knappe erkenning van iemand die lid is van de Partij van de Arbeid dat het openbaar vervoer alleen in elk geval die files niet oplost, nou.

De heer Kees Mijnten; meneer Bolkestein, u zei net er is geen alternatief? Als we vooruit kijken, ziet u nog ooit een paars drie komen over twee jaar.

De heer Frits Bolkestein; zeker, ook dan zie ik geen alternatief ontstaan. Het alternatief dat steeds wordt genoemd is Partij van de Arbeid, CDA en Groen Links, moet CDA vooral doen, dan worden we helemaal de grootste partij.

De heer Kees Mijnten; maar je ziet wel die verschuiving naar het midden hé, u heeft dat geloof ik ooit eens de natuurlijke plaats voor de VVD genoemd maar je ziet ze daar allemaal naartoe schuiven?

De heer Frits Bolkestein; nou ja, inderdaad komen partijen naar het midden toe. mijn eerste toespraak op een VVD congres was in Zwolle, dat was een memorabele bijeenkomst in april 1990, en toen heb ik via dat congres tegen de vrienden van de Partij van de Arbeid gezegd: 'weest u niet roze, rood is een mooie kleur, wij zijn niet blue'.
En dat vinden we nog steeds.

De heer Kees Mijnten; dus paars drie is een mogelijkheid, zegt u dat ook, of hij is hij iets teveel uit de Nederlandse politiek weg nu?

Mevrouw Annemarie Jorritsma; nee, ik denk dat het mogelijk is maar het is geen automatisme. Ik heb zelf het vermoeden dat zeker binnen de Partij van de Arbeid heel nadrukkelijk ook naar anderen gekeken wordt, overigens ik vind ook dat wij naar anderen moeten kijken.

Het is nooit goed als je van tevoren eigenlijk al zeker weet dat je tot elkaar veroordeeld bent, dat maakt de onderhandelingsposities ingewikkeld, dat maakt ook de bereidheid om compromissen te sluiten veel minder want waarom zou je eigenlijk we kunnen toch niet anders, dan gaan we eindeloos weer dingen zitten doen, dus ik heb zelf het gevoel dat we heel serieus moeten kijken, ook naar alternatief, de zaak echt open houden, het CDA is niet vies en we moeten afwachten hoe de verkiezingsuitslag is.

De heer Kees Mijnten; dat geneuzel hoor ik al een tijd als het daarover gaat.

Mevrouw Annemarie Jorritsma; ik geloof dus absoluut niet in een combinatie met wie dan ook met Groen Links, laat ik daar maar helder over zijn tenzij de Partij van de Arbeid zo onverstandig zou zijn om te kiezen voor een hele linkse coalitie nou dan hoop ik dat ze na de volgende verkiezingen geen meerderheid meer voor hebben, dat hebben ze nu eigenlijk ook niet trouwens.

Het CDA is natuurlijk ook een keurige partij en ik vind dat ze zich inhoudelijk redelijk aan het herstellen is, ze hebben nog best een hoop problemen en qua aantallen nog niet goed.

De heer Kees Mijnten; het CDA gaat zich beteren, zegt u?

Mevrouw Annemarie Jorritsma; nou ik moet zeggen, ik had in het begin van deze kabinetsperiode, en zo af en toe gebeurt het nog wel, elke keer het idee dat ze Groen Links links aan het passeren waren en op een aantal punten, helaas, helaas, helaas, zie ik dat nog gebeuren en dat maakt het niet eenvoudiger.

Maar ja het malle is, als ik dan Jaap de Hoop Scheffer zie, dan denk ik toch: blijf je een rechtse man? Het is zo raar uit zijn mond als hij zo'n taal moet uitslaan dus ik hoop dat op enig moment de partijen daar de leider nog eens een beetje gaat volgen ook qua inhoud.

De heer Kees Mijnten; een imago probleem heet dat geloof ik in vakjargon. U begint dan weer over van ja we moeten de mogelijkheden openhouden en naar de verkiezingsuitslag kijken, paars drie geeft u een grote kans?

Mevrouw Annemarie Jorritsma; maar paars is ook prima hoor, ik ben absoluut niet uitgekeken op de coalitie, ik vind dat de coalitie qua beleid ontzettend goed functioneert, wat wij er allemaal uitgesleept hebben voor de economische stabiliteit, en ja er is maar één absolute voorwaarde en dat is het uitgave kader moet gehandhaafd blijven dus wat de SER van de week heeft opgeschreven daar ben ik maar half gelukkig mee daar vind ik toch elementen inzitten die behoorlijke delen van het trendmatige begrotingsbeleid onderuit halen.

Het is heel onverstandig om het anders te doen het lijkt wel, en dat vind ik dus raar, dat ook de SER er zo tegen aankijkt, dat als het goed gaat in Nederland dat ze denken dat het nooit meer beroerd kan gaan.

Eigenlijk is wat wij opgeschreven hebben alleen maar echt van belang als slecht gaat. Het is nu belangrijk, en soms vinden mensen het lastig en knellend, maar het gevolg is wel dat we een afnemende staatsschuld kunnen gaan creëren maar je moet er niet aan denken dat je dus minder behoedzaam bent en vervolgens gaat het slecht met de economie en dan gaan we weer bezuinigen, nou dan wens ik iedereen veel sterkte toe maar ik heb het twaalf jaar meegemaakt in de kamer en voor mij hoeft dat allemaal niet meer.

De heer Kees Mijnten; voordat ik ga afronden, nog twee punten. Premier Kok, van de week een interview in de Volkskrant met hem, ik weet niet of de Volkskrant ook in Brussel bezorg wordt en of u het gelezen heeft?

Heel langzaam gaat men zich afvragen moet hij nog wel weer terugkomen als minister-president? Hij geeft ook aan dat hij daarover aan het nadenken is en met goede vrienden dat dus afweegt, want het zijn toch ook troepen jaren geweest, heeft hij u al gebeld?

De heer Frits Bolkestein; ik ben een goede vriend van de heer Kok, maar hij heeft mij nog niet gebeld.

De heer Kees Mijnten; stel Kok belt nu? Van goh, ik heb er nu twee ritten opzitten als premier, minister van Financiën geweest, vice-premier, vindt hij toch een hele lange tijd, wat is uw advies aan meneer Kok?

De heer Frits Bolkestein; als hij mij die zou vragen, want ongevraagd zou ik geen advies geven.

De heer Kees Mijnten; nee, maar ik raag het u nu als hem?

De heer Frits Bolkestein; als hij mij om mijn mening zou vragen dan zou ik zeggen het is een lange tijd geweest en er zijn ook ander dingen in het leven dan de politiek, alles is politiek maar politiek is niet alles, zoals wel eens wordt gezegd, laat een ander het nu overnemen en dat is min of meer hetzelfde wat ik zelf heb gedacht in de zomer van 1998.

De heer Kees Mijnten; u zegt, Wim, op je hoogtepunt wegwezen?

De heer Frits Bolkestein; je moet altijd het feest op het hoogtepunt verlaten.

De heer Kees Mijnten; en dat is voor hem over twee jaar zegt u?

De heer Frits Bolkestein; dat weet ik niet maar dat zou het kunnen zijn en als hij mij zou opbellen en als hij mij dat zou vragen dan zou ik deze gewoon algemeen menselijke benadering aan hem voorleggen.

De heer Kees Mijnten; ik geloof dat Korf junior het ermee eens is want die beaamt dat voortdurend. Sluit u zich aan bij dat advies aan de goede vriend Kok.

Mevrouw Annemarie Jorritsma; nou ik zou mij willen onthouden van elk advies aan meneer Kok.

Jik vind ook niet dat dat mijn taal moet zijn, ik behoor in elk geval niet tot die goede vrienden die hij daar over raadpleegt en dat zou ook heel onverstandig zijn want hij kan van mij bijna niet een eerlijk antwoord verwachten.

Ik ga natuurlijk altijd kijken met enig politiek oog daarnaar en ook met het politieke belang en dan kan ik of hetzelfde of een geheel verschillend advies geven, als mens om het zo maar eens te zeggen, en als politicus en dus moet hij dat niet aan mij vragen, daar moet hij voor bij zijn eigen mensen zijn.

Ik denk overigens dat hij het beste daar maar heel verstandig met Rita over kan praten die heeft normaal gesproken wel vaker goede opvattingen dus die komen daar wel uit, maar hij moet dat echt zelf bedenken.

De heer Kees Mijnten; ik zie u steeds met zo'n boekje, wat is dat?

Mevrouw Annemarie Jorritsma; je zou het nog over de uitbreiding van Europa hebben, maar daar komen we niet meer aan toe, en ik had me dus goed voorbereid, wij van economische Zaken moet ik zeggen, hebben een boek uitgegeven vorig jaar wat in het kader is geschreven van tien jaar na de val van de muur, dus niet naar achteren kijken maar naar voren, economisch, wat betekent het voor de toetreding van nieuw landen daar hebben we een

groot congres voor georganiseerd samen met Buitenlandse Zaken en dat boek denk ik ja dat mag in Frits zijn boekenkast niet ontbreken dus een klein cadeautje.

Ik nooit van hem één van zijn boeken gratis gekregen maar deze krijg jij van mij wel gratis.

De heer Kees Mijnten; maar mevrouw Jorritsma, heeft u het ook zelf geschreven?

Mevrouw Annemarie Jorritsma; het voorwoord.

De heer Kees Mijnten; dat is een goed begin meneer Bolkestein? Wij vragen binnenkort uw oordeel over het voorwoord.

De heer Frits Bolkestein; zal ik doen.

De heer Kees Mijnten; dan nog even heel kort die uitbreiding van die Europese markt. Kok, uw goede vriend, heeft gezegd dat moet snel gebeuren, haal ze er snel bij. Kunt u in één zin zeggen of u dat goed of niet goed vindt?

De heer Frits Bolkestein; zo snel als mogelijk heeft geen zin om landen te laten toetreden tot de Europese Unie als bijvoorbeeld de interne markt, waar ik dan zelf verantwoordelijk voor ben, er onder zou lijden. Dus de landen die toetreden moeten er ook klaar voor zijn en als ze er klaar voor zijn dan moeten ze zo snel mogelijk lid worden.

De heer Kees Mijnten; bent u het daarmee eens?

Mevrouw Annemarie Jorritsma; ja, daar ben ik het mee eens maar ik vrees eerlijk gezegd dat sommigen, en daar ben ik altijd een beetje bang dat in zo'n hoos van zo'n top gaat iedereen een beetje strijden wie het vroegste mag zeggen, daar ben ik heel huiverig voor want ik denk echt dat men veel en veel te optimistisch zijn, zeker wat de grote landen betreft, hoe snel ze klaar kunnen zijn en dat is niet alleen voor de interne markt van belang maar nog veel belangrijker voor de economie zelf.

Ik denk dat het voor die landen heel slecht zou zijn als ze allerlei instituties niet op orde hebben. Bijvoorbeeld als het gaat over mededinging of over de technische keuringen, hele simpele basale dingen, als je dat niet voor elkaar hebt dan krijgt dat land dus een groots probleem en de interne markt ook en dat mag dus niet gebeuren.

De heer Kees Mijnten; ik wil dit gesprek afsluiten met nog een vraag aan u meneer Bolkestein.

Clements Cornielje, waar zit Clements? Volgens mij gaat hij in de fractie over de burgemeesters benoemingen, hij komt straks naar u toe en zegt: 'Frits, binnenkort komt Amsterdam vrij', wat is uw reactie?

De heer Frits Bolkestein; inderdaad.

De heer Kees Mijnten; de heer Cornielje een beetje kennende komt die dan met een tweede vraag: 'Frits, zou het iets voor jou zijn'?

De heer Frits Bolkestein; wat?

De heer Kees Mijnten; Clements begint dan te twijfelen of het nog wel goed met u gaat maar komt dan met de derde vraag: 'zou je beschikbaar willen zijn voor de partij het burgemeesterschap van Amsterdam'?

De heer Frits Bolkestein; mijn geboortestad, de hoofdstad van Nederland, het zou fantastisch zijn maar ook daar is een leeftijdsdiscriminatie. Het voordeel van de politiek is dat je kunt doorgaan net zoals Adenhouwer, de Aspori en de Gaulle, waar ik me natuurlijk niet mee wil vergelijken maar die mogelijkheid bestaat.

Ik zeg het maar want anders zegt iedereen oh Bolkestein denkt dat die dezelfde als de Gaulle is maar dat is dus niet het geval.

Maar er is dus leeftijdsdiscriminatie en ik val dus niet in de termen maar het zou wel fantastisch zijn.

De heer Kees Mijnten; dames en heren, Annemarie Jorritsma, Frits Bolkestein, hartelijk dank.

Voor de officiële afsluiting geef ik nu het woord aan de voorzitter Bas Eenhoorn.

De heer Bas Eenhoorn; ja, dames en heren ik had al gezegd dat we nu een lunch hebben met zijn allen. Ik stel voor dat we iets eerder beginnen met de clusters, dus met andere woorden zeg ongeveer kwart over één en dan stel ik voor kwart voor drie zijn we uit die politieke discussie, dan komen we hier tot conclusies plenair dus dan weet u in ieder geval zeker dat we op tijd naar huis gaan want ik ben ervan overtuigd dat de clusterdiscussies zullen opleveren dat er heldere en duidelijke politieke discussies kunnen trekken straks in de

richting van de drie fracties wiens beleid nog gaan beoordelen, eet smakelijk en tot straks.

Het is nu precies drie uur en zoals afgesproken gaan we nu beginnen. Er zijn vijf clusters geweest, in vijf groepen is gesproken over vijf onderwerpen die enigszins met elkaar samenhangen en de bedoeling is dat de verslagen van die bijeenkomsten worden gebundeld richting van de fracties gaan en er uitpikken wat nuttig is om iets mee te doen en we bekijken ook of we een paar aardige punten daaruit op Internet kunnen zetten en op die wijze resultaten van hetgeen wat uit de clusters is gekomen verder te verspreiden dus in die zin krijgen we een resultaat daarvan waardoor het niet meer mogelijk, maar ook niet helemaal nuttig is, om nu uitvoerige verslagen te krijgen uit verschillende commissies.

Wij krijgen dus geen verslaglegging uit de commissies maar wat we krijgen uit de commissies is dat de voorzitters van de clusters in één minuut zeggen hetgeen het het meest is opgevallen, dus laten we zeggen het ene hooguit twee elementen waarvan we zeggen ja dat sprong eruit en mogelijk ook nog in die ene minuut een prangende vraag die zo vanuit dat cluster opkwam waarvan men zei dat willen we ook nog plenair aan de orde hebben of waarvan de fractievoorzitters zeggen naar aanleiding van wat er uit de clusters is gekomen wil ik daar nog even plenair iets van zeggen dat zullen we da doen en op die wijze zullen we deze plenaire zitting vorm geven, dat vereist dus grote discipline van de voorzitters van de clusters maar dat is hun toevertrouwd, ze hebben de klokjes bij zich en ze zullen de essentie binnen één minuut weergeven en we beginnen met Szolts Szabo want we gaan eerst om ons heen kijken naar de buitenwereld, Economische Zaken, ontwikkelingssamenwerking en Defensie, Szolt, aan jouw het woord.

De heer Szolt Szabo; dank u wel voorzitter, ik hoop dat u mij allemaal kunt verstaan. BOZ was de cluster waarin ik mocht voorzitten en ik moet zeggen voorzitter dat hebben we gedaan in een hele goede sfeer met veel saamhorigheid. Ik loop al een aantal jaren mee in deze organisatie en wat je toch ziet is dat je op een aantal onderwerpen dichterbij elkaar komen, of het nou om Europa gaat of om ontwikkelingssamenwerking of defensie, dat gaat goed.

Er zijn een drietal inleidingen gegeven uit de Tweede Kamerfractie, de Eerste Kamerfractie en het Europees Parlement. Ik wil drie puntjes naar voren

brengen die mogelijk nog een keer ter discussie kunne worden neergelegd in de partij, dat hoeft niet specifiek vandaag.

Wat zijn de geografische grenzen van de participatie van Nederland wereldwijd, moeten wij bijvoorbeeld iet in Zimbabwe doen, moeten we naar Sierra Leone of kunnen we ons beter concentreren in onze eigen regio waar helaas ook nog genoeg problemen zijn en ik denk dat er een redelijke consensus bestond binnen onze groep om zo veel mogelijk in je eigen regio te kijken want daar waar je een probleem oplost in je eigen regio en je blijft daar rondlopen dan kun je ook structureel de problemen die daarna naar voren komen, net zoals nu in Kosovo, kun je die goed oplossen. Effectieve diplomatie, culturele verschillen die minder groot zijn etc. etc.

Nog twee kleine puntjes. We hebben ook uitgebreid gesproken over de intergouvernementele conferentie, ik denk dat we daar ook wel uitkomen. Belangrijk is om te kijken naar de besluitvormingsstructuren maar ook daar was niet iets op tafel gekomen waarmee we met ruzie uit elkaar zijn gegaan.

Het laatste puntje is over Defensie. Ook dat ging heel goed die discussie, we willen wel iets meegeven, en dat is het laatste wat ik zeg in de laatste halve seconde die ik heb van uw voorzitter. We willen iets meegeven aan de onderhandelaars straks bij het nieuwe regeerakkoord en dat is dat er consensus bestond in de groep voor een meer ambitieuze defensieparagraaf gelet op de nieuwe rol van Defensie, dank u wel.

De heer Bas Eenhoorn; dank u wel meneer Szolts Szabo. De punten uit de cluster, ik geef het woord eerst aan Jan Kees, Jan kees wil jij een reactie geven als dat nodig en nuttig is?

De heer Jan Kees Wiebenga; met plezier en ik zou eigenlijk op het allerlaatste punt heel kort willen inhaken, dat is de Defensie, en dan zou ik het punt van de Europese veiligheid en defensie aan de orde willen stellen.

Ik heb daar zelf in dat cluster over gezegd. Wij van de Europese Liberale en Democratische Fractie vinden dat dat een goede ontwikkeling is mits Europese interventies, en dat soort zaken, altijd en zo mogelijk altijd gekoppeld zijn aan NAVO optreden en niet los daarvan, we vinden wel dat het beter geregeld en opgezet moet worden, het zijn nu wat vage gedragsbepalingen en dat betekent dat bij de volgende gedragswijziging die er nu aan gaat komen aan het eind van dit jaar meegenomen moet worden en wij vinden dat nu het eenmaal zo is dat er op Europees niveau over een versterkte defensiesamenwerking gesproken wordt, en of je daar nu voor of tegen bent dat doet eigenlijk niet meer ter zake want er wordt over gesproken,

dat dan ook de voortdurende negatieve tendens van de defensiebegrotingen in de verschillende lidstaten, inclusief die hier in Nederland, dat die omgebogen moten worden en wij vinden van onze kant uit dat dat dus ook voor het defensiebudget van 2001 voor Nederland geldt en dat het afgelopen moet zijn met de defensiebezuinigingen en dat die begroting weer wat omhoog moet.

De heer Bas Eenhoorn; dank je wel, Jan Kees. Nog anderen vanuit de fracties, Hans Dijkstal.

De heer Hans Dijkstal; even heel kort op alle drie de punten. Dat eerste punt is toch wel heel belangrijk die rol van Nederland in de wereld. Ik heb in de vorig kabinetsperiode in het kabinet nogal een gevecht moeten leveren over onder andere de stukken die gingen over het verdrag van Amsterdam om iets neergeschreven te krijgen over het Nederlandse belang en dat was in het verlengde van een debat wat in de Kamer heeft plaatsgevonden en waar Frits Bolkestein daar ook over begonnen is, overigens niet het Nederlands belang in enge zin maar zoals dat werd geformuleerd in brede zin.

Bijvoorbeeld ook het belang bij een goede internationale rechtsorde waar wij ook iets aan zouden moeten doen.

Ik vind het wel belangrijk is dat wij proberen, en wij is de partij aan haar kant en wij in de fractie aan onze kant, is toch voortdurend uit te blijven werken hoe dat Nederlandse belang invulling moet krijgen waarbij we realistisch moeten zijn over hoever onze polsstok reikt en ook consequent moeten zijn met wat we doen en ik zeg u gaarne toe, als het gaat om ontwikkelingssamenwerking of om buitenlandse politiek, is dat wij daar zeker me door zullen gaan.

De IGC wilde ik nu ook maar niet teveel over zeggen, we gaan daar natuurlijk in de fractie ook op reactie van het kabinet nog mee door en bovendien is er ook nog een afspraak gemaakt om met leden van de partijcommissie Europese Zaken, er is geloof ik een afspraak voor, om daar ook onderling nog even van gedachten over te wisselen.

Het derde punt van die Defensie, misschien nog één opmerking daarover, we moeten meer ambitie hebben maar wel in het nieuwe regeerakkoord.

Nou hoop ik niet dat Szabo denkt dat er al snel een nieuw regeerakkoord komt want dat zal niet het geval zijn. de vraag is of we al iets van die ambitie moeten laten zien in die tussentijd en ik vind dat we dat vooral moeten doen bij die debatten die in de Kamer gaan plaatsvinden, of dat nou is aan de hand van de zogenaamde commissie Bakker of anderszins, over de nieuwe taak

van de NAVO, de crisis interventietaak want als wij die taak serieus nemen dan kan dat niet voor niks en bij die discussie hoort dus ook de vraag erbij van hoe is de balans tussen de Verenigde Staten en Europa als het gaat om defensie inspanningen.

Theo heeft daar meerdere malen ook over gesproken en dan behoren wij als VVD in de Kamer op te komen voor een sterkere Europese defensie identiteit zij het dat we die wel, meer dan de Partij van de Arbeid, koppelen aan de NAVO.

De heer Bas Eenhoorn; dank je wel Hans, zijn er nog reacties uit de zaal? Dit is voldoende zo behandeld, bedankt dan gaan we naar de volgende groep en dat is alles wat te maken heeft met onderwijs, welzijn, cultuur, noem maar op en zorg niet te vergeten, Edith Schippers.

Mevrouw Edith Schippers; dank u voorzitter, ik hou mij strak aan mijn taak en ik zal het kort houden. Er is sprake geweest van een zeer geanimeerde discussie zowel op het gebied van onderwijs als op het gebied van gezondheidszorg. Bij onderwijs ging absoluut de meeste aandacht uit naar het onderwijsachterstandenbeleid in den brede en in het bijzonder het belang van het Nederlands taalonderwijs daarin.

Het gaat erom dat je doelstellingen stelt en dat je die achteraf ook kan meten. Er zijn vervolgens nog een aantal onderwerpen kort aan de orde geweest met betrekking tot onderwijs en dat is de basisvormingen en de aanpassingen daarvan dat investeren in onderwijs naast basis, voortgezet en beroepsonderwijs ook in hoger onderwijs en universitair onderwijs moet plaats hebben en in het onderzoek.

Bij volksgezondheid ging het geheel naar verwachting, een groot deel over de wachtlijsten en de problematiek van de wachtlijsten, over het nieuwe stelsel de VVD discussienota waarbij ook is aangegeven dat in het najaar twee regionale bijeenkomsten worden georganiseerd waar deze nota uitgebreid bediscussieerd kan worden.

Een derde onderwerp is het tekort aan personeel en wat daaraan te doen, het tekort aan personeel in vooral de gezondheidszorg is steeds zichtbaarder en heeft ook weer zijn impact op de wachtlijsten, de kwaliteit van de zorg die daaronder lijdt en uiteindelijk is nog kort gediscussieerd over euthanasie wat natuurlijk een onderwerp is wat heel moeilijk te bediscussiëren is in tien minuten dus dat is eigenlijk maar een hele korte uitwisseling van standpunten geweest, dank u wel.

De heer Bas Eenhoorn; dank je wel Edith voor dit korte verslag.

De heer Hans Dijkstal; wat onderwijs betreft ja, eigenlijk zijn de beide eerste twee onderwerpen het onderwijsachterstandsbeleid en de basisvorming toevallig een paar weken gelden nog weer eens een keer uitgebreid in de Kamer aan de orde geweest en dat was met name aan de hand van het integratiedebat wat heeft plaats gevonden want dat ging natuurlijk, althans wat ons betreft, daar voornamelijk over.

Nederlands onderwijs in de basisschool, effect meten, doelstellingen, hetzelfde geld trouwens ook voor het onderwijsachterstandsbeleid in het algemeen en ook aanpassing in de basisvormingen dus ik zal dat nu niet allemaal herhalen maar daar zijn we uitgebreid op in gegaan en ik neem aan dat als ik dat nou net zo hoorde precies op de manier zoals dat ook daarnet besproken is in de cluster.

Het derde punt over dat investeren in het onderwijs dat willen we, het kabinet doet dat ook want in de voorjaarsnota zit geloof ik al weer 1,3 miljard extra voor het onderwijs en het blijft dus hoog staan op de politieke agenda, niet alleen van de fractie maar ook van het kabinet.

Ik vind het wel interessant dat behalve het investeren in de basisschool en in de voortgezet onderwijs is dat zo nadrukkelijk ook hoog onderwijs, universiteiten en wetenschappelijk onderzoek is genoemd.

Dat heeft namelijk een directe relatie met het punt waar we het gisterenavond zo uitgebreid over hebben gehad. Wij zullen als Nederland, als klein land, vooral concurreren op vooral wat je zou kunnen noemen op kennis. Dus het gaat erom of wij onze economie verder kunnen ombouwen, naar wat je dan noemt, een kenniseconomie en Loek Hermans en Annemarie Jorritsma, die daar beide natuurlijk van Economische Zaken en Onderwijs zeer bij betrokken zijn, zijn daarvoor ook zeer gemotiveerd dus ik ben daar ook voor gemotiveerd om met de partij en met de fractie na te gaan wat daar nadere prioriteitstellingen zouden moeten zijn zeker als we extra middelen te verdelen hebben.

Wat de zorg betreft heel kort dit, ik ga niet over het nieuwe stelsel praten want dat is een fantastische bijeenkomst geweest toen in april en dat krijgt nu een vervolg in de partij.

Over dat punt van die wachtlijsten dat is toch een heel vervelend punt dat aan de ene kant er in de afgelopen jaren echt miljarden extra in de zorg zijn gestopt en dat we er kennelijk niet in slagen (?) de wachtlijstproblematiek op te lossen. De fractie is voornemens bij het debat, en dat is voor het eerst in ons staatsbestel, waarin we naar de rekeningen kijken om in de komende

weken dat debat, als het gaat om de volksgezondheid, aan te grijpen om te kijken of we er achter kunnen komen hoe dat geld dan gelopen is, waar is het geld gebleven wat bedoeld was voor de wachtlijsten en waarom heeft dat niet het effect opgeleverd wat het had moeten opleveren.

En dat is natuurlijk daarom relevant omdat het kabinet ook voornemens is om nu nog meer geld in de zorg te stoppen en wij staan daar ook zeker niet afwijzend tegenover maar wel mits we het gevoel hebben dat het effectvol is en dat het rendement gaat opleveren.

Een lastig probleem is het personeelsprobleem in de zorg. Nou ben ik van mening dat een deel van dat personeelsprobleem in de zorg in de zorg zelf kan worden opgelost. Het is toch zeer de vraag of we langzamerhand bijvoorbeeld, als het gaat om verpleegkundigen, niet onnodig de eisen aan het opschroeven zijn in plaats van dat we bijvoorbeeld gaan naar meer functiedifferentiatie waardoor je bij de onderkant van zo'n loongebouwtje misschien mensen die nu niet actief zijn gemakkelijk in kan sluizen en die meer handen aan het bed kunnen opleveren.

Maar dat is een deel van het probleem, ik denk dat we moeten erkennen dat voor het overige de arbeidsmarktproblematiek bij de zorg helaas moet kunnen concurreren met de arbeidsproblematiek bij onderwijs, we komen tegen in bepaalde sectoren van het bedrijfsleven, ik weet van Frank de Grave en Henk van Hoof grote problemen bij defensie, dus we hebben een algemeen arbeidsmarktprobleem in Nederland en we moeten toch naar creatievere wegen zoeken om te matchen aan de ene kant het tekort aan arbeid en aan de andere kant die twee miljoen niet actieve die we hebben hoe we die mensen ook op de hogere functies weer ingeschaald krijgen.

Mevrouw Nicolien van de Broek; ja, ik wilde misschien even iets vooraf zeggen. Gisterenavond waren er een paar mensen die mij wat verrast aankeken toen ik zei dat ik, desgevraagd natuurlijk, fractievoorzitter was van de Eerste Kamerfractie, vorig jaar zat Leendert Ginjaar uit Rotterdam achter de tafel en die heeft in september gezegd dat hij er graag mee op wou houden en de fractie heeft mij aangewezen als zijn opvolger, dat is de reden dus dat ik hier dus zit.

Ik wil twee opmerkingen maken, ten eerste aanvullend, ik hoop dat het aanvullend is op wat Hans zei die dus inderdaad het investeren in ook de kenniseconomie. Bij de begroting van onderwijs heeft mijn fractie juist een heel accent gelegd op het beroepsonderwijs. Wij hebben dus nadrukkelijk het accent gelegd op het feit dat we vinden dat het beroepsonderwijs zodanig moet zijn dat ook mensen die andere dingen niet kunnen wel goed een

ambacht een vak leren, dat was voor ons een heel essentieel onderdeel van die begrotingsbehandeling.

Verder wat betreft het nieuwe stelsel, ook daar hebben bij de begrotingsbehandeling aandacht aan besteed wat wij daar gezegd hebben past precies in de nota die uitgekomen is dus dat spoort. Euthanasiewetgeving ligt op dit moment bij de Tweede Kamer en is een onderwerp wat zeer gevoelig ligt en waar wij ons in de fractie nog intensief over zullen gaan buigen, dat hebben we nog niet gedaan maar dat komt er aan.

De heer Bas Eenhoorn; Nicolien, Jan kees niet, zijn er nog punten? Ja, ik dacht al, de heer Schellekens over euthanasie.

De heer Schellekens; één korte opmerking juist niet over euthanasie maar dat wij als liberalen de autonomie, ook in het kader van het zelfbeschikkingsrecht, hoog moeten achten en ik vind dat reuze belangrijk want er is enorme verwarring ook weer nu over euthanasie en dit wil ik nogmaals benadrukken dat wij de medemens respecteren maar vooral als liberalen ook de zorg hebben voor die medemens.

De heer Bas Eenhoorn; bedankt meneer Schellekens, over dat punt moeten we het inderdaad nog eens hebben, over de wijze van onderscheid daarin en de wijze hoe we daarmee omgaan.

Bedankt, dan ronden we dat cluster, ik vind het toch een lelijk woord, die groep van elementen van beleidsdelen af, ik mis nou Kees Mijnten eigenlijk, en we gaan over naar Financiën, Economische Zaken en Sociale Zaken, Mark Harbers.

De heer Mark Harbers; dank u wel. In de eerste plaats is in deze groep gesproken over de motie van de afdeling Den Haag, die ook in de stukken stond, dat ging over de mogelijkheden en onmogelijkheden van privatisering en liberalisering. Nou, na een lange discussie hebben wij met z'n allen afgesproken dat we geloven in de mogelijkheden van liberalisering ook van Nutsbedrijven, maar ook op andere terreinen, niet als doel op zich maar als middel om allerlei voordelen voor consumenten te bereiken, lagere prijs, betere kwaliteit, nieuwe dienstverlening en onder voorwaarde ook een aantal zaken als overheid goed weten vast te leggen.

Bereikbaarheid, toegankelijkheid, veiligheid van voorzieningen en een goed toezicht en wat daarbij ook nog hel belangrijk is is de wederkerigheid om maar eens met een voorbeeld te zeggen: als wij ons elektriciteitsnet open stellen

dan moeten we dus ook toegang hebben tot het Franse elektriciteitsnet voor Nederlandse bedrijven, dus kortom mogelijkheden benutten en de onwenselijkheden bestrijden.

In de tweede plaats het belastingplan 21^e eeuw kwam zoals verwacht nog wel aan de orde. De Eerste Kamer heeft het inmiddels ook behandeld, er liggen nog een paar, we zullen het maar even vuiltjes noemen in dat verband, hebben we het gehad over de meesleep en meetrek regeling.

Dat betekent bijvoorbeeld dat een boer die zijn bedrijf verhuurt aan een eigen zoon veel zwaarder belast wordt dan wanneer hij het verhuurt aan een willekeurige derde nou dat zijn van die zaken die, in goed overleg ook hebben we begrepen tussen Bibi de Vries en Jaap Remsema, in de komende tijd wel aan de orde komen.

Er komt aan het eind van het jaar ook nog een Veegwet in de Tweede Kamer om zo nog wat links en rechts vuiltjes die er liggen te repareren.

Overigens was dat ook een onderwerp waarbij blijkt dat zo'n belastingplan 21^e eeuw, daar is ook uitgebreid over gesproken met sociale partners, werkgeversverenigingen bijvoorbeeld, en die hebben zich ook gecommitteerd en zo'n totaalpakket van leuke en minder leuke maatregelen wat dan in zijn geheel een verbetering oplevert.

Zo zie je maar voor politieke invloed moet je niet alleen zijn in een politieke partij, op een congres als dit of in een volksvertegenwoordiging maar is het ook zaak dat VVD'ers hun geluid laten horen in al dat soort belangenbehartigersorganisaties en in het maatschappelijk middenveld want daar begint zo'n discussie vaak.

Tot slot verder eigenlijk als rode draad verder door de discussie, ook vanuit Europees perspectief, het voltooiën van de interne markt, belangrijk speerpunt ligt daarin ook voor de ICT, voor het verder mogelijk maken van elektronische handel en eigenlijk ook zo'n beleidsterrein waarbij de discussie naadloos overgaat van onze Europese vertegenwoordigers naar onze nationale volksvertegenwoordigers en waarbij het beleid ook vanuit liberaal oogpunt eigenlijk heel goed op elkaar aansluit.

Een financieel economisch beleid, kortom van de VVD wat in de woorden van Hella Voute wordt gekenmerkt door flexibiliteit, flexibiliteit en gedegenheid, dank u wel.

De heer Bas Eenhoorn; dank je wel Mark; het bruggetje naar Europa is gelegd Jan Kees.

De heer Jan Kees Wiebenga; ja, voorzitter ik denk dat op dit punt mijn fractiegenoot Elly Plooijs graag iets zou willen zeggen als dat toegestaan is, zij is erg actief op het punt van de liberalisering en ook de interne markt zou ze mee kunnen nemen.

Mevrouw Elly Plooijs; dank je wel Jan Kees; ik wou eigenlijk vooral nog even iets zeggen over het speerpunt wat nu ook in de VVD heel duidelijk een speerpunt is geworden namelijk het hele ICT gebeuren.

We zijn er in Europa eigenlijk al mee bezig vanaf februari 1995, zowel in het Europees Parlement als ook in de Tweede Kamer hebben Hella en ik ons binnen de partij heel druk over gemaakt, en nu in Europa hebben we eindelijk een ei gelegd namelijk de richtlijn elektronische handel en u zult de komende tijd merken dat dat heel veel in beweging gaat zetten zowel voor het bedrijfsleven als voor onze burgers want die nieuwe richtlijn moet er dus voor zorgen dat bedrijven zich safe voelen op het Internet en dat ook de burgers vertrouwen krijgen in de producten die ze gaan kopen en ook in de betalingswijze.

Dat is zo essentieel en dat wordt dan binnenkort geïmplementeerd en ik denk dat wij daar een hele stap vooruit hebben gemaakt en daar heeft de liberale fractie heel hard aan getrokken, dank u wel.

De heer Bas Eenhoorn; dank je wel Elly, Hans of Nicolien op dit punt nog?

Mevrouw Nicolien van de Broek; ik zou alleen een opmerking willen maken over het privatiseren en liberaliseren. We hebben in onze fractie een notitie aan de orde over dat punt, er komt ook nog een algemene notitie in de Eerste Kamer dat is gevraagd bij de algemene beschouwingen en ik moet u zeggen dat vanaf de VVD fractie het toch af en toe wel aarzelingen zijn, laat ik dat hier nu maar eens een keer uitspreken, want het is volgens ons niet altijd halleluja privatiseer en geliberaliseer want er moeten zo ongelooflijk veel strikte regelgeving aan toegevoegd worden om te zorgen dat, ook wat net gezegd werd de bereikbaarheid enz. goed tot stand komt, dat het toch een heel lastig onderwerp is en wat dat betreft zijn wij ook niet ongelukkig met het feit dat het water tot nog toe niet in die categorie beland.

De heer Bas Eenhoorn; dank je wel Nicolien, Hans.

De heer Hans Dijkstal; ja, ik heb gisteravond geprobeerd in de toespraak ook even stil te staan bij marktwerking, privatiseren en liberaliseren en zowel vanuit een wat ideologisch kader maar ook vanuit een soort pragmatiek hoe je

daarmee om moet gaan, zoals die punten van toegankelijkheid en waarborg en toezicht en geen monopolies en dat soort dingen, horen daar bij. Maar er kennelijk nu vandaag ook weer over gesproken is zou ik er even twee dingen aan toe willen voegen dat in de eerste plaats wij de Partij van de Arbeid af en toe verwijten dat ze er te dogmatisch mee omgaan maar dat we er ook zelf voor moeten zorgen dat ook wij er niet te dogmatisch mee omgaan, dus dat is een waarschuwing die ik aan onszelf meegeef, in het verlengde wat Nicolien er daarnet over gezegd heeft.

In de tweede plaats, daar moeten we ook goed rekening mee houden, het verschilt per sector nog al. Je moet de moed hebben, en dat heb ik gisteren bedoeld toen ik sprak over het realisme, om de sector op zijn merites te beoordelen en van daaruit te bekijken hoe onze uitgangspunten of die daar vertaalbaar in zijn en in welke mate je dat zou kunnen doen en als we dat op die manier doen dan denk ik dat we toch een heel eind verder komen. Mij dunkt, en ik kijk even naar Bibi, dat we niet nu hoeven te spreken over die uitvoering nu van dat belastingplan, dat komt straks vanzelf aan de orde.

Eerste- en Tweede Kamerfractie zijn daarover in contact en ik zou u willen suggereren dat als u daar bepaalde punten op heeft stel ze even op papier of via Internet en laat het ons even weten want dat verzamelen we allemaal nauwkeurig en dat wordt weloverwogen meegenomen bij onze definitieve standpuntbepaling.

Over het laatste punt, over de ICT, wil ik niks zeggen daar is gisteren zoveel over gezegd dat is denk ik wel duidelijk dat belang daarvan maar over de interne markt wou ik ook nog eens herhalen mijn waarschuwing is dat als wij verder willen investeren in het ontwikkelen van de interne markt dan betekent dat als het over de uitbreiding van de Unie gaat is dat we dan ook nadrukkelijk die elementen bij die uitbreidingsdiscussie mee zullen moeten wegen.

Mevrouw Nicolien van de Broek; het viel mij op dat er toch ook rapportage Sociale Zaken dus helemaal niet aan de orde is geweest in die cluster, terwijl het er wel onder hoort. Ik denk dat dat een hele belangrijke sector is waar wij in de Eerste Kamer ons ook buitengewoon vaak zorgen over maken. Het is heel veel wetgeving en heel vaak hele lastige wetgeving die ook vaak heel slecht uitvoerbaar is dus dat is een zorg die wij steeds hebben op de wetgeving Sociale Zaken.

De heer Bas Eenhoorn; dank je wel Nicolien. Ik ga er een beetje vanuit dat inderdaad een aantal onderwerpen ook in de andere clusters aan de orde zijn

geweest maar inderdaad niet allemaal plenair worden gerapporteerd want het moet binnen één minuut, Sari ook voor jou voor de leefbaarheid, spannend hoor één minuut.

Mevrouw Sari van Heemsker; ja voorzitter en dan als eerste onderwerp het mobiliteitsplan in één minuut. Nou het is logisch dat dat bij ons als eerste behandeld werd en ik moet u zeggen er lag een motie van de kamercentrale Dordrecht en aan het eind van de discussie zei de voorzitter van de kamercentrale Dordrecht, Saar, die motie zullen we intrekken.

En wat si er besproken? Pieter Hofstra heeft helemaal uitgelegd wat is er nou vrijdag in het kabinet beraad nou uiteindelijk afgesproken, hij behandelt het in de fractie, hij zal het de fractie voorleggen en we hebben afgesproken dat dinsdagmiddag, dames en heren, staat dat hele verhaal op de website dus u kunt kijken wat er toegezegd is, wat er is afgesproken is, hoe de parameters voor evaluatie worden neergelegd, kortom het hele verhaal over het mobiliteitsplan waar heel veel evenwicht inzit, veel meer dan in het verleden, staat op de website, u kunt het zelf beoordelen maar Dordrecht trekt zijn motie in.

Een tweede motie lag er van de kamercentrale Den Haag. Die had een verzoek om de discussie over de moderne biotechnologie die is wat geïntegreerder en wat duidelijker in de partij te gaan voeren.

Wat bleek? Dat de Europese liberalen hebben een ander standpunt dan de nationale liberalen. En zelfs de nationale liberalen zeggen soms twee verschillende dingen, het is heel begrijpelijk dat Den Haag zegt van dit wordt het onderwerp van de toekomst hier moet toch eens in de partij snel wat duidelijkheid, wat meer informatie, kortom we hebben dat overgenomen en gezegd we zullen proberen, niet alleen in de fractie maar ook in de partij, zo snel mogelijk de discussie aan te gaan althans het begin van die discussie aan te gaan.

Het derde onderwerp wat heel duidelijk besproken is is de ecologische hoofdstructuur. Wat werd er gezegd? Maak nou die natuurgebieden wat toegankelijker, vergroot die toegankelijkheid en ga dat gebruik van die natuurgebieden zoveel mogelijk combineren.

Dus water berging, natuur recreatie, natuur landbouw, landbouw en natuur, kortom daar is heel duidelijk over gesproken en de uitleg van zowel Jan Geluk als Niek Ketting uit de Eerste Kamer waren heel tevreden en men gaat er snel mee door.

Een tweede was die bereikbaarheid van het noorden. Toen is ook aan het noorden toegezegd dat de afspraken in het verleden gemaakt handhaven we gewoon en daar gaan we gewoon mee door.

Een laatste punt was het 'gesol' met de glasbouw. Glastuinbouw heeft duidelijkheid nodig, glastuinbouw heeft snelheid nodig dat er een mening komt en dat men weet waar men aan toe is, daar hebben vooral Niek Ketting en Jan Geluk uitgebreid over gesproken en men kon zich daarin vinden.

Een hartekreetje nog uit de vergadering. Soms gebeurt het dat bewindslieden met aardige maatregelen, met financiële toezeggingen naar een gemeente, naar een provincie, naar een organisatie toegaan en wel eens een keer vergeten om hun VVD vertegenwoordigers in al die gremia daarvan te voren op de hoogte te stellen, dan zou dat op zich niet zo erg zijn maar soms zit de VVD niet in colleges, niet in Gedeputeerde Staten en worden dan door de tegenpartij of via de publiciteit komen ze op de hoogte van alle aardige dingen die hun eigen bewindspersoon daar heeft uitgereikt.

Een verzoek is zou die coördinatie en die communicatie een beetje beter kunnen in de toekomst, dank u wel.

De heer Bas Eenhoorn; dank je wel Sari. Dat betekent dus dat we met z'n allen dat netwerken, elkaar op de hoogte stellen nog verder moeten verbeteren en dat is ook heel goed. Ik begrijp bovendien dat de wijze waarop er in de clusters is gesproken dat wij op een goede manier met de moties omgaan in de zin moties zijn ingetrokken en het Hoofdbestuur gaat in op de tweede motie zoals je dat hebt gezegd dus dat onderstrepen wij ook hier nog eens even namens het Hoofdbestuur.

Blijft over denk ik dat er toch nog iets gezegd kan worden over een paar prangende punten die daar aan de orde zijn geweest, Hans.

De heer Hans Dijkstal; ja, over die mobiliteitsproblematiek is de vraag hoe overbruggen we de tijd naar dinsdagmiddag? En het lijkt mij toch verstandig gezien de voorgeschiedenis, de lijn die we ontwikkeld hebben, allerlei aspecten die we behandeld hebben dat Piet Hofstra er zo meteen toch even kort iets over zegt hoe wij als fractie aankijken tegen datgene wat het kabinet vrijdag besloten heeft dus als je dat zo meteen daar zou willen doen Pieter dan ik ondertussen even paar een andere dingen snel zeggen.

De bewindslieden die hun vertegenwoordigers in de Raden tijdig waarschuwen als er iets leuk aankomt, zo werkt het niet en dat moeten we ook eigenlijk niet aan die bewindslieden vragen maar ik zou het eigenlijk

anders af willen afspreken. Ervan uitgaande dat alle Raadsleden en Statenleden zijn geabonneerd op VVD expres en ook elke dag naar de website kijken zou daar bovenop best het contact tussen hen en de fractie intensiever kunnen zijn zodat we op die manier kunnen kijken hoe we ze informeren.

Het is een beetje lastig om bewindslieden nou al te vragen vrijdagmiddag gelijk na de ministerraad naar de telefoon te gaan en dan Nederland eens langs te gaan bellen of iets dergelijks.

Wat de biotechnologie betreft dat is echt een heel belangrijk onderwerp, we zijn er in de fractie ook volop mee bezig, hebben op een hele hoop vragen nog lang niet de antwoorden die we moeten hebben en ik vind het ook heel goed dat we naar een vorm zoeken waarin ook de partij actief is en dan kijken hoe we voort gaan boeken.

Ik wou even iets meer zeggen over dat stuk van die ecologische hoofdstructuur en alles wat daarna door Sari naar voren is gebracht. We staan aan de vooravond van een zeer belangrijke besluitvorming van het kabinet en een politiek debat daarover in de Eerste- en Tweede Kamer als het gaat, en met name de Tweede Kamer nu in eerste instantie, over de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening.

Ik zou u toch voor willen houden dat ook wij als VVD voor een zeer lastige afweging staan. We gaan uit van de schaarste, er is te weinig grond in Nederland om alle wensen op het terrein van wonen, van werken, van recreatie, van natuurbehoud en bij werken natuurlijk ook in het bijzonder nog landbouw en dan nog onze hele watervoorziening om al die wensen te honoreren en dat betekent dat die terreinen dus met elkaar concurreren en ik zou er voor willen waken dat u, en wij als fractie, op voorhand al prioriteiten stellen omdat elk van die sectoren die ik noem die zijn allemaal even belangrijk en er is natuurlijk al gauw een neiging om te zeggen nou de VVD is voor de economie dus vooral bedrijfsterreinen, dat moet het eerste zijn, ik vind dat in de fase waarin we nu zitten niks het eerste is.

Maar dat we wel in beeld moeten brengen hoe realistisch is de ruimteclaim die elk van die sectoren op tafel legt, dat is het eerste wat we moeten beoordelen en zodra we daar een realistische analyse van hebben, dan komt er natuurlijk een moeilijkere vraag als dat dan met elkaar concurreert waar leggen we de prioriteit. Nou versimpliceer ik die discussie maar langs die wegen moet het wel gaan.

Ik hoop dat het kabinet zo verstandig is, ook de stukken die ze maakt, ook in die zin ook zo te ordenen zodat het debat vooral daarover gaat en dan komen vanzelf de zorgen want ik begrijp dat er in de cluster zorgen ook al zijn uitgesproken die krijgen dan gewoon hun gerechtvaardigde plaats in de discussie en dan zien we daarna wel hoe we dan uiteindelijk met onze afwegingen omgaan.

Maar ik voorspel u, en ik voorspel onszelf, dat wordt nog een hele lastige discussie ook in eigen kring.

Tenslotte, als u het goed vindt, wil Peter misschien even iets zeggen over die mobiliteit?

De heer Piet Hofstra; ja voorzitter dat zou ik graag willen doen. Het kabinet trekt het wetsontwerp rekening rijden, wij zijn nog niet aan de behandeling toegekomen, in en daarvoor in de plaats komt er een heel breed pakket met vooropgesteld, en dat juichen wij heel erg toe, investeringen van tien a vijftien miljard gulden.

En daarmee zou ik het kabinet toch willen complimenteren en nadrukkelijk ook de minister van Verkeer en Waterstaat. Nu zijn er zwartkijkers, voorzitter, in dit land die zeggen dat investeringen in wegen niet helpt, dat is naar mijn smaak onzin.

U kent het stukje van de A4 tussen het Prins Clausplein en Leiden, sinds de openstelling van die verbreding hebben we daar geen files meer.

Hier in het noorden van het land hebben wij jaren getobd met de rotonde bij Heerenveen, nu ligt daar, zij het eenvoudig, een klaverblad je bent er voorbij voordat je het weet. Met het voetballen schijnt dat anders te zijn maar met de auto is dat dus geen probleem.

Wij zijn ook akkoord met het in evenwicht verdelen van de middelen en dat betekent volgens ons de helft openbaar vervoer en de helft wegen en dat niet alleen in budget maar ook in tijd, dat kan op zich natuurlijk niet anders geïmplementeerd worden dan dat.

Wij zijn ook beslist geen partij, want dat lees je wel eens in de krant, die tegen het openbaar vervoer zou zijn, dat is onzin.

In de randstad zijn er zeer veel kansen en die moeten ook goed worden opgepakt en daarom vinden we ook dat er meer geld naar het openbaar vervoer mag dan het vervoersomvang zou rechtvaardigen, dus half om half.

Er zit in het pakket ook nog een aantal onderdelen van prijsmechanismen, dat is het profijtbeginnsel, waar wij als liberalen toch zeker niet tegen zijn, dat is dus betaalstroken een proef, rekening rijden een proef, tolwegen die er zullen komen en variabilisatie, dat laatste zouden wij graag snel mee willen beginnen en ik moet u ook adviseren, vanwege de zeer sterk gestegen benzineprijzen, om bij de benzinepompen, als u straks naar huis gaat, rechtdoor te rijden want het is haast niet meer te betalen. Misschien haalt niet iedereen het vandaag maar ik zou het toch willen adviseren.

Die proeven, voorzitter, die staan nu heel helder in ons nieuwe regeerakkoord, zoals dat dinsdag door de fractie hopelijk kan worden gefiatteerd, en er staat precies in wat wij als VVD steeds hebben gezegd, een proef is een proef, je moet het evalueren en er staat nu keihard op papier dat als na twee jaar blijkt dat het niet functioneert dan houden we daar mee op en praten daar dus duizend jaar niet meer over.

Dan zult u zeggen vindt de fractie dit allemaal zo mooi dat wij achterover gaan leunen, nu is dat al niet onze normale manier van doen maar wij moeten inderdaad erg op onze qui-vive blijven, dat zal bij dit pakket ook nodig zijn. Het draagvlak moet er komen, ik meneer Brinkman vanochtend gehoord voor de radio, ook meneer van Woerkom, hadden nog wel wat kritiek, wij willen ook dat het draagvlak er is om dit private financiering boven water te krijgen dus daar moeten we goed op letten of dat lukt.

En ook dat evenwicht in tijdsvolgorde, ik heb anderen horen zeggen, eerst het openbaar vervoer en vanaf 2007 de wegen, dat kan natuurlijk niet. Er zit benutting in, ik denk dat we ervoor moeten zorgen dat voordat de proef ingevoerd wordt we al op een aantal plekken, de vluchtstrook bijvoorbeeld gebruiken van drie vier stroken maken, van twee drie stroken maken, dat zien de mensen en dat werkt voortreffelijk.

Er gaat nu veel geld naar de Randstad, ik zeg als noord Nederlander, vind ik terecht want daar hebben we majeure problemen maar ik zeg er wel bij het mag niet ten koste gaan van andere regio's, gebeurt in deze plannen ook niet. Als Gerrit Zalm, hij is creatief genoeg, een nieuwe slag bedenkt de komende tijd vind ik dat ook die andere regio's aan de beurt moeten kunnen komen want ik hoef u de voorbeelden van de andere regio's niet te noemen.

Procedures moeten we weer proberen beheersbaar te maken zodat het allemaal wat sneller kan, ik ben heel blij dat het ons is gelukt om in het

regeerakkoord opgenomen te krijgen dat ook die wegenprojecten niet alleen naar het internationaal werk- en vervoerplan doorwerken maar ook naar de vijfde Nota Ruimtelijke Ordening zodat ook daar ons geen risico's te wachten staan.

Tot slot, voorzitter, denk ik dat wij er verstandig aan doen om te zeggen dat ie proeven met rekening rijden, ook die met betaalstroken, eigenlijk alleen maar kunnen als er goed bestuurlijk overleg is tussen de gemeente en de provincie en als dan, ik denk zo toevallig even aan Utrecht, men zegt na alles afwegend wij willen dat toch niet dan moet die vrijheid er zijn zij het dat men geen opbrengsten kan krijgen van heffingen die dienen te worden gepleegd punt één en dat ook die 250 miljoen die het Rijk wil verdubbelen ten opzichte van eigen guldens voor dat regionale mobiliteitsfonds dat dat dan niet kan maar er blijft nog veel geld over zou ik willen zeggen en dat vele geld kun je een regio die niet mee wil doen niet onthouden dat is althans mijn insteek, ik hoop dat de fractie dat wil volgen en dan moeten we zien dat we daar ook een meerderheid voor kunnen krijgen.

De heer Jan Kees Wiebenga; ja, niet over het rekeningrijden maar over de verschillende standpunten van de fracties over het punt van de biotechnologie, dat gaat over Europese wetgeving en Elly Plooi is daar aan onze kant mee bezig. Ik zou eigenlijk naar aanleiding daarvan, die verschillende standpunten van die fracties, iets willen zeggen over de communicatie want ik denk dat is in die werkgroep ook aan de orde geweest en dat is natuurlijk van groot belang.

Dat je natuurlijk verschillende standpunten inneemt als fractie dat kan, dat is soms jammer en ik denk dat wij gelijk hebben in dit geval maar daar gaat het nu niet om, wat ik alleen maar zou willen zeggen is dat onze Europese fractie die is vorig jaar gekozen, wij zijn in juli begonnen, wij hebben het eerste half jaar ons ingewerkt ook de nieuwe leden en we zijn eigenlijk vanaf nu ook weer volledig bezig met niet alleen op woordvoerderniveau, want dat gebeurde allang te communiceren met de Tweede Kamer woordvoerder in dit geval soms met de Eerste Kamer, maar ook wat meer structureel te communiceren met de kamerfractie als geheel.

We hebben een eerste werkbezoek van een aantal kamerleden op het gebied van verkeer en regionaal beleid gehad in Brussel, er komen er nu meer, dat is goed gelopen en we willen dat ook gaan doen met de partij, binnenkort komt de kamercentrale Tilburg in Straatsburg op bezoek en ik zou gewoon van het woord communicatie van de gelegenheid nu gebruik willen maken om te

zeggen van communiceer ook met ons wij willen dat ook met u, kom naar Straatsburg, kom naar Brussel we praten graag met u.

De heer Bas Eenhoorn; dan gaan we over tenzij er nog iets dringends is? nee dat zie ik niet dan gaan we over naar de laatste groep en dat heeft te maken met het binnenlandsbestuur, justitie, koninkrijksrelaties, dus zeg maar in zijn algemeenheid die punten die Jeroen de Veth eventjes over het voetlicht brengt.

De heer Jeroen de Veth; omdat het kort is zal ik het alleen Binnenlandse Zaken en justitie noemen. We hebben eigenlijk een hele tour de Rizon gemaakt maar er zijn eigenlijk drie punten die uitgebreid zijn behandeld en dat echter geen plenaire behandeling behoeven omdat ze in de werkgroepen goed zijn behandeld.

Allereerst is de softdrugs notitie van Ben Korthals aan de orde geweest die als het goed is over een aantal weken in de Kamer zal worden behandeld en daarin is het toch goed geweest om toch nog eens te constateren dat we erg hechten aan het Nederlandse beleid, we zien die notitie zoals die daar ligt ook wel als een bijdrage daaraan erkennen de tweeslachtigheid daarvan, van de achterdeur aan de ene kant en de legaliteit of het gedoogbeleid aan de voorkant maar het is heel belangrijk om de nuance te behouden en te stellen van nou softdrugs en harddrugs zijn degelijk iets anders waarbij je softdrugs op deze manier moet blijven behandelen en in ieder geval een aantal onmenselijke effecten aan de achterdeur moet blijven bestrijden.

Het tweede punt wat aan de orde kwam, en dat was ook aan de orde gesteld door de kamercentrale Rotterdam, was een kwestie van de Antilliaanse jongeren waar uit de discussie ook bleek van nou er is een grote groep jongeren die naar Nederland komt en hier problemen veroorzaakt om het simpel te zeggen. Het beleid van de Antilliaanse regering draagt daar in feite een bij en we zouden eens moeten denken aan of we niet net zoals de Antillianen dat ten opzichte van Nederlanders doen die naar de Antillen komen of er een toelatingsregeling getroffen zou moeten worden en misschien iets om toch nog eventjes op in te gaan .

Tot slot is de vreemdelingenwet aan de orde geweest, de herziening daarvan waarin toch vooral niet alleen maar toch vooral door Henk Kamp de aandacht werd gelegd bij de afgewezen asielzoekers, wat een hele grote groep is die toch zelf voor problemen komt te staan, maar ook de maatschappij voor problemen zet waarbij de VVD insteek nadrukkelijk is en dat werd ook in de

werkgroep wel beaamt en erkent, de insteek moet zijn om die mensen te ontmoedigen om nog langer in het land te blijven in hun eigen bestwil maar ook in het maatschappelijk functioneren.

Het is wel even zinvol om te constateren dat de aanscherping en de kritiekpunten die er zijn op de nieuwe vreemdelingenwet van de VVD dat de VVD daar op sommige punten nogal alleen in staat dus dat wel in goed ogenschouw moet worden genomen.

Dat waren de drie belangrijkste bevindingen van onze werkgroep.

De heer Bas Eenhoorn; dank je wel Jeroen, kun je nog even zeggen die opmerking over de Antilliaanse jeugd, onderwijs, zijn er conclusies getrokken in de richting van het Hoofdbestuur of fracties?

De heer Jeroen Veth; nee, daar is een conclusie getrokken meen ik door Jan ter Veldhuis dat die zei van we moeten na gaan denken op moment dat het Antilliaanse bestuur vasthoudt aan de koers die zij nu vaart, moeten we als fractie gaan nadenken over ook een toelatingsregeling voor Antillianen die naar Nederland komen en dat was volgens mij de voornaamste conclusie.

De heer Willen Hoekzema; Zo zie ik dat er nog heel veel aanwezig zijn wat ik heel goed vind. Meneer de voorzitter, als voorzitter van de partijcommissie Binnenlandse Zaken en Koninkrijk aangelegenheden heb ik ook gesuggereerd, en Jan Ter Veldhuis gaat dat ook oppakken om dit dus ook goed te bespreken in onze partijcommissie omdat dit een heel moeilijk probleem is.

We kennen de situatie dat Gijs de Vries dit prima aan het bespreken is met de regering van de Antillen, we hebben nu de situatie dat de staten de inburgeringprogramma's heeft afgewezen maar toch zullen we hier nadrukkelijk verder moeten omdat we anders een situatie krijgen dat we als gemeenten, er zijn een aantal gemeenten dit probleem niet aan zullen kunnen want dan zal het dweilen met een zeer grote kraan open blijven en dat moeten we dus niet hebben. Als gemeenten staan we er wel voor om de situatie beheersbaar te houden, dat lukt ons ook steeds weer, we werken ook samen als gemeenten, maar de problematiek van de toevloed van jongeren die kansloos zijn dat moet op één of andere manier ingedamd worden, dank u zeer.

De heer Bas Eenhoorn; dan in de richting van Jan Kees, als je tenminste behoefte hebt om nog even te reageren?

De heer Jan Kees Wiebenga; nou, alleen op het punt van het vreemdelingenbeleid waarbij ik natuurlijk ook van mijn kant Henk Kamp alle sterkte toewens want het is een buitengewoon, afijn dat weten we allemaal, een heel zwaar dossier. Ik wilde daar alleen nog over opmerken dat als je die wetsvoorstellen bekijkt dat mij toch enige zorg wel bekruipt en met name dat ook de nieuwe vreemdelingenwet niet op alle punten nou echt spoort met zeg maar de aanpak van andere Europese landen en dan denk ik bijvoorbeeld aan het terugkeerbeleid nog altijd, ik denk ook aan de wijze van opvang en ik denk aan de driejaars termijn op grond waarvan tijdelijke rechten worden omgezet in vaste rechten en Nederland springt daar dus nog altijd uit.

Ik vind toch eigenlijk dat deze vreemdelingen wijzigingswet, dat moet natuurlijk gebeuren want de situatie nu is nog moeilijker met veel asielverzoeken en dergelijke, maar we moeten dit nu echt Europees gaan oplossen. Als er nou één ding is, en dat zou ik eigenlijk hier willen zeggen in aanvulling op het Tweede Kamerfractiebeleid, één ding is wat bij de volgende verdragswijziging, dus bij de intergouvernementele conferentie waar de regeringen nu over zitten te praten de volgende verdragswijziging van Europa die eind dit jaar voorzien is moet worden meegenomen, dan is het de afschaffing van het vetorecht en dus een meer effectief maken van Europees vreemdelingenbeleid en dat zou ik alleen maar willen zeggen ook met het oog op de toevloed die naar Nederland nog altijd aan de gang is.

Mevrouw Nicolien van de Broek; ja, misschien even buiten de orde. Ik wou een opmerking maken over iets wat niet gezegd is door de voorzitter van de groep namelijk dat in de Eerste Kamer hebben wij de komende tijd heel veel te doen met Binnenlandse Zaken portefeuille en met name de herindeling, u heeft allemaal kunnen volgen dat we ons daar zeer actief in opstellen dat zal ook de komende maanden nog onze aandacht nog ruim vragen.

Het tweede is dat het referendum weer terugkomt, het tijdelijke referendum met én de grondwetsherziening ook dat zal onze aandacht vragen en ten derde ligt er nog steeds een notitie van de minister van Binnenlandse Zaken over de positie van de Eerste Kamer. Ook daar zullen wij nog ongetwijfeld binnen de partij komen te praten en dat wilde ik eigenlijk even als aanvulling geven.

De heer Bas Eenhoorn; heel goed, het is ook eigenlijk heel goed om de agenda te kennen van de Eerste Kamer en de positie van onze fractie daarin. Tot slot, bijna het laatste woord, hij heeft er nog zo'n minuut of tien voor, Hans Dijkstal.

De heer Hans Dijkstal; als u het goed vindt dan zou ik daar de eerste paar minuten willen delen met Henk Kamp?

Ik wou even zelf iets zeggen over het kader waarin we met het vreemdelingenbeleid bezig zijn maar er zitten een aantal hardnekkige punten in, waar ook Jan Kees net nog specifiek op in ging, dus misschien dat Henk daar dan nog ook nog iets op kan toevoegen en dan wou ik daarna, als u het goed vindt het woord hernemen om nog even iets over die Antilliaanse zaken en over die drugs te zeggen.

Kijk wat die vreemdelingenproblematiek betreft, het punt is meer dan voldoende geagendeerd en wij zullen ook als dat nodig is het blijven agenderen. Maar we zitten natuurlijk zo langzamerhand wel aan de harde kant van het beleid namelijk de wetgeving en de uitvoering.

De eerste opgave waar de fractie voor staat is hoe krijgen we een zo goed mogelijke wet tot stand in een omgeving waarin de meerderheid op een aantal punten toch anders dreigt te denken dan wij, dat is de grote klus waar Henk Kamp nu voor staat omdat na een aantal vooroverleggen in de Kamer we binnenkort die wet gaan behandelen, en die wet is een uitvoering van afspraken in het regeerakkoord, en wij willen natuurlijk proberen die wet zo stevig mogelijk te krijgen op die onderdelen waar het echt om gaat.

Daarbij ons realiserend dat wet is één en uitvoering is twee en in toenemende mate heb ik het gevoel dat het niet schort aan ideeën maar wel schort aan praktische uitvoering en controle op die uitvoering en dat spitst zich toe op drie facetten.

Het ene facet is de toelating, en bij de toelating is het zo ordinair als dat eerste contact tussen een asielzoeker en een ambtenaar.

Dat eerste contact is cruciaal voor de wijze waarop dat proces verder verloopt en als die ambtenaar zich niet gesteund voelt door goede wetgeving onduidelijke regels heeft en dan nog een politiek die hopeloos verdeeld is wat dacht u dat die ambtenaar tegenover die asielzoeker, die dan nog iemand van vluchtelingenwerk naast zich heeft staan ook, wat die dan doet? Dus die uitvoering is van het grootste belang en we zullen ook naar de IND scherper moeten gaan kijken, misschien ook over die discussie met de rekening, die uitvoering daar cruciaal.

Tweede punt is het punt van de uitzetting, misschien dat Henk daar nog iets over kan zeggen, als we dan hebben besloten dat iemand hier niet kan blijven dan moet de uitvoering dusdanig georganiseerd zijn dat ook tot daadwerkelijke uitzetting wordt overgegaan en laten we ook eerlijk zijn het derde punt wat hierbij hoort, dat is een lastig punt, is de illegaliteit.

Per definitie kan illegaliteit niet geaccepteerd worden maar ook hier weer de vraag hoe organiseren we dan dat we de illegaliteit daadwerkelijk in deze open wereld bestrijden en dat is de inzet die we kiezen.

Ik ben blij dat het woord Europa gevallen is, ik herhaal hier iets wat ik ook al in eerdere interviews onlangs heb gezegd, ik vind het toch eigenlijk een schande dat na zoveel jaar Europese Unie we op een onderwerp wat bij uitstek op het Europees niveau geregeld zou moeten worden dat er zo'n totale impasse is om dat onderwerp daar geregeld te krijgen.

Of de oplossing van Jan Kees kan helpen ik kan het niet helemaal overzien, ik heb onlangs ook flinke taal uitgeslagen door te zeggen dat de ministers in de derde peiler het maar eens iets anders moeten blokkeren zolang er niet eens een keer een voortgang wordt gemaakt op dit dossier want het staat volstrekt vast dat een effectief vreemdelingenbeleid alleen gevoerd kan worden als Duitsland, België, Luxemburg, Nederland en een aantal landen daar gezamenlijke lijnen voor zouden kunnen ontwikkelen.

Misschien dat Henk nu even gelijk mag aansluiten?

De heer Bas Eenhoorn; Henk, zou jij een aanvulling van jouw kant willen geven? En dan zijn we bijna aan het eind.

De heer Henk Kamp; voorzitter mag ik eerst zeggen dat wij ons gelukkig prijzen dat wij Jan Kees Wiebenga zich in het Europees Parlement bezig houdt met het asielbeleid?

Hij heeft dat jaren geleden in de Tweede Kamer gedaan, weet waar hij over spreekt, heeft ook voortdurend gepubliceerd over dat onderwerp en wij denken dat wij onze belangen daar in goede handen hebben.

Wij zijn ervan overtuigd als VVD dat er zo snel mogelijk een Europees asielbeleid moet komen, maar wij houden onze handen een beetje vast als het gaat om onze coalitiepartners die gezegd hebben: 'dat is heel leuk, een Europees asielbeleid dat moet er echt komen, maar dat is dan een uitgangspunt om eens te kijken hoe we het in Nederland nog iets beter en nog iets mooier kunnen doen want wij hebben natuurlijk wel ons eigen niveau en we bepalen wel zelf wat we doen in dit land', dus dat wordt nog een punt waar veel over geknokt zal moeten worden.

In de tweede plaats, Jan Kees zegt ja maar wat er nu in die nieuwe wet zit dat wijkt eigenlijk wel een beetje af van de lijn in Europa, dat is waar maar dat komt ook Jan Kees omdat die lijn in Europa die gaat uit van redelijke

aantallen die je met verstandig beleid nog wat in de hand kunt houden, dat stadium zijn we in Nederland al gepasseerd.

We hebben er 45.000 ieder jaar, we hebben er 70.000 in de opvang zitten en onze IND en onze rechtbanken zijn helemaal verstopt geraakt met 100.000 procedures. Dus wij worden gedwongen om een zodanige aanpak te kiezen dat wij zo snel mogelijk door die grote aantallen heenkomen, we moeten die aantallen verminderen om te gaan proberen die zaak weer in de hand te krijgen want daar gaat het op dit moment om.

Waar wij dan nu bezig zijn met onze coalitiefracties om te proberen tot een goede wet te komen leggen wij op dit moment de meeste nadruk bij de volgende punten:

In de eerste plaats willen wij voorkomen dat de rechter op de stoel van de bestuurder gaat zitten, dat is de afgelopen jaren al te veel het geval geweest en wij willen dat onder de nieuwe wet zeker niet hebben daar zitten een paar moeilijke punten in die nieuwe wet en die gaan wij proberen eruit te krijgen.

Het tweede wat wij willen is dat er weer een effectief vreemdelingtoezicht komt, er staat keihard in de stukken bij de nieuwe wet dat er op dit moment geen vreemdelingtoezicht meer is, geen actief vreemdelingtoezicht, dat kunnen we dus niet accepteren, die nieuwe wet zal zodanig moeten zijn dat dat wel gaat gebeuren vanaf het moment dat die nieuwe wet in werking treedt.

Het derde punt wat wij voor elkaar willen maken is dat iemand die knoeit, iemand die met valse documenten komt of die verkeerde informatie geeft, of die liegt, of die niet meewerkt, dat wij daar heel consequent iedere keer tegen zeggen: 'u bent dus geen echte vluchteling want als u dat wel was had u dat niet hoeven te doen en om die reden dat u knoeit en tegenwerkt om die reden weigeren wij u een vergunning en als u al een vergunning heeft dan zullen wij die intrekken'.

Tenslotte, meneer de voorzitter, wat wij echt willen beëindigen. Op dit moment is het zo dat als je drie jaar procedeert dat je dan als beloning een verblijfsvergunning krijgt, ook als je al drie vier keer afgewezen bent, en wij willen dus echt hebben dat onder die nieuwe wet dat dat een keer afgelopen is, dank u wel.

De heer Bas Eenhoorn; het is buitengewoon plezierig dat er zo'n brede steun is in de partij en er is nog mogelijk om er op te reageren.

De heer Harm Brundel, gemeenteraadslid in Emmen; voorzitter, ik wil nog op een aspect van dit vreemdelingenbeleid wijzen. Steeds meer ontfermen vluchtelingenwerk en kerken en dat zich instellingen zich over uitgeprocedeerde asielzoekers en dat heeft er nu toe geleid dat in meerdere gemeenten, ook in onze gemeente, een beroep wordt gedaan op de financiën van de lokale overheid omdat men te kort komt.

Het kan toch niet zo zijn dat daar waar er wetgeving is en daar waar de centrale overheid een beleid voert de lokale overheid daarop gaat inspringen, althans wij vinden dat de VVD dat niet moet doen maar gezien ons democratisch bestel gebeurt het in onze gemeente wel en waarschijnlijk ook in andere.

Ik vraag u daar aandacht voor en ik vraag het vooral of we daar niet een halt aan toe kunnen roepen?

De heer Bas Eenhoorn; het is goed meneer Brundel dat u op die scheve situatie wijst. Hans, tot slot.

De heer Hans Dijkstal; nog één opmerking hierover. Wij zullen niet treden in de autonomie van de gemeenten en daarom zei u natuurlijk ook aan het eind wij zullen in ieder geval als VVD hierop letten dat in die gemeenten dat wij niet meedoen met een ontwikkeling waar wij grote bezwaren tegen hebben.

Het enige punt waar wij op kunnen letten, en dat is ook een punt waar ook recent Henk Kamp en anderen mee bezig zijn, is bijvoorbeeld de koppelingswet. We hebben natuurlijk in dit land een wet aangenomen om juist te vermijden dat, die aanzuigende werking en al dat soort dingen, doordat mensen beroep doen op voorzieningen waar ze geen recht op hebben.

Tot onze grote ergernis in Den Haag zijn er dus gemeenten in dit land die menen dat ze de wet terzijde kunnen stellen en wij vinden dat dat onaanvaardbaar is en daar spreken wij dan ook het kabinet op aan, want dat is onze gesprekspartner, om de minister naar die betreffende gemeente te sturen en te zorgen dat daar een einde aan komt.

Nog even kort iets over die twee andere onderwerpen, eerst over die Antilliaanse jongerenproblematiek. Die is ernstig naar zijn aard en levert buitengemeen grote emoties op.

Ik denk dat we er verstandig aan doen in zoverre dit uit elkaar te rafelen, er zijn verschillende aspecten die een eigen aanpak behoeven.

Als het gaat om Antilliaanse jongeren in Nederland in bepaalde gemeenten, en er zijn er een paar waar ze geconcentreerd zijn en waar ze grote

criminaliteitsproblemen opleveren, vind ik dat ongeacht het beleid wat de Antillen betreft de betreffende politie en justitiële autoriteiten in die gemeente gewoon effectief, consequent, consistent op moeten treden om een einde te maken aan die vorm criminaliteit, dat is één.

Het tweede vraagstuk waar we mee zitten is de migratie van Antilliaanse jongeren naar Nederland toe. ik vind dat onaanvaardbaar dat de staten van de Antillen menen te kunnen besluiten dat de inburgeringswet die wij in Nederland hebben dat die niet zoor toepassing zou zijn op de Antilliaanse jongeren, die is ten volle van toepassing.

De oplossing die wij de Antillen geboden hebben is dat we de inburgering op de Antillen starten. Dat lijkt mij een royaal gebaar van Nederland, dat is in het belang van de Antillen zelf en dat is in het belang van Nederland dus ik vind dat we daar onverkort aan vast moeten houden.

Ik zeg u op dat ik op voorhand natuurlijk niet tegen studies ben over toelatingsregeling maar ik waarschuw u wel, juridisch gesproken vrees ik niet dat we daar ooit uitkomen, er is zeer hardnekkig Europees en ander recht wat de toelatingsregeling zoals u hem bedoelt waarschijnlijk onmogelijk zal maken. Vele studies, ook van het ministerie van Justitie, wijzen er op maar als u meent nog een gat te ontdekken dan merken we dat wel.

Belangrijker vind ik eigenlijk de oorzaak van dit alles. De oorzaak van dit alles is de uitzonderlijk slechte economische positie van de Antillen, de grote werkeloosheid daar en het gebrek aan perspectief voor jongeren op de Antillen, in tegenstelling bijvoorbeeld tot Aruba, interessant. Op Aruba draait de economie goed en op de Antillen dus niet.

We zitten al enige jaren in een moeizaam proces met de Antilliaanse regering om daar tot een oplossing te komen. Het zijn telkens regeringen, die politiek gesproken zeer broos in elkaar zitten, waar men moeilijk tot een vuist kan komen er liggen rapporten van het IMF die volstrekt duidelijk zijn over wat daar zou moeten gebeuren en ik vind dat het kabinet, en geloof ook trouwens dat ze dat doen met Gijs de Vries voorop, vast moeten houden naar de afspraken die gemaakt zijn in dat IMF kader want dat is de enige structurele oplossing voor de werkeloosheid en de economische problemen op de Antillen.

Als ze dat doen vind ik dat Nederland best bereid kan zijn of ze nog verdere impulsen kan geven in die ontwikkeling van die economie maar er moet eerst gesaneerd worden.

Dan tenslotte over het drugsbeleid. Dat blijft moeilijk uit te leggen omdat het in zijn fine tuning gecompliceerd is. ik hoop dat u nog steeds op het netvlies heeft wat het karakter is van het Nederlands drugsbeleid en waarom het de moeite waard is om dat vast te houden.

In afwijzing van een aantal landen om ons heen is het kenmerk van het Nederlands dat het een twee sporenbeleid is namelijk én justitieel én volksgezondheid en dat in het justitiële traject we uit blijven gaan van scheiding van circuits, harddrugs en softdrugs.

Dat is allemaal niet zo gemakkelijk uit te leggen en niet zo gemakkelijk vorm te geven maar tot nu toe lukt dat behoorlijk aardig als het gaat in resultaat boeken.

Wij boeken relatief gesproken betere resultaten dan de landen om ons heen dus ik voel er weinig voor om dit beleid onderuit te halen op grond van een burgemeester uit Tilburg die opeens allerlei dingen zit te bedenken.

Nou zou je in theorie nog wel sympathie kunnen hebben voor bepaalde achterdeurproblematieken maar degene die dat heeft moet wel begrijpen dat Nederland geen eiland is.

Als Nederland een eiland zou zijn dan zou je er best over na kunnen denken maar op het moment dat wij te ruimhartig worden aan de productiekant dan nemen wij een positie in in de Europese Unie die niet meer te verdedigen valt en bovendien zal dat leiden tot een sterk aanzuigende werking.

En dat is de reden dat ik het verstandig vind van het kabinet om het beleid zoals dat nu globaal is ook op dit punt gewoon te handhaven.

Dan blijven er nog best genoeg punten over waar we wat meer aan kunnen doen.

Nicolaij heeft gepleit, en zal dat weer doen, voor het aanpakken van de overlastproblematiek bijvoorbeeld van die drugsproblematiek, dat moeten we natuurlijk doen en op dat terrein zijn er meerdere dingen te doen maar laten we niet gaan zitten morrelen aan het beleid, ik voorspel u we komen verder van huis als we dat zouden doen.

De heer Bas Eenhoorn; hartelijk dank aan de fractievoorzitters die op een heldere en duidelijke wijze, zoals we van ze gewend zijn, hebben gezegd waar het op staat en hoe de fracties hun werk doen. Jan Kees Wiebenga, Nicolien v.d. Broek en Hans Dijkstal, geweldig bedankt.

Jullie hebben, laten we zeggen, het vertrouwen wat we indertijd aan jullie hebben gegeven hier nog eens een keer waargemaakt met jullie fracties gaan we ervan uit dat ook in het komende jaar tot de volgende Algemene

Vergadering wij recht toe en recht aan zullen zeilen zoals we dat met z'n allen hebben afgesproken, reuze bedankt jullie.

De heer Hans Dijkstal; Bas, ik vind dat jij het ook goed hebt gedaan, ik ga je een bloemetje aanbieden. Namens ons allemaal.

De heer Bas Eenhoorn; dat is heel aardig van je maar dat kan alleen, zoals jij weet, in teamwerk.

Daarom zou ik ook iedereen hier in de zaal willen bedanken, u was vanaf gisterenmiddag heel actief, u hebt zich geschikt naar de nieuwe ideeën van het Hoofdbestuur om actief te participeren, ik vind het geweldig en het Hoofdbestuur bedankt u daarvoor en ik denk dat dat ook zo op deze wijze hoort bij een partij die klaar is om in de toekomst te laten zien waar het op staat.

Ik wil ook vooral de mensen van het secretariaat onder leiding van Daan Zwart en Petra Ginjaar bedanken voor de wijze waarop ze het mogelijk hebben gemaakt dat wij die discussie hebben gevoerd met zijn allen, dat u het hebt volgehouden en dat u die inbreng hebt kunnen hebben.

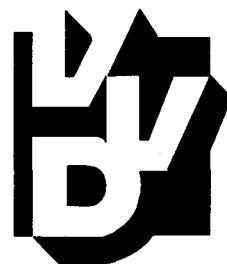
En zoals u weet ben ik op vertrouwde grond en ik wil extra bedanken, zonder dat ik nou als Drent dat met laten we zeggen met wat meer gevoel dan anders doe in de richting van Roel Pranger de kamercentrale Drenthe, fantastisch zoals jullie dit ook hebben voorbereid en bedankt voor jullie inzet en voor jullie ideeën, Roel en jouw mensen bedankt.

Elke dag van de partij, zoals hier nog eens is aangegeven, dat kunnen we zijn dank zij u allemaal. Een open partij willen we zijn, een partij die open staat voor nieuwe ideeën maar die duidelijk zegt waar het op staat, die een heldere koers uitzet en die ook blijft volgen zodat wij ook met zijn allen zeggen waar het op staat zullen laten zien dat wij de partij zijn die de liberale toekomst maken, dank allemaal voor uw inbreng en dit geweldige congres.

Aanvullende beschrijvingsbrief 104^e Algemene Vergadering

Aanvullende beschrijvingsbrief (53ste Jaarlijkse Algemene Vergadering, 104^e AV)

Vastgesteld door het hoofdbestuur op
17 april 2000

De openbare jaarlijkse algemene vergadering van de VVD wordt gehouden op vrijdag 19 en zaterdag 20 mei 2000 in het Van der Valk Motel Assen te Assen, Balkenweg 1, tel.: (0592-35 15 15).

Door de ledenvergaderingen van de afdelingen de centralevergaderingen van de ondercentrales en kamercentrales, de partijcommissies en de bijzondere groepen zijn in totaal 5 wijzigingsvoorstellen ingediend op de beschrijvingsbrief van 8 februari 2000.

De wijzigingsvoorstellen konden tot en met 31 maart 2000 worden ingediend, de voorstellen treft u in deze aanvullende beschrijvingsbrief aan.

Tevens zijn opgenomen:

- Een beknopt programma-overzicht
- De rekening en verantwoording 1999 (agendapunt 6)
- De routebeschrijving naar het Van der Valk Motel Assen
- Losse bijlage: het jaarverslag 1999

Deze beschrijvingsbrief wordt verzonden aan:
De secretarissen van afdelingen, ondercentrales en kamercentrales, de voorzitters van de kamercentrales, de leden van het hoofdbestuur, de secretaris van de Organisatie Vrouwen in de VVD, de VVD-Bestuurdersvereniging en de LIGN, de secretarissen van de partijcommissies, de secretariaten van het EP, EK en TK en verder opvraagbaar bij het algemeen secretariaat.

programma

53ste JAV (104^e AV) te Assen.

(onder voorbehoud van wijzigingen)

*Gedurende gehele congres: stands, infomarkt, verkoop materialen,
multi-media-zuilen en service-momenten*

INFORMELE START VRIJDAGMIDDAGPROGRAMMA

vrijdag 19 mei 2000, 15.00 uur

15.00 – 16.30 uur Parallelbijeenkomsten

Start informeel programma met bijeenkomsten van diverse gremia, rondetafelgesprekken en workshops

16.30 – 19.15 uur Borrel en diner

START JAV PLENAIR VRIJDAGAVONDPROGRAMMA

vrijdag 19 mei 2000, 19.30 uur

19.30 – 21.30 uur Plenair avondprogramma

1. Opening door de voorzitter van de VVD, de heer drs. H.B. Eenhoorn
2. Herdenking overleden vooraanstaande leden van de VVD
3. Redevoering van de voorzitter van de VVD, de heer drs. H.B. Eenhoorn
4. Redevoering van de fractievoorzitter in de Tweede Kamer, de heer H.F. Dijkstal
5. Politiek en nieuwe media – presentatie en entertainment

VERVOLG JAV ZATERDAGOGHTEND PROGRAMMA

Zaterdag 20 mei 2000, 10.00 uur

PLENAIRE ZAAL

**10.00 – 11.45 uur Plenaire huishoudelijke vergadering
(agendapunt 7 t/m 21)**

(10.00-10.30)

6. Rekening en verantwoording van het hoofdbestuur over 1999, alsmede het gevoerde beleid (jaarverslag) van het hoofdbestuur in 1999
7. Verslag van de financiële commissie van drie leden over verslagjaar 1999
8. Benoeming financiële commissie van drie leden voor verslagjaar 2000
9. Vaststellen beleidsplan en begroting 2000
10. Vaststellen hoogte van de contributie voor 2001.
11. Rondvraag

(10.30-11.00)

12. Voorstel aanpassing reglementen t.g.v. VVD/JOVD
13. Benoeming geschillencommissie VVD/JOVD
14. Voorstel wijziging kandidaatstellingsreglementen

(11.00-11.15)

15. Voorstel afdeling Gorinchem
16. Voorstel Oegstgeest
17. Voorstel Rotterdam

(11.15-11.45)

18. Benoeming van een aantal leden van het hoofdbestuur
19. Afscheid van een aantal leden van het hoofdbestuur
20. Speech voorzitter JOVD, de heer A.A. de Veth

11.45-12.30 uur Plenaire afsluiting ochtendgedeelte

21. Rondetafelgesprek "de andere kant van de bestuurstafel"

12.30 – 13.30 uur Lunch

SUBZALEN

**10.00 – 11.30 uur
Parallelbijeenkomsten**

- ronde tafelgesprekken
- workshops

VERVOLG JAV ZATERDAGMIDDAG PROGRAMMA

Zaterdag 20 mei 2000, 13.30 uur

13.30 – 16.00 uur parallelsessies naar beleidscluster, bespreking politiek beleid

22. Verantwoording beleid van de fracties van Tweede Kamer, Eerste Kamer en Europees Parlement

23. Sluiting

Agendapunt 6: Rekening en verantwoording van het hoofdbestuur over 1999, alsmede het gevoerde beleid (jaarverslag) van het hoofdbestuur in 1999

Toelichting op de rekening en verantwoording over 1999

Inleiding

Overeenkomstig artikel 30 van de statuten van de partij wordt hierbij de rekening en verantwoording van het in 1999 gevoerde financiële beleid ter goedkeuring aangeboden. De cijfers vallen onder verantwoordelijkheid van de penningmeester.

De jaarrekening is gecontroleerd door KPMG Accountants NV, waarbij een goedkeurende verklaring is afgegeven.

Uitgangspunten

Voor de begroting 1999 golden de volgende uitgangspunten:

1. Een sluitende begroting.

De uitgaven mogen de inkomsten niet overstijgen, de begroting dient minimaal sluitend te zijn.

2. Opbouw eigen vermogen

Voor een verantwoorde bedrijfsvoering van onze vereniging is een eigen vermogen van f 500.000 het absolute minimum.

Balans

Het exploitatieresultaat over 1999 van 17.000 gulden is toegevoegd aan het eigen vermogen.

In 1999 heeft de VVD een legaat van mevrouw Hagen – van Oldenburg ontvangen van 320.000 gulden. Dit geld is in het Thorbeckefonds opgenomen ter financiering van de verhuizing en inrichting van het nieuwe pand dat medio juni 2000 aan de laan Copes van Cattenburch wordt betrokken. De succesvolle ledenwerfspot die periodiek in de zendtijd voor politieke partijen wordt uitgezonden is gefinancierd uit het radio – en televisiefonds.

De liquiditeitspositie is voldoende om aan verplichtingen op korte termijn te voldoen. Schuldposities op lange termijn, leaseverplichtingen en verplichtingen uit arbeidsovereenkomsten, zijn voldoende gewaarborgd. Het verenigingsvermogen voldoet aan de daaraan gestelde eisen, doch is uitgedrukt in het balanstotaal van de vereniging aan de krappe kant.

Realisatie 1999

Inkomsten

In 1999 zijn 2.500 minder contributie-inningen gerealiseerd dan in 1998. Een zorgwekkende ontwikkeling. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het aantal afmeldingen van leden ongeveer gelijk is aan voorgaande jaren maar dat de aanwas van nieuwe leden daalt. De verhoging van de contributie in 1999 heeft per saldo echter geresulteerd in 250.000 gulden meer inkomsten uit contributie.

In de post overige inkomsten is onder meer opgenomen een bijdrage ad 55.000 gulden van de stichting voor Oeconomische politiek voor het project nieuwe media. Het voeren van vier verkiezingscampagnes in twee jaar heeft de bodem van de verkiezingskas in zicht gebracht en dientengevolge geresulteerd in een daling van de rentebaten. De verkoop van informatiemateriaal is lager dan in 1998.

Invoering van de nieuwe wet subsidie politieke partijen medio 1999 zorgt voor de stijging van de inkomsten uit subsidie. De wet kent een verhoging van 20 procent, een indexering voor koopkrachtverlies en is rechtsevenredig aan het aantal zetels in de Tweede Kamer. Deze doelsubsidie kan worden aangewend voor vormings - en scholingsactiviteiten, informatievoorziening aan leden en het onderhouden van contacten met zusterpartijen in het buitenland.

Uitgaven

Basiskosten

De exploitatie van het partijbureau, weergegeven in de basiskosten is met 3 procent gestegen. De meest significante afwijking ten opzichte van 1998 is een forse stijging van de personeelskosten met ruim 12 procent. Een aantal bestuursassistenten is in 1999 vertrokken. De krapte op de arbeidsmarkt noopte tot het maken van kosten voor werving en selectie op zoek naar geschikte kandidaten alsmede het inzetten van relatief dure uitzendkrachten. Teneinde de werkdruk op het algemeen secretariaat terug te brengen is tevens een extra medewerker (1.0 FTE) aangetrokken.

Het voorkomen van voorziene problemen tijdens de millenniumwisseling heeft de bureaunkosten incidenteel doen toenemen. Minder porti - en telefoonkosten zorgden voor een daling in de communicatiekosten. De stijging in de kosten van de ledenadministratie wordt veroorzaakt door hogere kosten voor de verwerking van het betalingsverkeer.

Politiek

Meer activiteiten op soms minder gunstige locaties zorgden voor extra reis - en verblijfskosten in internationaal verband. De kosten voor Midden - en Oost Europa stijgen omdat het opheffen van twee politieke partijen in 1998 ertoe heeft geleid dat er meer subsidiegelden kunnen worden geclaimd waardoor er meer projecten kunnen worden geïnitieerd.

Partij

De kosten voor vorming en scholing zijn hoger, doch ook hiervoor geldt dat deze worden gedekt door subsidie. Geen commissievergaderingen voor kandidaatstellingen, een Buitengewone Algemene Vergadering in één dag in plaats van twee en lagere declaraties leiden tot een daling van de kosten voor het bestuur.

Communicatie

In 1999 werd minder materiaal ingekocht voor de verkoop van campagneartikelen. Dit resulteerde in een lager kostenniveau dan 1998.

Horizontale beleidsvelden

In de horizontale beleidsvelden zijn opgenomen de kosten voor het jongerenbeleid en de kosten voor het project nieuwe media.

Resultaat

Het exploitatieresultaat over 1999 van 17.000 gulden is toegevoegd aan het eigen vermogen.

Begroting 2000

De sluitende begroting 2000 wordt behandeld in samenhang met de beleidsnota van het hoofdbestuur. De begroting voor de Haya van Somerenstichting (Vorming en Scholing en Midden - en Oost - Europa) is geïntegreerd in de begroting voor de VVD. De van de overheid ontvangen doelsubsidies conform de wet subsidie politieke partijen en die voor Midden - en Oost - Europa worden geheel voor die activiteiten aangewend. De doelsubsidie voor zendtijd Politieke Partijen wordt conform de richtlijn geheel ten behoeve van deze portefeuilles aangewend.

Slotwoord

Het eigen vermogen is nu 577.000 gulden en voldoet aan de gestelde eis. Voor een goed financieel fundament van de partij zou het eigen vermogen echter groter moeten zijn.

De daling van het aantal leden, onder de kritische grens van 50.000, was voor het hoofdbestuur aanleiding om te starten met een onderzoek naar alternatieve vormen van financiering. Hierin worden in ieder geval de volgende onderwerpen onderzocht:

- Sponsoring
- Differentiatie van het lidmaatschap/ donateurschap
- Afdrachten van politieke vertegenwoordigers
- Fondsenwerving/ giften

De basis dient te blijven een sluitende begroting ook in de komende jaren.

Drs M. Kuperus RC
penningmeester

RESULTAAT (x f 1.000,--)				
	Begroting 2000	Begroting 1999	Werkelijk 1999	Werkelijk 1998
INKOMSTEN	5.846	5.593	6.011	5.689
UITGAVEN	-5.846	-5.593	-5.924	-5.767
baten AP	-	-		87
Lasten AP	-	-	-70	-
RESULTAAT	-	-	17	9

*AP afgesloten periode, RTV: Radio en Televisie fonds

Hierna zijn achtereenvolgens opgenomen:

1. Balans
- 2a. Inkomsten
- 2b. Uitgaven
- 3a. Toelichting op de contributie inkomsten
- 3b. Toelichting op de ontvangen en afgedragen giften aan afdelingen
4. Toelichting op andere inkomsten
5. Toelichting op de uitgaven: Interne subsidies
6. Toelichting op de uitgaven: Midden – en Oost - Europa
7. Toelichting op de uitgaven: Vorming en Scholing
8. Toelichting op de uitgaven: Vrijheid en Democratie
9. Toelichting op de uitgaven: PR en voorlichting
10. Verkiezingsfonds

NB. De begroting 2000 is onder voorbehoud van goedkeuring door de algemene vergadering

1. BALANS (x f 1000)			
ACTIVA	31/12 1999	Mutatie	31/12 1998
Vaste activa			
Thorbeckehuis	730	-	730
Nieuwbouw/ renovatie	111	-59	170
Overige duurzame activa	663	-70	733
Viottende activa			
Voorraad informatiemateriaal	261	-39	300
Overlopende activa	1.095	-224	1.319
Liquide middelen	3.608	-244	3.852
TOTAAL	6.468	-636	7.104
PASSIVA	31/12 1999	Mutatie	31/12 1998
Verenigingsvermogen	577	17	560
Fondsen en voorzieningen			
Verkiezingsfonds	454	-708	1.162
Thorbeckehuis fonds	420	320	100
Radio- en Televisiefonds	1	-69	70
Backservice pensioenregeling	18	-4	22
Schulden			
Lease termijnen	422	-135	557
Overlopende passiva	4.576	-57	4.633
TOTAAL	6.468	-636	7.104

2a. INKOMSTEN (x f 1000)				
	Begroting 2000	Begroting 1999	Werkelijk 1999	Werkelijk 1998
Contributie aandeel hoofdbestuur	3373	3.549	3.466	3.248
Overige inkomsten	150	150	253	197
Verkoop informatiemateriaal	50	82	150	403
Subsidies overheid	1565	1.180	1.422	1.150
Cursusbijdragen deelnemers vorming en scholing	55	40	62	48
Bijdragen Bestuurdersvereniging en Organisatie Vrouwen	205	192	216	230
Bijdragen Haya van Somerenstichting	448	400	446	413
TOTAAL	5846	5.593	6.015	5.689

2b. UITGAVEN (x f 1000)	Begroting 2000	Begroting 1999	Werkelijk 1999	Werkelijk 1998
BASISKOSTEN				
Personeelskosten	1872	1.705	1.871	1.667
Reis- en verblijfkosten	55	53	67	64
Huisvestingskosten	270	197	210	198
Bureaunkosten	243	250	284	214
Communicatiekosten	425	366	369	422
Ledenadministratie	156	158	171	148
Interne subsidies	65	120	156	306
Totaal	3.086	2.849	3.128	3.019
POLITIEK				
Inh. Discussie / partijcommissie	75	45	50	45
Internationale zaken	147	105	122	98
Midden - en Oost-Europa	454	420	455	420
Totaal	676	570	627	563
PARTIJ				
Bestuur	304	396	299	346
Vorming en Scholing	705	660	726	655
Dotatie verkiezingsfonds	250	250	250	185
Kaderplanning en begeleiding	25	26	0	4
Totaal	1.284	1.332	1.275	1.190
COMMUNICATIE				
Vrijheid en Democratie	300	396	390	396
Pr en voorlichting	240	233	426	537

Ledenwerving / Ledenbehoud	100	57	14	24
Totaal	640	686	830	957
OVERIGE POSTEN				
Horizontale beleidsvelden	160	156	68	38
TOTAAL GENERAAL	5846	5.593	5.928	5.767

3a. TOELICHTING OP DE CONTRIBUTIE INKOMSTEN (x f 1000)				
	Begroting 2000	Begroting 1999	Werkelijk 1999	Werkelijk 1998
<i>Aantallen contributie - inning</i>	51.000	51.500	50.585	53098
TOTAAL ONTVANGEN CONTRIBUTIE	5.406	5.581	5.508	5.242
Bij: Toeslag administratiekosten	80	85	79	86
AF: Toeslag VVD-Bestuurdersvereniging	375	341	338	386
TOTAAL TE VERDELEN CONTRIBUTIE	5.111	5.325	5.249	4.942
AF: Aandeel Kamercentrales	396	405	416	389
AF: Aandeel Ondercentrales	149	152	151	142
AF: Aanvulling Ondercentrales	5	5	5	4
AF: Aandeel Afdelingen	1188	1.214	1.211	1.159
Resteert: aandeel hoofdbestuur	3373	3.549	3.466	3.248

**3b. TOELICHTING OP DE ONTVANGEN EN AFGEDRAGEN
GIFTEN AAN AFDELINGEN (x f 1000)**

	Begroting 2000	Begroting 1999	Werkelijk 1999	Werkelijk 1998
<i>Aantallen</i>	10.000	10.000	8.378	7.848
Bedrag giften leden	475	475	437	440
Bedrag giften nieuwe leden	25	25	8	2
TOTAAL	500	500	445	442

4.TOELICHTING OP ANDERE INKOMSTEN (x f 1000)

<i>Overige inkomsten</i>	Begroting 2000	Begroting 1999	Werkelijk 1999	Werkelijk 1998
Giften	30	30	158	21
Diensten voor derden	60	60	45	58
Rente	60	60	50	118
TOTAAL	150	150	253	197
<i>Subsidies overheid</i>				
Subsidie politieke partijen	1.011	660	845	602
Midden- en Oost-Europa	454	420	455	417
Radio en Televisie	100	100	122	131
TOTAAL	1.565	1.180	1.422	1.150
<i>VVD-Bestuurdersvereniging</i>				
-directe personeelskosten	135	128	144	159
-bureau en huisvestingskosten	25	25	25	25

<i>Org. Vrouwen in de VVD</i>				
-directe personeelskosten	28	22	30	29
-bureau en huisvestingskosten	17	17	17	17
TOTAAL	205	192	216	230
<i>(Haya) Vorming en scholing</i>				
-indirecte personeelskosten	180	164	181	187
-bureau en huisvestingskosten	163	147	146	116
<i>(Haya) Midden/Oost-Europa</i>				
-indirecte personeelskosten	60	52	68	67
-bureau en huisvestingskosten	45	37	51	43
TOTAAL	448	400	446	413

5.TOELICHTING OP DE UITGAVEN: SUBSIDIES (x 1000)

	Begroting 2000	Begroting 1999	Werkelijk 1999	Werkelijk 1998
Stichting Organisatie Vrouwen in de VVD	65	65	65	65
Prof. mr. B.M. Telderstichting	-	50	50	50
J.O.V.D.	-	5	5	5
TOTAAL	65	120	120	120

De VVD draagt ook bij in de exploitatiekosten van de Haya van Somerenstichting. Omdat Beide begrotingen hier geconsolideerd worden weergegeven is deze subsidie daarin niet terug te vinden. Deze subsidie bedraagt:

Haya van Somerenstichting	0	0	36	186
---------------------------	---	---	----	-----

6. TOELICHTING OP DE UITGAVEN: MIDDEN-EN OOST-EUROPA

	Begroting 2000	Begroting 1999	Werkelijk 1999	Werkelijk 1998
Organisatiekosten projecten	224	205	231	235
Projecten Midden Oost Europa	230	215	224	185
TOTAAL UITGAVEN	454	420	455	420

7. TOELICHTING OP DE UITGAVEN: FORMING EN SCHOLING

	Begroting 2000	Begroting 1999	Werkelijk 1999	Werkelijk 1998
Organisatiekosten	516	494	538	483
Vergaderkosten	15	15	13	7
Kosten cursussen	111	89	127	127
Kosten landelijke activiteiten	63	62	48	38
TOTAAL UITGAVEN	705	660	726	655

**8. TOELICHTING OP DE UITGAVEN: VRIJHEID EN DEMOCRATIE
(x f 1000,--)**

	Begroting 2000	Begroting 1999	Werkelijk 1999	Werkelijk 1998
Druk- en verzendkosten, Aandeel in ledenadministratie – kosten	300	404	406	446
Overige exploitatiekosten	-	54	35	46
Doorberekening publikaties	-	-57	-32	-86
Opbrengst advertenties	-	-5	-19	-10
TOTAAL	300	396	390	396

9. TOELICHTING OP DE UITGAVEN: PR EN VOORLICHTING
(x 1.000,--)

	Begroting 2000	Begroting 1999	Werkelijk 1999	Werkelijk 1998
Partijvoorlichting	185	178	179	196
Kosten informatiemateriaal	55	55	247	341
TOTAAL	240	233	426	537

**10. TOELICHTING OP DE UITGAVEN:
VERKIEZINGSFONDS (x f 1000)**

	Begroting 2000	Begroting 1999	Werkelijk 1999	Werkelijk 1998
Saldo per 1 januari	454	1162	1.162	1.693
INKOMSTEN				
Dotatie t.l.v. exploitatierekening	250	250	250	185
Financiële acties	-	-	-	846
Andere opbrengsten	50	332	331	628
UITGAVEN				
Europese verkiezingen	-	638	638	-
Tweede-Kamerverkiezingen	-	-		1.533
Provinciale Statenverkiezingen	-	652	652	-
Gemeenteraadsverkiezingen	-	-		657
Kosten financiële acties	-	-		
Saldo per 31 december	754	454	453	1.162

ZATERDAG 20 MEI 2000 VERVOLG JAV ZATERDAGOGHTENDPROGRAMMA
--

Agendapunt 14: voorstel wijziging kandidaatstellingsreglementen

Voorstel 1

Afdeling Waalre (30 maart 2000)

Tekst:

Inzake artikel 9.3 GR

Schrapping van een of meer woorden. Toevoeging van een nieuwe tekst:

Op de eerste regel tussen "Indien" en "de kamercentrale" invoegen: "het bestuur van".

Toelichting:

"de kamercentrale" is een organisatievorm terwijl het bestuur van die organisatie een oordeel kan hebben.

Advies hoofdbestuur:

Overnemen.

Voorstel 2

Afdeling Waalre (30 maart 2000)

Tekst:

Inzake artikel 4.5 TK/EK/EP

Schrapping van een of meer woorden. Toevoeging van een nieuwe tekst:

Op de eerste regel tussen "Voor de" en "de publicatie" invoegen: "het tijdstip van" c.q. "voor" vervangen door "vóór".

Toelichting:

De voorgestelde tekst is voor tweeërlei uitleg vatbaar.

Advies hoofdbestuur:

Overnemen.

Voorstel 3

Afdeling Waalre (30 maart 2000)

Tekst:

Inzake artikel 4.5 PS

Schrapping van een of meer woorden. Toevoeging van een nieuwe tekst:

Op de eerste regel tussen "Voor de" en "de publicatie" invoegen: "het tijdstip van" c.q. "voor" vervangen door "vóór".

Toelichting:

De voorgestelde tekst is voor tweeërlei uitleg vatbaar.

Advies hoofdbestuur:

Overnemen. In de oorspronkelijke tekst wordt de aanduiding: "verzending" gebruikt. In overeenstemming met de tekst van artikel 4.5 TK/EP/PS en dit voorstel, zal ook hier de aanduiding: "publikatie" worden gebruikt.

Agendapunt 22: verantwoording beleid van de fracties van Tweede Kamer, Eerste Kamer en Europees Parlement.

Voorstel 4

Kamercentrale/afdeling Den Haag (29 maart 2000)

Tekst:

Bij de (schriftelijke) voorbereiding door de Tweede-Kamerfractie van de behandeling van het beleid Tweede-Kamerfractie in de Algemene Vergadering moet in elk geval aandacht worden besteed aan de onderwerpen biotechnologie en privatisering. Wat dit laatste betreft dient in aanmerking te worden genomen de (on)mogelijkheden en (on)wenselijkheden van verdergaande privatisering van instellingen van algemeen / openbaar nut waarbij tevens de resultaten worden beschouwd van hetgeen tot nu toe op dit terrein is geschied.

Advies hoofdbestuur:

Overnemen. Dit onderwerp zal aan de orde worden gesteld in een van de deelsessies, waarna er een rapportage in de plenaire algemene vergadering zal plaatsvinden.

Voorstel 5

Kamercentrale Dordrecht (29 maart 2000)

Tekst:

De centrale vergadering van de kamercentrale Dordrecht op 29 maart 2000 in de vergadering bijeen overweegt dat:

1. de VVD tegen rekeningrijden en/of spitsheffing is
2. de VVD bij de onderhandelingen over het regeerakkoord helaas akkoord is gegaan met de invoering van rekeningrijden onder voorwaarden

Constateert dat:

3. aan deze voorwaarden niet kan worden voldaan

Concludeert dat:

4. thans een situatie aanwezig is dat, gelet op het vorenstaande, het regeerakkoord op het punt van het rekeningrijden niet tot uitvoering kan worden gebracht en dat de VVD met alle politieke middelen dient te voorkomen dat rekeningrijden wordt ingevoerd.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen: Op basis van het verkiezingsprogramma en het regeerakkoord is dit een te beperkte visie op dit onderwerp, die geen recht doet aan de situatie die thans voorligt en de afweging die dient te worden gemaakt.

Beschrijvingsbrief 104^e Algemene Vergadering

Beschrijvingsbrief (53ste Jaarlijkse Algemene Vergadering, 104^e AV)

Vastgesteld door het hoofdbestuur op
17 januari 2000

De openbare jaarlijkse algemene vergadering van de VVD wordt gehouden op vrijdag 19 en zaterdag 20 mei 2000 in het Van der Valk Motel Assen te Assen, Balkenweg 1, tel.: (0592-35 15 15).

Door de ledenvergaderingen van de afdelingen, de centralevergaderingen van de ondercentrales en kamercentrales, de partijcommissies en de bijzondere groepen kunnen tot en met uiterlijk 31 maart 2000 wijzigingsvoorstellen bij de algemeen secretaris worden ingediend op de voorstellen die in de beschrijvingsbrief zijn opgenomen (zie voor wijze van indiening: annex, blz. 19)

Met de aanvullende beschrijvingsbrief van 28 april 2000 zal het financieel verslag van de penningmeester en het jaarverslag 1999 worden meegezonden.

Deze beschrijvingsbrief wordt verzonden aan:

De secretarissen van afdelingen, ondercentrales en kamercentrales, de voorzitters van de kamercentrales, de leden van het hoofdbestuur, de secretaris van de Organisatie Vrouwen in de VVD, de VVD-Bestuurdersvereniging en de LIGN, de secretarissen van de partijcommissies, de secretariaten van het EP, EK en TK en verder opvraagbaar bij het algemeen secretariaat.

programma

53ste JAV (104^e AV) te Assen.

(onder voorbehoud van wijzigingen)

*Gedurende gehele congres: stands, infomarkt, verkoop materialen,
multi-media-zuilen en service-momenten*

INFORMELE START VRIJDAGMIDDAGPROGRAMMA

vrijdag 19 mei 2000. 15.00 uur

15.00 – 16.30 uur Parallelbijeenkomsten

Start informeel programma met bijeenkomsten van diverse gremia, rondetafelgesprekken en workshops

16.30 – 19.00 uur Borrel en diner

START JAV PLENAIR VRIJDAGAVONDPROGRAMMA

vrijdag 19 mei 2000. 19.00 uur

19.00 – 21.30 uur Plenair avondprogramma

1. Opening door de voorzitter van de VVD, de heer drs. H.B. Eenhoorn
2. Herdenking overleden vooraanstaande leden van de VVD
3. Redevoering van de voorzitter van de VVD, de heer drs. H.B. Eenhoorn
4. Redevoering van de fractievoorzitter in de Tweede Kamer, de heer H.F. Dijkstal
5. Politiek en nieuwe media – presentatie en entertainment

Zaterdag 20 mei 2000, 10.00 uur

PLENAIRE ZAAL

**10.00 – 11.45 uur Plenaire huishoudelijke vergadering
(agendapunt 7 t/m 21)**

(10.00-10.30)

6. Rekening en verantwoording van het hoofdbestuur over 1999, alsmede het gevoerde beleid (jaarverslag) van het hoofdbestuur in 1999
7. Verslag van de financiële commissie van drie leden over verslagjaar 1999
8. Benoeming financiële commissie van drie leden voor verslagjaar 2000
9. Vaststellen beleidsplan en begroting 2000
10. Vaststellen hoogte van de contributie voor 2001.
11. Rondvraag

(10.30-11.00)

12. Voorstel aanpassing reglementen t.g.v. VVD/JOVD
13. Benoeming geschillencommissie VVD/JOVD
14. Voorstel wijziging kandidaatstellingsreglementen

(11.00-11.15)

15. Voorstel afdeling Gorinchem
16. Voorstel Oegstgeest
17. Voorstel Rotterdam

(11.15-11.45)

18. Benoeming van een aantal leden van het hoofdbestuur
19. Afscheid van een aantal leden van het hoofdbestuur
20. Speech voorzitter JOVD, de heer A.A. de Veth

11.45-12.30 uur Plenaire afsluiting ochtendgedeelte

21. Rondetafelgesprek "de andere kant van de bestuurstafel"

12.30 – 13.30 uur Lunch

SUBZALEN

**10.00 – 11.30 uur
Parallelbijeenkomsten**

- ronde tafelgesprekken met politici
(verschillende thema's)
- debatteer-onderdeel
- preview trainingen en cursussen

VERVOLG JAV ZATERDAGMIDDAG PROGRAMMA

Zaterdag 20 mei 2000, 13.30 uur

13.30 – 16.00 uur parallelsessies naar beleidscluster, bespreking politiek beleid

22. Verantwoording beleid van de fracties van Tweede Kamer, Eerste Kamer en Europees Parlement

23. Sluiting

VRIJDAG 19 MEI 2000
INFORMELE START VRIJDAGMIDDAG PROGRAMMA

Aanvang 15.00 uur Parallelbijeenkomsten

16.30-19.00 Borrel en diner

START JAV PLENAIR VRIJDAGAVOND PROGRAMMA

Agendapunt 1

Onderwerp Opening door de voorzitter, de heer drs. H.B. Eenhoorn

Agendapunt 2

Onderwerp Herdenking overleden vooraanstaande leden van de VVD

Agendapunt 3

Onderwerp Redevoering van de voorzitter van de VVD, de heer drs. H.B. Eenhoorn

Agendapunt 4

Onderwerp Redevoering van de fractievoorzitter in de Tweede Kamer, de heer H.F. Dijkstal

Agendapunt 5

Onderwerp Politiek en nieuwe media – presentatie en entertainment

ZATERDAG 20 MEI 2000
VERVOLG JAV ZATERDAGOGHTENDPROGRAMMA

Agendapunt 6

Onderwerp Rekening en verantwoording van het hoofdbestuur over 1999, alsmede het gevoerde beleid (jaarverslag) van het hoofdbestuur in 1999

Toelichting De rekening en verantwoording en verslag van het hoofdbestuur

Agendapunt 7

Onderwerp Verslag van de financiële commissie van drie leden over verslagjaar 1999

Toelichting De commissie bestaat uit de volgende leden, in alfabetische volgorde:

Mevrouw D.H. van Engelen te Bergen op Zoom
Mevrouw G. Hop-Hofstede te Hooghalen
De heer drs. A.H.M. Vredenburg te Rotterdam.

Agendapunt 8**Onderwerp Benoeming financiële commissie van drie leden voor verslagjaar 2000****Toelichting** Voorgesteld worden – in alfabetische volgorde – de volgende leden:

Mevrouw mr. A.F.M.Q. Beukers – van Doorn te Vlaardingen (benoeming)

Mevrouw D.H. van Engelen te Bergen op Zoom (herbenoeming)

De heer F.W. van Gils te Zoetermeer (benoeming)

Als plaatsvervangende leden worden voorgesteld – in alfabetische volgorde –:

De heer W.M. Gasman te Almere (benoeming)

Mevrouw C.J.M. Plagman te Haarlem (benoeming)

De heer O. Tammens te Zwinderen (herbenoeming)

Namen van overige kandidaten kunnen tot en met uiterlijk 31 maart 2000 ter kennis van de algemeen secretaris worden gebracht, mits deze kandidaat zijn gesteld door de ledenvergadering van de afdeling en de aanmelding vergezeld gaat van een schriftelijke bereidverklaring van de kandidaat.

Agendapunt 9**Onderwerp Vaststellen beleidsplan en begroting 2000****Toelichting** Het beleidsplan en begroting 2000 zijn reeds in december 1999 toegezonden aan de afdelingen en centrales.**Agendapunt 10****Onderwerp Vaststellen hoogte van de contributie voor 2001****Tekst** Het hoofdbestuur stelt voor de contributie met 2% te verhogen.

Bedragen zijn in gulden.

Geboortejaren:		JAAR		HALFJAAR		KWARTAAL	
		Oud	Nieuw	Oud	Nieuw	Oud	Nieuw
t/m 26 jaar	Acceptgiro	f 41,00	f 42,00	f 21,50	f 22,00	-	-
	Incasso	f 39,00	f 40,00	f 20,00	f 20,50	f 10,25	f 10,50
27 t/m 64 jaar	Acceptgiro	f 150,00	f 153,00	f 76,00	f 77,50		
	Incasso	f 148,00	f 151,00	f 74,50	f 76,00	f 37,50	f 38,25
65 jaar en ouder	Acceptgiro	f 76,00	f 77,50	f 39,00	f 40,00	-	-
/ vermindering	Incasso	f 74,00	f 75,50	f 37,50	f 38,25	f 19,00	f 19,50
contributie							
gezinslid/	Acceptgiro	f 41,00	f 42,00	f 21,50	f 22,00	-	-
huisgenoot	Incasso	f 39,00	f 40,00	f 20,00	f 20,50	f 10,25	f 10,50

Toelichting De 51ste Algemene Vergadering heeft op 16 mei 1998 te Leeuwarden besloten de contributie jaarlijks met het prijsindexcijfer te laten stijgen.

Agendapunt 11
Rondvraag

Agendapunt 12
Onderwerp **Voorstel aanpassing reglementen ten gevolge van VVD/JOVD**
Uit het protocol VVD/JOVD, dat door de 52ste JAV te Rotterdam werd vastgesteld en uit de uitwerking van het protocol door de commissie Van Dalen, volgt de noodzakelijke aanpassing van een aantal artikelen van het huishoudelijk reglement. Deze wijzigingen zijn hieronder aangegeven en dienen met gewone meerderheid door de algemene vergadering te worden vastgesteld

VOORSTEL 1

Artikel 23.1h

Toevoegen (tussen "artikel 39.1" en "om tot"): uitgezonderd de JOVD

Artikel 25.2c

Toevoegen: c. de bijzondere groepen, uitgezonderd de JOVD

Toelichting Bijzondere groepen hebben de mogelijkheid om wijzigingsvoorstellen in te dienen op de beschrijvingsbrief voor de algemene vergadering. De JOVD dient deze mogelijkheid niet te hebben, omdat via een omweg dan personen die niet lid zijn van de VVD invloed kunnen uitoefenen op het beleid van de VVD. Bovendien kan dit botsen met de politieke onafhankelijkheid van de beide organisaties t.o.v. elkaar.

VOORSTEL 2

Artikel 34.1

Schrappen: en de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie

Toelichting De (structurele) aanwezigheid van de JOVD-adviseur bij de partijraad naast het hoofdbestuurslid belast met de portefeuille jongeren(beleid) wordt als niet wenselijk beschouwd. Bovendien maakt het lidmaatschap, al dan niet adviserend, van de partijraad, de adviseur van de JOVD, medeverantwoordelijk voor de politieke uitspraken van de VVD. Dit kan botsen met de onafhankelijke positie van beide organisaties t.o.v. elkaar. Temeer omdat de adviseur van de JOVD ook namens niet-VVD'ers spreekt.

VOORSTEL 3

Toevoegen

Artikel 40

Geschillencommissie

- a. Er is een geschillencommissie VVD/JOVD, bestaande uit één onafhankelijke voorzitter, twee VVD-leden, Twee JOVD-leden, één plaatsvervangend lid van de VVD en één plaatsvervangend lid van de JOVD.
- b. De twee VVD-leden en het plaatsvervangend lid worden door de algemene vergadering van de VVD benoemd. De twee JOVD-leden en het plaatsvervangend lid van de JOVD worden door de algemene vergadering van de JOVD benoemd. De algemene vergadering van de VVD en JOVD benoemen beiden de voorzitter. De voorzitter de leden en de plaatsvervangende leden worden voor een periode van drie jaar benoemd en zijn éénmaal herbenoembaar.

- c. De geschillencommissie neemt kennis van geschillen tussen de VVD en de JOVD aangaande de uitvoering van het Protocol VVD/JOVD 1999. De hoofdbesturen van de VVD en JOVD zijn onafhankelijk van elkaar bevoegd om geschillen aangaande de samenwerking VVD/JOVD voor te leggen aan de geschillencommissie VVD/JOVD.
- d. De uitspraak van de geschillencommissie VVD/JOVD is een dringend advies.
- e. Het geschil wordt voorgelegd per aangetekende brief gericht aan de voorzitter van de geschillencommissie VVD/JOVD op straffe van niet ontvankelijkheid. De geschillencommissie VVD/JOVD doet uitspraak uiterlijk acht weken nadat zij van het geschil in kennis is gesteld. Zij kan deze termijn met telkens vier weken verlengen tot ten hoogste vierentwintig weken.
- f. De geschillencommissie VVD/JOVD is een onafhankelijk lichaam, dat geen verantwoording verschuldigd is aan de algemene vergadering van de VVD of JOVD of enig ander orgaan van de VVD of JOVD. Zij stelt zelf haar eigen werkwijze vast.

Toelichting In het protocol VVD/JOVD is bepaald dat er een geschillencommissie VVD/JOVD moet worden ingesteld.

Agendapunt 13

Onderwerp Benoeming geschillencommissie VVD/JOVD

Tekst Voorzitter: De heer E.R.M Balemans te Utrecht

Lid: De heer ir. F. van Dalen te Amsterdam

Lid: Mevrouw drs. O.F. Scheidel te Rotterdam

Plv Lid: De heer E.A.H. van der Biezen te Utrecht

Toelichting In het protocol VVD/JOVD is bepaald dat er een geschillencommissie VVD/JOVD moet worden ingesteld. In het rapport Van Dalen is geadviseerd de leden van deze commissie te benoemen in de 53ste jaarlijkse algemene vergadering en operationeel te laten zijn vanaf 1 juli 2000.

De VVD en JOVD benoemen gezamenlijk de voorzitter en benoemen ieder 2 leden en 1 plaatsvervangend lid. De benoeming is voor drie jaar, allen zijn één maal herbenoembaar.

Ledenvergaderingen van afdelingen hebben het recht medekandidaten te stellen voor de beide leden en het plaatsvervangende lid. Door speciale karakter van de benoeming van de voorzitter, namelijk een gemeenschappelijke voordracht van de beide besturen van VVD en JOVD, is het niet mogelijk voor deze functie medekandidaten te stellen.

Namen van overige kandidaten kunnen tot en met uiterlijk 31 maart 2000 ter kennis van de algemeen secretaris worden gebracht, mits deze kandidaat zijn gesteld door de ledenvergadering van de afdeling en de aanmelding vergezeld gaat van een schriftelijke bereidverklaring van de kandidaat

Agendapunt 14

Onderwerp Voorstel wijziging kandidaatstellingsreglementen

Inleiding:

In april 1996 werden de nieuwe kandidaatstellingsreglementen vastgesteld door de 97ste Algemene Vergadering te Noordwijkerhout. In 1998 is met deze reglementen voor de verkiezingen van de gemeenteraden en de Tweede Kamer ervaringen opgedaan. In 1999 volgden de verkiezingen voor de provinciale staten, de Eerste Kamer en het Europese Parlement. Vanaf 1 januari 2001 beginnen opnieuw de voorbereidingen voor de verkiezingen in 2002. Daarom heeft het hoofdbestuur het praktisch gebruik van de kandidaatstellingsreglementen geëvalueerd om indien nodig te komen tot aanpassingen die kunnen worden vastgesteld in de aanstaande 53ste JAV te Assen.

Voor deze evaluatie is een oproep gedaan aan alle afdelingen en centrales in het Thorbeckehuis. Nieuws 98/46 van 19 juni 1998 en 99/55 van 29 september 1999 om ervaringen te melden. Uiteraard heeft ook het hoofdbestuur een aantal eigen ervaringen met de procedures.

Reacties

Het algemene beeld is dat de nieuwe kandidaatstellingsreglementen die vereenvoudiging en stroomlijning als kenmerk dragen, uitstekend hebben gewerkt in de praktijk.

Uit de reacties blijkt ook wel dat zich her en der bijzondere situaties hebben voorgedaan, die echter terug te leiden zijn op lokaal gebonden omstandigheden. De kandidaatstellingsreglementen schrijven zo weinig mogelijk voor en laten zo veel mogelijk ruimte aan de eigen invulling van bestuurders. De roep hier en daar om kandidaatstellingsreglementen die meer in detail voorschrijven wat er precies gedaan moet worden en op welke wijze, wijst het hoofdbestuur af. De uitvoerende bestuurders ontlopen hiermee hun verantwoordelijkheid om zelf keuzes te maken, buitendien zullen de reglementen dan weldra als beknellend ervaren worden.

Diverse opmerkingen betreffen ook het aanpassen van teksten, tijdschema's of modellen in de zgn. blauwe kandidaatstellingsmap. Het hoofdbestuur zal hiernaar zorgvuldig laten kijken, maar de strekking van deze aanpassingen behoeft geen besluitvorming door de algemene vergadering.

Het hoofdbestuur wil de afdelingen en personen die op welke wijze dan ook een bijdrage hebben geleverd aan het denkproces over het praktisch opereren van kandidaatstellingsreglement hartelijk dank zeggen. Allen hebben een persoonlijk antwoord gekregen op hun bijdrage.

De evaluatie heeft geleid tot de aangename conclusie dat er nauwelijks (inhoudelijke) wijzigingen nodig zijn in de thans geldende reglementen. De meeste van de hieronder opgenomen voorstellen hebben zelfs slechts een redactioneel karakter.

Volledigheidshalve herinneren wij u eraan dat de 102^e algemene vergadering op 1 februari 1999 te Arnhem de tekst van artikel 7.6 PS/TK/EK/EP heeft gewijzigd (inzake het schuiven van kandidaten).

Alle vastgestelde wijzigingen zullen in een tweede druk van het kandidaatstellingsreglementen boekje worden opgenomen. Tevens zal daarin ook worden opgenomen de tekst van de stemprocedure uit het huishoudelijk reglement en een schematisch voorbeeld van de stemprocedure.

NB. GR=gemeenteraad, TK=Tweede Kamer, PS=provinciale staten, EK=Eerste Kamer, EP=Europees Parlement

VOORSTEL 1

ARTIKEL 6.4. GR

Toevoegen: Met inachtneming van de in artikel 3.7 onder b en c aangegeven uitzonderingen hebben voorlopige kandidaten geen toegang tot de kandidaatstellingsvergadering en mogen niet aan de beraadslagingen en stemmingen deelnemen tenzij de ledenvergadering vóór 1 juni anders heeft besloten.

Toelichting In artikel 3.7 worden reeds de uitzonderingen genoemd op het verbod om deel te nemen aan activiteiten voor de kandidaatstelling, terwijl in artikel 6.4 wordt gezegd dat voorlopige kandidaten geen toegang hebben tot de kandidaatstellingsvergadering. Dit leidde tot verwarringen of de in artikel 3.7 genoemde personen aanwezig mochten zijn in de kandidaatstellingsvergadering en daar ook stemrecht hebben. Door het opnemen van bovengenoemde aanvulling wordt het duidelijk dat bestuursleden en overige kandidaten die zijn begrepen onder b en c van artikel 3.7 derhalve aanwezig mogen zijn en stemrecht hebben. De fractievoorzitter (lid a) kan wel aanwezig zijn voor het geven van inlichtingen (artikel 6.2) maar kan slechts deelnemen aan en stemrecht hebben in de kandidaatstellingsvergadering, indien de jaarlijkse ledenvergadering daartoe voor alle kandidaten heeft besloten.

VOORSTEL 2

ARTIKEL 9.3 GR

Indien de kamercentrale of in voorkomend geval het hoofdbestuur van oordeel is dat in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement en/of dit reglement gehandeld is en dientengevolge de mogelijkheid aanwezig is dat een of meer besluiten in de betrokken vergadering anders hadden kunnen zijn indien de strijdigheid zich niet had voorgedaan, is het bevoegd het besluit geheel of ten dele nietig te verklaren en/of het bestuur van de afdeling op te dragen de fout te herstellen en/of opnieuw een vergadering uit te schrijven. Het bestuur van de kamercentrale en in voorkomend geval het hoofdbestuur kan ook zelf hierin voorzien.

Toelichting Dit vloeit logischerwijze voort uit artikel 9.1 die de verantwoordelijkheid voor beoordeling van afwijkingen van de procedure legt bij de kamercentrale.

VOORSTEL 3

ARTIKEL 4.5 punt d. TK

De toelichting op de ontwerp-kandidatenlijst met (indien van toepassing) onder meer de motivering inzake opneming in het ontwerp van een kandidaat die niet in de groslijst is vermeld en inzake die kandidaat die als zittend lid niet in het ontwerp is opgenomen.

Toelichting Het woordje "lijst" is in de huidige tekst weggefallen.

VOORSTEL 4

ARTIKEL 2.6 PS

Op leden van de VVD die nadat de in artikel 2.5. bedoelde vragen zijn gesteld zittend lid zijn geworden, is dat artikel van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de beantwoording binnen één week dient te geschieden.

Toelichting In de huidige tekst staat abusievelijk 2.6

VOORSTEL 5

ARTIKEL 4.5 PS

De secretaris van de provinciecentrale zendt de agenda waarin opgenomen de in artikel 4.4 vermelde stukken, zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk tien weken voor het tijdstip waarop de kandidaatstellingsvergadering wordt gehouden, naar de afdelingsbesturen.

Toelichting In de huidige tekst staat abusievelijk 4.5

VOORSTEL 6

ARTIKEL 3.7 TK/PS/EK/EP

De uitsluiting vervalt voor degenen, die hun bereidverklaring in een aan het hoofdbestuur gerichte schriftelijke verklaring hebben ingetrokken. Een eenmaal ingetrokken bereidverklaring kan niet meer ongedaan worden gemaakt.

Toelichting Deze aanvulling is ook opgenomen bij artikel 3.7c GR en is abusievelijk in de huidige tekst bij TK/PS/EK/EP niet opgenomen.

VOORSTEL 7

ARTIKEL 4.5 TK/EK/EP

Schrappen van: Vier weken voor het tijdstip van
en vervangen door: Voor de

~~Vier weken voor het tijdstip van~~ publicatie van de beschrijvingsbrief voor de algemene vergadering die beslist over de definitieve kandidatenlijst maakt het hoofdbestuur op:

- a. het technisch advies.
- b. het advies inzake het al dan niet aangaan van een lijstencombinatie als bedoeld in de Kieswet, door verbinding van de in te dienen kandidatenlijst met door één of meer andere politieke partijen of groeperingen in te dienen lijsten;
- c. het ontwerp van de in te dienen kandidatenlijst;
- d. de toelichting op het ontwerp met (indien van toepassing) onder meer de motivering inzake opneming in het ontwerp van een kandidaat die niet in de

groslijst is vermeld en inzake die kandidaat die als zittend lid niet in het ontwerp is opgenomen.

Toelichting: Dit is nodeloos verplichtend en in de praktijk niet te realiseren. Het dient democratisch gezien ook geen enkel doel aangezien voorstellen van het hoofdbestuur gepubliceerd worden in de beschrijvingsbrief, waarvoor wel een minimaal termijn van publicatie is voorgeschreven (artikel 4.6). Deze wijziging geldt tevens mutatis mutandis voor artikel 4.4 PS (zie hieronder).

VOORSTEL 8

ARTIKEL 1.7 PS

Toevoegen nieuw artikel:

1.7 Voor 1 april stuurt het bestuur van de provinciecentrale aan alle afdelingen:

- a. de samenstelling van het bestuur van de provinciecentrale
- b. de samenstelling van de in artikel 2.2 genoemde commissie
- c. het ontwerp-technisch advies
- d. de door het bestuur vastgestelde data van de centralevergaderingen ter vaststelling van het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst.

Toelichting Hoewel de informatieplicht een handeling is die bij de normale zorgvuldigheid hoort en derhalve niet in de reglementen behoeft te worden neergelegd, blijkt in de praktijk dat dit niet altijd even zorgvuldig wordt gedaan. Dit artikel geeft die tijdige informatieplicht in de richting van de afdelingen weer. Zie over de ratio van lid c. voorstel 9.

VOORSTEL 9

Toelichting

vooraf:

Gebleken is dat het vaststellen van het (ontwerp) technisch advies door de het bestuur in de fase in het najaar en vervolgens het vaststellen van het technisch advies door de kandidaatstellingsvergadering kan leiden tot vreemde toestanden. Het technisch advies kan zodanige eisen stellen aan kandidaten, dat personen die opgenomen zijn op de groslijst of zelfs op de ontwerp-kandidatenlijst daar volgens het technisch advies niet op mogen voorkomen. Dit betekent dat er onzorgvuldig met mensen wordt omgesprongen, omdat de spelregels voor de kandidatuur niet vooraf bekend zijn. Om dit te voorkomen zijn er twee maatregelen nodig:

1. Het bestuur moet in het vroegst mogelijk stadium een ontwerp-technisch advies opstellen, waardoor personen van tevoren kunnen afwegen of zij wel of niet kandidaat willen zijn.
2. De centralevergadering stelt het technisch advies zo vroeg mogelijk vast. Aangezien er maar twee centralevergaderingen voorgeschreven zijn in het kandidaatstellingsreglement: de vergadering voor het verkiezingsprogramma en de vergadering voor het vaststellen van de kandidatenlijst, dient het technisch advies te worden vastgesteld in de vergadering over het verkiezingsprogramma.

Dit inzicht leidt tot een aantal voorstellen die in samenhang dienen te worden behandeld.

ARTIKEL 4.5 PS

Schrappen van: Vier weken voor het tijdstip van

Vervangen door: Voor de
Schrappen a. technisch advies
Omnummeren: b., c. en d tot a., b. en c.

~~Vier weken voor het tijdstip van~~ van verzending van de agenda voor de
centralevergadering van de provinciecentrale die beslist over de definitieve
kandidatenlijst maakt het bestuur op:

- ~~a. het technisch advies ;~~
- b. het advies inzake het al dan niet aangaan van een lijstencombinatie als bedoeld in de Kieswet, door verbinding van de in te dienen kandidatenlijst met door één of meer andere politieke partijen of groeperingen in te dienen lijsten;
- c. het ontwerp van de in te dienen kandidatenlijst;
- d. de toelichting op het ontwerp met (indien van toepassing) onder meer de motivering inzake opneming in het ontwerp van een kandidaat die niet in de groslijst is vermeld en inzake die kandidaat die als zittend lid niet in het ontwerp is opgenomen.

ARTIKEL 6.4 PS

Schrappen: het technisch advies en
Vervolgens stelt de vergadering ~~het technisch advies en~~ de in te dienen
kandidatenlijst naar volgorde van provinciale voorkeur vast.

ARTIKEL 4.3 PS ---- → ARTIKEL 1.7 PS (NIEUW)

Dit artikel moet worden omgenummerd tot het nieuwe artikel 1.7,
waarbij de aanhef wordt geschrapt en vervangen door: Voor 1 april maakt het
bestuur een ontwerp-technisch advies op dat tenminste inhoudt:
Consequenties: omnummeren 4.4, 4.5 (inclusief verwijzing) 4.6, 4.7, 4.8 tot 4.3,
4.4,4.5,4.6,4,7.

Zie tevens hierboven de tekst van artikel 1.8 nieuw.

~~In de agenda voor de centralevergadering van de provinciecentrale, waarop de
kandidatenlijst definitief wordt vastgesteld, wordt het voorstel van het bestuur
vermeld met betrekking tot het technisch advies. Het technisch advies houdt ten
minste in:~~

- a. het aantal op de lijst te plaatsen kandidaten;
- b. het totaal aantal voorlopige kandidaten dat naar provinciale voorkeur zal worden gerangschikt;
- c. het aantal in te dienen lijsten zo deze niet gelijkkluidend zijn;
- d. al dan niet de mogelijkheid lijstdelen bij een overigens gelijkkluidende lijst ingevolge de Kieswet verschillend te doen zijn;
- e. al dan niet de mogelijkheid, dat leden van de VVD kandidaat kunnen worden gesteld die niet in de groslijst zijn vermeld.

ARTIKEL 3.2

Toevoegen: alsmede het ontwerp-technisch advies,

Na te hebben kennis genomen van de namen die aan het bestuur van de
afdeling zijn genoemd alsmede het ontwerp-technisch advies, besluit deze
ledenvergadering welke voorlopige kandidaten zij wenst voor te dragen; de

ledenvergadering kan als voorlopige kandidaten ook personen voordragen die niet tevoren aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd.

ARTIKEL 5.3 PS (NIEUW)

Deze centralevergadering stelt tevens het technisch advies vast.

VOORSTEL 10

ARTIKEL 4.6 TK/EK/EP

Toevoegen achter de tekst: De beschrijvingsbrief wordt verzonden aan de besturen van de afdelingen die zorg dragen voor het in bezit stellen van voornoemde stukken aan de afgevaardigde(n) en zijn (hun) plaatsvervangers naar de algemene vergadering.. De beschrijvingsbrief wordt tevens ter kennisneming toegezonden aan de centrales.

Bij reglement EK tevens toevoegen na de algemene vergadering: ,alsmede naar de statenfracties.

Tekst artikel 4.6: Het hoofdbestuur publiceert de beschrijvingsbrief, waarin opgenomen de in artikel 4.5. vermelde stukken, zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk tien weken voor het tijdstip waarop de kandidaatstellingsvergadering wordt gehouden.

ARTIKEL 4.11 EK

Toevoegen na algemene vergadering: alsmede naar de statenfracties.

Het hoofdbestuur zendt de wijzigingsvoorstellen ten laatste drie weken voor de algemene vergadering aan de besturen van afdelingen die zorg dragen voor het in bezit stellen van voornoemde stukken aan de afgevaardigde(n) en zijn (hun) plaatsvervanger(s) naar de algemene vergadering, alsmede naar de statenfracties. De wijzigingsvoorstellen worden tevens ter kennisneming toegezonden aan de centrales.

Toelichting Deze wijzigingen vloeien logischerwijze uit de samenhang tussen de tekst van artikel 4.6, 4.7, 4.8 en 4.11.EK en vergelijkbare artikel TK en EP. Tevens was het ontbreken van de toevoeging "statenfracties" bij EK een omissie.

VOORSTEL 11

ARTIKEL 6.3 EK

Schrappen: Binnen een week na de

Toevoegen: Naar aanleiding van de

Aanvullen: Zo spoedig mogelijk met "maar tenminste een week voor de algemene vergadering,"

Toevoegen: Na "Naar de kandidaatstellingsvergadering" :",alsmede verzonden naar de statenfracties."

~~Binnen een week na de~~ in artikel 6.2. voorgeschreven bijeenkomst kan het hoofdbestuur wijzigingsvoorstellen doen inzake de volgorde van de kandidatenlijst. Deze wijzigingsvoorstellen worden door de kandidaatstellingsvergadering gelijkwaardig aan overige wijzigingsvoorstellen behandeld. Voornoemde wijzigingsvoorstellen worden door het hoofdbestuur zo spoedig mogelijk maar tenminste een week voor de algemene vergadering, aan

de besturen van afdelingen toegezonden die zorg dragen voor het in bezit stellen van voornoemde stukken aan de afgevaardigde(n) en zijn (hun) plaatsvervanger(s) naar de kandidaatstellingsvergadering, alsmede verzonden naar de statenfracties."

De wijzigingsvoorstellen worden tevens door het hoofdbestuur ter kennisneming toegezonden aan de centrales. Deze bepaling laat de bevoegdheid van het hoofdbestuur zoals bedoeld in artikel 4.2. onverlet.

Toelichting Niet de termijn van besluitvorming binnen één week is van belang, maar de termijn waarop de wijzigingsvoorstellen ten minste ter kennis van alle afdelingen, statenfracties en centrales moeten worden gebracht.

Agendapunt 15
Onderwerp Initiatief voorstel afdeling Gorinchem

Tekst De afdeling Gorinchem stelt voor:

1. Terug te komen op het, door het hoofdbestuur genomen besluit inzake opbrengsten van separate fondsenwerving t.b.v. de landelijke verkiezingen, door de extra gelden van de leden die betaald worden bij de contributie-inning immer ten bate te laten komen van de afdeling.
2. Voorts wordt voorgesteld een werkgroep in te stellen die belast wordt met het opstellen van een plan van aanpak, om op een meer gestructureerde wijze de landelijke campagne kas van de benodigde inkomsten te voorzien, zonder dat dit ten koste gaat van die afdelingen.

Toelichting De VVD en het campagnegeld, een discussiestuk.

Een aantal maanden geleden was het zover, het kabinet werd demissionair. De afdelingsbesturen haalden snel de verkiezingsdraaiboeken uit de kast en de inhoud van de verkiezingskas werd bij de penningmeester opgevraagd. Gelukkig bleek er goede Haagse lijm te bestaan en behoeften er geen verkiezingen gehouden te worden, want de landelijke campagnekas is nog steeds leeg.

Een nadere beschrijving.

Tijdens de landelijke VVD voorzittersdag (op 27 september 1997) bracht de heer van Baalen, toen nog campagneleider voor de Tweede Kamerverkiezingen, de "cruciale" rol van een goede verkiezingscampagne naar voren. Later deelde de heer Hoekzema, de voorzitter van het hoofdbestuur, tijdens zijn speech de afdelingen hierbij ook een grote rol toe.

De vraag die ik hierbij wil stellen is echter: een grote rol spelen is duidelijk, maar hoe knopen de VVD-afdelingen tijdens de campagne de financiële eindjes aan elkaar?

De VVD is een vereniging, met vele afdelingen die de belangen van de leden binnen een gemeente behartigen. De afdelingen zijn financieel vrijwel geheel afhankelijk van het door het hoofdbestuur toegekend gedeelte van het lidmaatschapsgeld dat de leden binnen een gemeente hebben betaald.

Echter, verkiezingen zijn duur, dus doet het hoofdbestuur regelmatig aan separate fondsenwerving voor de landelijke verkiezingen. Tot dat moment vloaide

ook een gedeelte van het door de leden opgebrachte (extra) geld terug naar de afdelingen, die hiermee grotendeels de benodigde activiteiten voor de betreffende verkiezingen konden bekostigen en dus ook de cruciale rol konden spelen.

De heer Van Baalen vertelde tijdens zijn speech dat de campagnekas op dat moment (sept.-1997) vrijwel leeg was, terwijl de gemeenteraads- en Tweedekamer verkiezingen binnen luttele zes maanden zouden plaatsvinden.

Het hoofdbestuur nam toen een verstrekkende beslissing, namelijk dat de opbrengst van de fondsenwerving van eind 1997 geheel ten goede zou komen aan de landelijke verkiezingskas. De afdelingen werden in de kou gezet en moesten hun "**grote en cruciale rol**" spelen zonder de extra financiële middelen.

De gevolgen van dit besluit.

De afdelingen werden gekort in hun eigen campagnefinanciering, maar wilden natuurlijk toch campagne voeren, in minimaal dezelfde omvang als bij de vorige verkiezingen. Het doel was om gemeentelijk en landelijk een zo goed mogelijk verkiezingsresultaat te behalen. De afdelingen, die uiteindelijk de basis vormen voor het verkiezingsresultaat, moesten dus op een andere manier het benodigde geld binnen zien te krijgen.

Het bestuur van vele afdelingen hebben toen gekozen voor een voor de hand liggende oplossing, namelijk een separaat van het hoofdbestuur gehouden vooraf gehouden fondsenwerving onder hun leden.

Het hoofdbestuur bereikte met haar beslissing een versnippering van de financiering van diverse verkiezingscampagnes aangezien de afdelingen wegen financiële problemen niet optimaal konden werken en de separate fondsenwerving ervoor zorgde dat er juist minder geld naar de campagnekas vloeide in plaats van meer.

De VVD heeft, gezien het bovenstaande, niet optimaal kunnen presteren tijdens de toenmalige campagne en dit zal ongetwijfeld een negatieve uitwerking gehad hebben op het uiteindelijke verkiezingsresultaat, zowel gemeentelijk als landelijk.

Onze stelling is dat door dit financiële beleid van het hoofdbestuur, dat is gebaseerd op "drijfzand", de verkiezingsuitslag in 1998 niet de hoogst haalbare is geworden. Met een gezond financieel beleid had het zeker beter gekund.

Hoe is het mogelijk dat een partij met zoveel pretenties in de gemeentelijke, provinciale en landelijke politiek haar financiële zaken zo niet goed geregeld heeft?

Advies HB

Het hoofdbestuur heeft eind 1997 besloten om de normale giftenactie ten behoeve van de afdelingen, die jaarlijks standaard wordt gehouden te verplaatsen. In november 1997 werd door het hoofdbestuur een actie gehouden die geheel ten bate kwam aan het hoofdbestuur voor de campagnevoering. Eind januari 1998 heeft het hoofdbestuur echter de normale giften acties gehouden voor de afdelingen, waarvoor een speciale (verminderde) actieprijs in rekening werd gebracht. De afdelingen konden overigens wel aangeven of ze hieraan mee

wilden doen of dat ze zelf en separaat een actie wilden houden. Deze laatste giftenactie voor de afdelingen heeft ca. fl 450.000,-- opgebracht.

Over de structurele aanpak van de financiering van de partijkas voor het hoofdbestuur het volgende. Het hoofdbestuur bestrijdt dat er voor de campagnes geen gezond financieel beleid wordt gevoerd. Jaarlijks wordt uit de krappe exploitatierekening fl 250.000,-- gereserveerd voor de campagnes, dus in 4 jaar fl 1.000.000,--. Daarnaast is het gebruikelijk om eens in de 4 jaar voor de verkiezing van de Tweede Kamer een financiële actie onder de leden te houden en de algemene vergadering (mei 1997 te Leeuwarden) heeft zelfs besloten dat dit twee keer mag in zo'n verkiezingsjaar.

De landelijke trend is echter dat de kosten van campagnes explosief stijgen, onder druk van meer profilering op radio, tv, kranten, internet, etc. en dat de uitvoering steeds professioneler dient te zijn. De trend is ook dat het ledenaantal dalend is en dat de structurele inkomsten dus ook onder druk staan. Het houden van financiële acties onder de leden blijft een essentieel middel om campagne te blijven voeren.

Thans is het hoofdbestuur bezig met oriëntaties op zaken zoals sponsoring, alternatieve financieringsbronnen en een ander contributiestelsel, om de inkomsten structureel te kunnen verhogen.

De VVD bereikte in 1998 een fenomenaal resultaat. Er waren 7 zetels winst in de Tweede Kamer (van 31 naar 38 zetels) en 213 zetels winst in de gemeenteraden (van 1461 naar 1674 zetels), daarmee werd een historische hoogtepunt bereikt. De stelling dat de verkiezingsuitslag in 1998 niet de hoogst haalbare is geworden, wijst het hoofdbestuur derhalve van de hand.

Agendapunt 16

Onderwerp Initiatief voorstel afdeling Oegstgeest

Tekst

De afdeling Oegstgeest verzoekt het hoofdbestuur een commissie in te stellen met onderstaande taken:

1. het plegen van onderzoek naar de ontstaansredenen van lokale politieke partijen;
2. het geven van voorstellen over de wijze waarop met lokale politieke partijen omgegaan kan worden;
3. het geven van voorstellen over de wijze waarop lokale liberale politiek gestalte kan krijgen.

Toelichting

Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1994 en 1998 hebben "lokale" politieke partijen aan invloed gewonnen; Deze invloed in een groot aantal gemeenten is ten koste gegaan van de VVD. De VVD heeft geen eenduidige visie over de wijze waarop lokale liberale politiek bedreven moet worden en op welke wijze lokale politieke partijen tegemoet getreden moet worden.

Advies HB

Het hoofdbestuur zal in overleg en samenwerking met de VVD-Bestuurdersvereniging aan dit voorstel van de afdeling Oegstgeest tegemoet komen.

Agendapunt 17

Onderwerp Initiatief voorstel afdeling Rotterdam

- Tekst** De afdeling Rotterdam vraagt aandacht voor de problematiek rondom de grote aantallen Antillianen die naar Nederland komen zonder in het bezit te zijn van een vakdiploma.
- Toelichting** De ledenvergadering heeft haar bezorgdheid uitgesproken. Het is noodzakelijk het vakonderwijs op de Antillen te verbeteren.
- Advies HB** Betrekken bij het beleid van de Tweede Kamerfractie
- Agendapunt 18**
Onderwerp Benoeming van een aantal leden van het hoofdbestuur
- Toelichting** *benoeming van een algemeen secretaris*
 Het hoofdbestuur stelt voor deze plaats kandidaat de heer M.P. Swart te Enschede. Voor deze plaats zijn door de partij geen andere kandidaten gesteld, zodat de heer Swart door de voorzitter benoemd wordt verklaard.

De heer. M.P. (Marco) Swart te Enschede voor de functie van algemeen secretaris. Marco Swart is 40 jaar en heeft zijn kandidaatsexamen Bestuurskunde aan de Universiteit Twente behaald. Marco heeft vele bestuurlijke functies bekleed waaronder het landelijk vice-voorzitterschap politiek van het JOVD hoofdbestuur. Marco is momenteel wethouder van Enschede met de portefeuille welzijn, cultuur, emancipatie, sport en ICT.

benoeming van een secretaris voor de organisatie (vacature a)
 Het hoofdbestuur stelt voor deze plaats kandidaat mevrouw mr. S.M.A.J. den Ouden-Huijgen te Den Haag. Voor deze plaats zijn door de partij geen andere kandidaten gesteld, zodat mevrouw Den Ouden door de voorzitter benoemd wordt verklaard.

Mevrouw mr. S.M.A.J. (Sylvia) den Ouden-Huijgen te Den Haag voor de functie van secretaris van de organisatie. Sylvia is 53 jaar en heeft rechten gestudeerd te Utrecht. Sinds 1974 is zij werkzaam bij de ANWB. Na het bekleden van diverse functies is zij sinds 1997 Directeur Lidmaatschap en Ontwikkeling en verantwoordelijk voor onder meer strategie, innovatie, ledenwerving, ledenbehoud en corporate communicatie. Sylvia is daarnaast bestuurlijk actief binnen het Waarborgfonds Motorverkeer, het Fonds Slachtofferhulp en het Tuberculose Fonds.

benoeming van een secretaris voor de organisatie (vacature b)
 Het hoofdbestuur stelt voor deze plaats kandidaat mevrouw drs. E.I. Schippers te Den Haag. Voor deze plaats zijn door de partij geen andere kandidaten gesteld, zodat mevrouw Schippers door de voorzitter benoemd wordt verklaard.

Mevrouw drs. E.J. (Edith) Schippers te Den Haag voor de functie van secretaris van de organisatie. Edith is 35 jaar en heeft o.a. politicologie gestudeerd in Leiden. Van 1993 tot 1994 heeft Edith gewerkt als persoonlijk medewerker van

drs. D.J.D. Dees. Vervolgens heeft zij van 1994 tot 1997 gewerkt als beleidsmedewerker Volksgezondheid, Welzijn en Sport bij de VVD fractie Tweede Kamer. Sinds 1997 is zij secretaris volksgezondheid en arbeidsmarktpolitiek bij VNO/NCW. Daarnaast is Edith bestuurlijk actief als secretaris van de VVD Partijcommissie van Advies Volksgezondheid.

Agendapunt 19

Onderwerp Afscheid van een aantal leden van het hoofdbestuur

Toelichting Aftredende bestuursleden zijn:

De heer ir. A.J. Korff te Den Haag
Mevrouw drs. H.L. Pieters te Nijmegen
De heer ing. P.H. Tirion te Oosterbeek

Agendapunt 20

Onderwerp Speech voorzitter JOVD de heer A.A. de Veth

PLENAIRE AFSLUITING OCHTENDGEDEELTE

Agendapunt 21

Onderwerp Rondetafelgesprek "de andere kant van de bestuurstafel"

VERVOLG JAV ZATERDAGMIDDAG PROGRAMMA

PARALLELSESSIES NAAR BELEIDSCLUSTER, BESPREKING POLITIEK BELEID

Agendapunt 22

Onderwerp Verantwoording beleid van de fracties van Tweede Kamer, Eerste Kamer en Europees Parlement

Agendapunt 23

Sluiting

ANNEX

bij de beschrijvingsbrief voor de 53ste JAV te Assen

1. WIJZIGINGSVOORSTELLEN

Schriftelijke en gemotiveerde wijzigingsvoorstellen kunnen worden ingediend op de tekst van de voorstellen (niet op de toelichtingen) door:

- de ledenvergaderingen van afdelingen en centrales
- de centralevergaderingen van ondercentrales en kamercentrales
- de bijzondere groepen, met uitzondering van de JOVD

Essentieel is dat het ingediende wijzigingsvoorstel bevat:

- Naam van de indienende afdeling/centrale/groep
- Datum van het besluit
- Naam en handtekening van de secretaris (of andere indiener)
- Het agendapunt en voorstel waarop de wijziging betrekking heeft
- De tekst van het wijzigingsvoorstel
- Een toelichting (motivering) op het wijzigingsvoorstel

Deze wijzigingsvoorstellen, kunnen aan de hand van bijgesloten model, per brief of per fax of per email worden ingezonden aan het algemeen secretariaat ter attentie van de directeur.

2. JAARVERSLAG

Het Jaarverslag van het hoofdbestuur wordt conform het besluit van de 41ste jaarlijkse algemene vergadering *ter kennisneming* toegezonden aan de besturen van afdelingen en centrales, t.b.v. de afgevaardigden naar de algemene vergadering die de bevoegdheid hebben om bij "rekening en verantwoording en beleid hoofdbestuur" het verslag geheel of ten dele aan de orde te stellen.

3. AFGEVAARDIGDEN

Aleen afgevaardigden van afdelingen hebben stemrecht, zij dienen zich bij de aanvang van de vergadering te laten registreren, waarna stemkaarten en stemboekjes worden uitgereikt. Desgevraagd dient de bevoegdheid van de afgevaardigde te moeten kunnen worden aangetoond. De afgevaardigden kunnen hun vertegenwoordiging overdragen mits:

- a. De vertegenwoordiging wordt overgedragen aan een of meer afgevaardigde(n) van een andere afdeling binnen de eigen kamercentrale; en
- b. De afgevaardigde niet meer dan vijftien stemmen namens ten hoogste zes afdelingen uitbrengt; en
- c. Overdracht van de vertegenwoordigingsbevoegdheid plaatsvindt aan de hand van een door het hoofdbestuur voor te schrijven model, zonder mogelijkheid van substitutie;
- d. Overdracht van vertegenwoordigingsbevoegdheid plaatsvindt uiterlijk vóór de aanvang van de vergadering.

Overige bepalingen:

- Voor iedere vijftig leden van één afdeling per één januari onderscheidenlijk één juli van het lopende jaar wordt een stem uitgebracht; daarbij wordt het aantal leden van elke afdeling naar boven afgerond tot vijftig of een veelvoud daarvan.
- De aspirant-leden worden voor de bepaling van het ledental van een afdeling buiten beschouwing gelaten.
- De afgevaardigden van een afdeling worden benoemd door de ledenvergadering van die afdeling. Als de ledenvergadering geen afgevaardigden heeft benoemd, treden de bestuursleden van een afdeling in ieder geval als zodanig op.
- Iedere afgevaardigde stemt in de algemene vergadering zonder last, naar vrije overtuiging.